

З В І Т

про виконання заходів

**Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської області
за підсумками I півріччя
2019 року**

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3. Зростання конкурентоспроможності економіки регіону, забезпечення умов стійкого економічного розвитку		
3.1. Податково-бюджетна політика		
Завдання 1. Ефективність адміністрування податків, посилення фінансової дисципліни		
1.	Забезпечення контролю за надходженнями до бюджету податків і зборів відповідно до макроекономічних показників розвитку по основних галузях економіки.	Протягом січня-червня 2019 року до Зведеного бюджету зібрано 5146,0 млн грн податків та зборів, які контролюються Головним управлінням Державної фіскальної служби в області, що на 637,7 млн грн або на 14,1% більше, ніж за відповідний період 2018 року, в тому числі до Державного бюджету – 2443,9 млн грн, до місцевих бюджетів – 2702,1 млн. гривень.
2.	Організація роботи по залученню до бюджету додаткових коштів за рахунок відпрацювання тіньового сектору економіки.	Станом на 01.07.2019 проведено 61 перевірку юридичних осіб. За результатами перевірок донараховано 17,9 млн. грн, до бюджетів надійшло 4,6 млн гривень. За січень-червень 2019 року перевірено 66 суб'єктів господарювання щодо виявлення та упередження порушень податкового та іншого законодавства під час виплати заробітної плати та інших доходів громадянам. За результатами проведених перевірок донараховано 18,3 млн гривень. За результатами вжитих контрольних-перевірочних заходів по самозайнятих особах здійснено 186 перевірок, донараховано 39,6 млн грн, з яких надійшло 2,8 млн гривень. Проведено 110 документальних перевірок суб'єктів господарювання (41 планову та 69 позапланових). До Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості щодо 46 кримінальних правопорушень, забезпечено відшкодування збитків по кримінальним провадженням у сумі 7,7 млн. гривень.
3.	Реалізація комплексу заходів, спрямованих на погашення податкового боргу.	Станом на 01.07.2019 року податковий борг до Зведеного бюджету склав 1943,7 млн грн, що на 78,6 млн грн більше, ніж на початок року. Протягом січня-червня 2019 року погашено податковий борг на суму 106,6 млн грн, в тому числі до зведеного бюджету надійшло 21,4 млн грн, списано як безнадійний 85,2 млн грн. (в тому числі 74,1 млн грн. – по процедурах банкрутства). В результаті вжитих до боржників заходів стягнуто з банківських рахунків 1,6 млн гривень. В податкову заставу описано майно боржників на суму 56,6 млн гривень.
Завдання 2. Збалансованість місцевих бюджетів та підвищення ефективності використання бюджетних коштів		
4.	Прогнозування надходжень місцевих бюджетів на основі реальних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку області, фактичного рівня відповідних	Дохідна частина бюджету області на 2019 рік була розроблена на основі прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку регіону, вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» і динаміки надходження податків, зборів та інших платежів у попередні роки. До місцевих бюджетів області за січень-червень 2019 року надійшло 3047,0 млн грн власних

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	надходжень у минулому та поточному роках.	надходжень, що на 15,0 % більше у порівнянні з відповідним періодом 2018 року.
5.	Забезпечення першочергового направлення коштів на фінансування оплати праці та інших захищених статей видатків при збалансованому підході до фінансування інших видатків.	Питання своєчасної виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери знаходиться під постійним контролем органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування області. Питома вага зазначених видатків у бюджетах міст обласного значення, районів та об'єднаних територіальних громад області складала 73,0 % від їх загальної суми, на захищені статті видатків – 90,0% асигнувань.
Завдання 3. Ефективне проведення публічних закупівель		
6.	Надання методично-консультативної допомоги розпорядникам бюджетних коштів області з питань публічних закупівель.	Протягом січня-червня 2019 року розпорядниками бюджетних коштів, підпорядкованими райдержадміністраціям, успішно проведено 1112 допорогових закупівель. Сума коштів за договорами, укладеними за результатами торгів у системі ProZorro, становить 36,2 млн гривень. Питома вага коштів, використаних через систему ProZorro, складає 57,2 %. Економія становить 11,0 %. Протягом січня-червня 2019 року департаментами та управліннями облдержадміністрації та підпорядкованими їм установами успішно проведено 1593 допорогові процедури. Укладено договорів на суму 48,5 млн гривень. Питома вага коштів, використаних через систему ProZorro, складала 50,1 %. Економія становить 13,6 %.
7.	Проведення семінарів-навчань з питань здійснення публічних закупівель.	На базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації проводяться навчання для розпорядників бюджетних коштів області.
3.2. Розвиток підприємництва та удосконалення системи надання адміністративних послуг		
Завдання 1. Створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва		
1.	Забезпечення прозорості та відкритості реалізації державної регуляторної політики в області, в тому числі сприяння застосуванню розробниками проектів он-лайн сервісу для підготовки аналізу регуляторного впливу та впровадженню стандарту набору відкритих даних регуляторних органів.	Усі проекти рішень, що мають ознаки регуляторних актів, проходять встановлену Законом України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” процедуру їх розробки та прийняття. Інформація, що стосується реалізації регуляторної політики в області оприлюднюється на офіційному веб-сайті облдержадміністрації (http://cg.gov.ua) в рубриці “Регуляторна діяльність”. На виконання вимог законодавства, сформовано, затверджено та оприлюднено План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів та річний План-графік проведення заходів з відстеження результативності прийнятих регуляторних актів облдержадміністрації на 2019 рік. Також розміщено та постійно оновлюється “Реєстр чинних регуляторних актів Чернігівської обласної державної адміністрації”, який станом на 01.07.2019 року налічує 39 регуляторних актів. Протягом I півріччя 2019 року здійснено заходи з відстеження результативності дії регуляторних актів та підготовлено відповідні звіти стосовно 4 регуляторних актів. Для забезпечення системності та узгодженості регуляторних актів у сферах економіки

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>здійснювались заходи щодо: недопущення запровадження нових регулювань, які не відповідають принципам державної регуляторної політики; підвищення рівня відповідності аналізу регуляторного впливу вимогам оновленої Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта щодо обов'язковості здійснення регуляторними органами “cost-benefit analysis” (оцінки затрат та економічних вигод) та SMI-test.</p> <p>Забезпечено оприлюднення на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних переліку регуляторних актів Чернігівської обласної державної адміністрації із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності, інформації про місце оприлюднення та Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів облдержадміністрації на 2019 рік.</p>
2.	<p>Консолідація зусиль органів влади і бізнесу області, залучення на постійній основі представників інститутів громадянського суспільства до формування та реалізації державної політики у сфері розвитку підприємництва.</p>	<p>Чернігівщина входить до топ 10 областей України з найкращим бізнес-кліматом (займає 6 місце за показником «Довіри до влади») за результатами Щорічної оцінки ділового клімату, проведеної експертами ABCA, а також посідає 6-7 місце за рівнем сприятливості умов для ведення бізнесу у рейтингу Regional Doing Business 2018.</p> <p>Запроваджено постійний діалог між владою та бізнес-колами шляхом періодичних зустрічей з представниками громадських об'єднань підприємців області на засіданнях обласної координаційної ради з питань розвитку підприємництва та регіональної ради підприємців при облдержадміністрації, де обговорюються актуальні проблеми, з якими стикаються підприємці під час здійснення своєї господарської діяльності, заходи щодо усунення правових адміністративних, економічних та організаційних перешкод для поліпшення підприємницького клімату в регіоні, проекти регуляторних актів.</p> <p>В області проводиться системна робота щодо співпраці, згідно підписаного Меморандуму з проектом FORBIZ ініціативи EU4BUSINESS, з розробки та реалізації регіональних стратегічних документів, спрямованих на розвиток МСП, основною ідеєю якої є зробити політику розвитку МСП невід'ємною частиною регіонального розвитку через вдосконалення розділу Стратегії регіонального розвитку.</p> <p>Одним із ключових напрацювань став проект «Будівля під Центр підтримки підприємництва, інновацій та стартапів по вул. Преображенській, 12, у м. Чернігові - капітальний ремонт». Проект був поданий на конкурсний відбір інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів ДФРР у 2019 році.</p> <p>Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 492-р передбачено виділення коштів у сумі 5171,6 тис грн, які будуть спрямовані на організацію роботи Центру підтримки підприємництва, інновацій та стартапів Чернігівської області.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 2. Доступність та підвищення якості надання адміністративних послуг		
3.	Сприяння розширення мережі центрів надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.	<p>В області створено та забезпечено функціонування 30 центрів надання адміністративних послуг, в т. ч. 12 в територіальних громадах (Парафіївська, Кіптівська, Остерська, Макіївська, Бобровицька, Варвинська, Куликівська, Коропська, Козелецька, Срібнянська), а також в Ріпкинській селищній раді.</p> <p>Питання розбудови мережі ЦНАП знаходяться на постійному контролі в облдержадміністрації. Наявний позитивний досвід Кіптівської об'єднаної територіальної громади, де за допомогою міжнародного проекту «U-LEAD з Європою» у жовтні 2017 року було відкрито оновлений і оснащений за сучасними стандартами ЦНАП, в якому наразі надається близько 100 адмінпослуг.</p> <p>У рамках цієї міжнародної технічної допомоги на умовах співфінансування здійснюється інституційна та матеріально-технічна допомога ЦНАПів ще у 12 ОТГ (реконструкція приміщень за рахунок коштів місцевих бюджетів).</p> <p>Участь у Раунді 4 Фази Впровадження Програми «U-LEAD з Європою» у створенні та модернізації центрів надання адміністративних послуг будуть приймати ще 7 органів місцевого самоврядування: Линовицька селищна ОТГ, Малодівицька селищна ОТГ, Ніжинська міська ОТГ, Новобілоуська сільська ОТГ, Парафіївська селищна ОТГ, Плисківська сільська ОТГ та Прилуцька міська рада.</p>
4.	Підвищення поінформованості щодо участі органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад в проектах подальшої розбудови мережі Центрів надання адміністративних послуг, в тому числі U-LEAD.	<p>Постійно проводиться інформаційно-консультативна підтримка всіх ОТГ щодо участі в проекті U-LEAD та отримання фінансування на створення, модернізацію Центрів надання адміністративних послуг, організацію мобільних та віддалених робочих місць.</p> <p>Інформація щодо участі у Фазі впровадження напряму з покращення якості надання адміністративних послуг для населення Програми «U-LEAD з Європою» розміщена на сайті та сторінці Facebook Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.</p> <p>Впродовж I півріччя року здійснювалась методологічна підтримка діяльності центрів надання адміністративних послуг, в т.ч. проводились семінари-навчання з керівниками, адміністраторами (працівниками) центрів.</p> <p>11 червня 2019 року відбувся тематичний короткотерміновий семінар: «Організація діяльності сучасного центру надання адміністративних послуг, запровадження електронних послуг».</p> <p>14 травня 2019 року прийнято участь у інформаційному заході з питань розвитку мережі центрів надання адміністративних послуг та участі у 4 раунді відбору заявок органів місцевого самоврядування – кандидатів в учасники Програми «U-LEAD з Європою». Під час інформаційної сесії представники об'єднаних територіальних громад ознайомились з правилами та особливостями заповнення заявки.</p>
5.	Вдосконалення порядку надання	Обласною державною адміністрацією забезпечено створення на сайті в розділі

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	адміністративних послуг з урахуванням загальнодержавної концепції розвитку системи електронних послуг.	<p>«Адміністративні послуги» рубрики «Електронні послуги», в якій розміщено посилання на можливість отримання в електронному вигляді адміністративних послуг в Центрі надання адміністративних послуг міста Чернігова. Крім того, додатково в даному розділі створено «Кабінет електронних сервісів» з адресами відповідних сайтів.</p> <p>Портал адміністративних послуг в місті Чернігові admincher.gov.ua повністю відповідає всім технічним вимогам інтеграції з Єдиним державним порталом адміністративних послуг щодо можливості отримання послуг та подачі документів в електронному вигляді.</p> <p>За допомогою реєстрації в особистому кабінеті на порталі можливо здійснити попередній запис на прийом за допомогою інтегрованої електронної черги. Проведені роботи по розширенню системи електронної черги, що дозволить проводити автентифікацію заявників при наданні послуг з отримання паспортних послуг.</p> <p>Реєстрація в чергу для отримання даних послуг відбувається виключно онлайн за допомогою Порталу (admincher.gov.ua), також на сторінках Порталу розміщені відеоінструкції та рекомендації щодо реєстрації.</p> <p>Актуальна інформація про перелік і порядок надання адміністративних послуг через центри, бланки-заяв в електронній формі висвітлено на офіційних сайтах райдержадміністрацій, міськвиконкомів та адміністративних органів.</p>
6.	Аналіз діяльності роботи центрів надання адміністративних послуг та стану задоволення потреб одержувачів таких послуг.	<p>Здійснюється моніторинг створення та функціонування мережі центрів надання адміністративних послуг в області, утворених відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги». Інформація щодо актуалізації даних по даному питанню щоквартально надається Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.</p> <p>Продовжувалась робота щодо удосконалення системи надання адміністративних послуг, в тому числі безперервного функціонування мережі центрів. За підсумками I півріччя 2019 року кількість послуг, наданих через центри складає – понад 347 тисяч, що на 31% більше, ніж за відповідний період 2018 року.</p>
Завдання 3. Розширення доступу бізнесу до фінансово-кредитних ресурсів		
7.	<p>Надання фінансової підтримки у формах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фінансового кредиту найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів підприємництва з пріоритетних видів діяльності; - часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього бізнесу в банківських 	<p>В області здійснює свою діяльність Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», метою діяльності якої є: реалізація державної політики з питань розвитку та фінансової підтримки підприємництва, здійснення на пільгових умовах кредитування найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів малого і середнього бізнесу, розробка та втілення регіональних програм, залучення до підприємницької діяльності соціально незахищених верств населення, реалізація обласних науково-освітніх програм з розвитку підприємництва тощо.</p> <p>Розроблено Порядок часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	установах.	виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях (відповідні зміни внесено в обласну Програму розвитку малого і середнього підприємництва) рішенням вісімнадцятої сесії обласної ради сьомого скликання від 26 червня 2019 року № 9-18/VI. Для підвищення обізнаності суб'єктів господарювання щодо умов, форм та пріоритетних напрямків надання фінансової підтримки, а також базових критеріїв відбору, яким повинні відповідати підприємницькі проекти, постійно оприлюднюється інформація на офіційних сайтах облдержадміністрації та Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.
8.	Вивчення та впровадження додаткових форм здійснення фінансової підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва, в тому числі залучення міжнародної донорської допомоги, використання можливостей грантових програм для стартапів.	Вивчається досвід роботи Німецько-Український фонду - фінансової установи особливого виду, яка провадить виключно некомерційну (неприбуткову) діяльність. Основна мета Фонду полягає у забезпеченні фінансової та іншої супровідної підтримки приватних суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва в Україні, яка здійснюється переважно через операції з українськими банками, небанківськими фінансовими установами та іншими постачальниками фінансових послуг. Діють Програми підтримки МСП: мікrokредитування; з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості; з кредитування МСП України за пріоритетними галузевими напрямками; з підтримки фінансування інвестиційних проектів малих та середніх підприємств за пріоритетними напрямками, тощо.
<i>Завдання 4. Інформаційно-консультаційна допомога, розвиток мережі елементів інфраструктури підтримки МСП та забезпечення її ефективного функціонування</i>		
9.	Розширення інформаційної та правової обізнаності суб'єктів підприємництва, в тому числі початківців, з питань реєстрації та ведення бізнесу; удосконалення системи консультативних послуг для підприємців.	З метою розширення інформаційної та правової обізнаності суб'єктів підприємництва, в тому числі початківців, протягом I півріччя 2019 року в рамках Програми організовано та проведено наступні заходи: обласний ярмарок «Що може жінка» (м. Чернігів), що продемонстрував важливу роль жінки у суспільстві, в соціально-економічному житті міста та області; «Молодіжну школу бізнесу» (м. Чернігів), під час якої протягом тижня нові знання у сфері підприємництва опанували 20 юнаків і дівчат. Зокрема, в ігровій формі вони дізнались, як започаткувати та вести власний бізнес. Усю інформацію підкріплено практичним досвідом; «День юридичної допомоги» (смт Короп); цикл семінарів на тему «Підтримка місцевих товаровиробників» (містах Чернігів, Ніжин, Прилуки та Мена). Крім того, проведені зустрічі з головами та представниками ОТГ, на яких обговорювались питання легалізації зайнятості населення та підвищення рівня заробітної плати. У лютому, березні та червні проведені зустрічі з суб'єктами господарювання м. Чернігова та Чернігівського району з питань детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення та питань ведення бізнесу і наповнення місцевих бюджетів. У лютому та травні п.р. в Головному управлінні ДФС у Чернігівській області відбулися семінари для платників податків області, під час яких фахівці фіскальної служби поділились з слухачами інформацією щодо останніх змін в податковому законодавстві.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
10.	<p>Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва, підтримка підприємницьких ініціатив серед вразливих верств населення (молодь, ветерани АТО, жінки, ВПО).</p>	<p>В рамках виконання заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки реалізовувались заходи щодо підтримки молодіжних підприємницьких ініціатив, професійної діяльності жінок-підприємниць, залучення до підприємництва жителів сільської місцевості, в т.ч. демобілізованих з зони АТО і ВПО.</p> <p>Для осіб, які виявили бажання започаткувати власну справу, надається допомога у виборі бізнес-ідеї, складанні бізнес-планів тощо. Так, у I кварталі індивідуальні профконсультаційні послуги надані 7,9 тис. безробітних осіб, в т.ч. 1 тис. осіб пройшла психодіагностичне тестування з метою виявлення схильності до певних видів професійної діяльності, в т.ч. й підприємницької. Для 393 осіб, які виявили зацікавленість у самостійному започаткуванні власної справи, проведено 47 тематичних інформаційних семінарів „Як розпочати свій бізнес”, учасниками 8 семінарів з основ власної справи у сфері „зеленого туризму” стали 77 безробітних осіб, 121 безробітний мешканець сільської місцевості відвідав 9 навчальних семінарів на тему „Ефективне ведення сільського господарства”. Фахівцями Регіонального фонду підтримки підприємництва по Чернігівській області проведено 7 семінарів-тренінгів на тему «Розвиток малого та середнього бізнесу в ОТГ. Основи бізнес-планування», участь в яких взяли 105 мешканців ОТГ області.</p> <p>Після захисту бізнес-планів упродовж I півріччя 2019 року за сприяння служби зайнятості 12 безробітних осіб організували власну справу як суб'єкти підприємницької діяльності шляхом отримання допомоги по безробіттю одноразово. Серед них 3 інваліди та 3 демобілізовані військовослужбовці - учасники бойових дій АТО/ООС.</p>
11.	<p>Розвиток сучасної інфраструктури для підтримки бізнесу, підвищення рівня якості та розширення спектру послуг.</p>	<p>В області активно функціонує понад 40 суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу, а це і бізнес-центр, фонди підтримки підприємництва, об'єднання підприємців та інші суб'єкти.</p> <p>З метою створення умов забезпечення належної та оперативної консультативної та інформаційної підтримки та супроводження малого і середнього підприємництва на постійній основі, передбачено реалізацію проекту зі створення регіонального Центру підтримки підприємництва, інновацій та стартапів, бізнес-акселератора на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області.</p> <p>Проект забезпечить подальшу модернізацію інфраструктури: одному місці будуть сконцентровані інкубації підприємців-початківців, майданчик для налагодження взаємодії представників бізнесу, влади, наукової спільноти та громадськості, можливості для здійснення інформаційно-консультативної, менторської та фінансово-кредитної підтримки малого, середнього підприємництва.</p> <p>Також планується реалізувати проект щодо створення Хабу соціального партнерства, підприємництва та інституційного розвитку у приміщенні колишнього кінотеатру у м. Чернігові, де розміщено обласний молодіжний центрі.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Постійно проводиться робота щодо створення розгалуженої мережі центрів надання адміністративних послуг у містах та районах області з метою наближення послуг до споживача та розширення переліку цих послуг.
12.	Підвищення поінформованості суб'єктів малого і середнього підприємництва щодо можливості участі у програмах Європейського Союзу HORIZON 2020 та COSME.	Інформація щодо участі у конкурсних відборах на стажування менеджерів за кордоном, в рамках Програм, регулярно доводиться до відома керівників підприємств, навчальних закладів, розповсюджується серед представників громадських організацій, об'єднань підприємців та розміщується на web – сайтах: облдержадміністрації, Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрацій та “Інвестуйте в Чернігівщину”. Підприємці області мають доступ до всіх наявних в Україні інструментів програми ЄС COSME – Європейської мережі підприємств EEN та програми обміну досвідом Erasmus for Young Entrepreneurs, що реалізуються на базі регіональної ТПП разом із Центром підтримки підприємництва в рамках програми Європейського банку реконструкції та розвитку. 21-22 лютого проведено семінар «Європейські інструменти для розвитку малого та середнього бізнесу України». Захід проведено в рамках проекту «Використання європейських фінансових інструментів для розвитку агропромислового сектору (МСП) України», який реалізується Сіверським інститутом регіональних досліджень за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту «Громадська синергія» під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС та Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства.
13.	Впровадження на місцевому рівні он-лайн Платформи ефективного регулювання PRO Start Business Challenge.	29 травня 2019 року проведено семінар "Як започаткувати власну справу". Перед учасниками виступили експерти Офісу розвитку МСП, а також експерт Офісу ефективного регулювання BRDO, які розповіли про покроковий алгоритм та особливості процесу започаткування власної справи, соціальне підприємництво, а також ознайомили з прикладами напрацьованих бізнес-кейсів Start business challenge.
3.3. Інвестиційна діяльність		
Завдання 1. Створення умов для формування сприятливого інвестиційного середовища та позитивного іміджу області		
1.	Проведення IV Міжнародного Форуму інвестицій та експорту Чернігівщини як основного іміджевого заходу для позиціонування Чернігівщини як інвестиційно-привабливого регіону та надійного бізнес-партнера.	Передбачається проведення регіональної інноваційної конференції «Формування ефективної інноваційної екосистеми на регіональному рівні» у листопаді 2019 року.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
2.	Проведення та участь в різноманітних публічних заходах, зустрічах з вітчизняними та іноземними партнерами, інвесторами.	28 лютого 2019 у Чернігові відбувся II регіональний форум «Органік Інвест». Учасники якого обговорили шляхи залучення додаткових інвестицій, інструменти підтримки малого та середнього бізнесу в агропромисловому комплексі. Ознайомилися з кращими практиками виробництва органічної продукції та застосування інноваційних і наукових підходів в органіці. В червні 2019 року Чернігівська область взяла участь у XXXI Міжнародній агропромисловій виставці «АГРО-2019», представивши нові розробки в харчовій галузі області. Це, зокрема, продукція ТОВ «Торговий дім «Рига хліб», ДП «Левона-С» ПП «Левона», ТОВ «Добродія Фудз», ФГ «Ніжин Агроінвест» та інші.
3.	Актуалізація та наповнення інтерактивної інвестиційної карти Чернігівської області. Актуалізація наявних інтернет-ресурсів для формування позитивного іміджу області та просування її економічного потенціалу	У 2019 році в рамках заходів щодо популяризації потенціалу регіону наповнюється «Інтерактивна інвестиційна карта Чернігівської області», яка є джерелом корисної інформації для потенційного інвестора та електронним майданчиком для комунікації влади, бізнесу, громадян з питань активізації інвестиційної діяльності в регіоні.
Завдання 2. Формування ефективної системи залучення, супроводу та кваліфікованого консультаційно-методичного забезпечення діяльності інвесторів в області		
4.	Організація проактивної діяльності із залучення нових вітчизняних та іноземних інвестицій, поглиблення діючих зв'язків з інвесторами, виявлення проблемних питань, що виникають під час впровадження інвестиційних проєктів, відпрацювання шляхів їх вирішення.	Презентаційні матеріали про область (в електронному вигляді - Презентація економічного та інвестиційного потенціалу області) розповсюджується серед дипломатичних представництв України за кордоном та дипломатичним представництвом іноземних країн в Україні. Здійснюється постійний моніторинг інвестиційних проєктів, пріоритетними на сьогодні визначено 75. Також готується змістовна інформація щодо інвестиційних можливостей, переваг, особливостей регіону у відповідь на кожний запит, що надходить від потенційного інвестора. З метою налагодження ефективного діалогу та зворотнього зв'язку з інвесторами, їх супроводу та формування сталого сприйняття реальними і потенційними інвесторами можливостей успішного інвестування в регіональну економіку, функціонує Агенція регіонального розвитку Чернігівської області.
5.	Запровадження єдиних стандартів залучення та супроводу інвесторів.	В області впроваджуються єдині стандарти залучення та супроводу інвесторів. Рекомендації щодо стандартів залучення та супроводу інвесторів на місцевому та регіональному рівні (гармонізовані зі стандартами залучення та супроводу інвесторів державної установи "Офіс із залучення та підтримки інвестицій") розповсюджені серед райдержадміністрацій, виконавчих комітетів Чернігівської, Ніжинської, Прилуцької, Новгород-Сіверської міських рад та об'єднаних територіальних громад та розміщені на сайтах ОДА та ДЕР ОДА.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
6.	Налагодження роботи щодо активізації процесу впровадження інструментів та механізмів державно-приватного партнерства в реалізації інвестиційних проектів.	Актуалізовано перелік об'єктів, щодо яких можливо застосовувати механізм державно-приватного партнерства, у т. ч. концесії. Наразі ведеться робота щодо пошуку приватних партнерів для реалізації проектів в рамках ДПП, у тому числі за сприяння програм міжнародних організацій, що діють на території України.
7.	Проведення та участь у навчальних семінарах та тренінгах з актуальних питань інвестиційного розвитку, залучення міжнародної технічної допомоги, написання грантових заявок, проектного менеджменту, державно-приватного партнерства тощо.	28 березня пройшла зустріч «Смарт спеціалізація: результат співпраці влади, бізнесу, науки» за участю членів робочої групи з розробки Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на 2021-2027 роки. Ініціатором заходу виступив Ukrainian Institute for International Politics (Український інститут міжнародної політики). В рамках реалізації проекту FORBIZ 29 травня відбулося засідання робочої групи з питань реалізації, моніторингу та оцінки результативності досягнення Плану заходів з реалізації у 2018-2020 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року в частині напрямів, спрямованих на розвиток малого і середнього підприємництва. 5-6 червня 2019 року в рамках реалізації проекту «Підвищення конкурентоспроможності українських регіонів та розвиток польсько-українського економічного співробітництва» відбувся навчальний тренінг на тему «Інтернаціоналізація підприємств та розвиток експорту». Учасниками тренінгу стали представники підприємств області, органів місцевого самоврядування. Організатором заходу виступила Польська Агенція з Розвитку Підприємництва (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości).
8.	Навчання і професійна підготовка співробітників структурних підрозділів ОДА, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад, ОТГ відповідальних за формування та реалізацію інвестиційної політики (професійна комунікація з інвесторами, ведення ділових переговорів, написання та супровід інвестиційних проектів, ознайомлення зі світовим досвідом у сфері інвестиційної політики, вивчення іноземних мов (англійська) тощо).	В області для представників райдержадміністрацій, міст обласного значення та представників органів місцевого самоврядування, у т.ч. об'єднаних громад, в Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій пройшли навчання 434 особи, з них 134 державних службовця та 300 посадових осіб органів місцевого самоврядування.
Завдання 3. Активізація залучення позабюджетних коштів в розвиток області		
9.	Забезпечення постійного інформування органів місцевого самоврядування, громадськості про відкриті для участі	Для пошуку потенційних інвесторів, залучення міжнародної технічної допомоги щомісячно оновлюється Грантовий дайджест «Будь у курсі подій – дій», який містить інформацію по проектах міжнародної технічної допомоги та програмах пільгового кредитування міжнародних

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>програми міжнародної технічної допомоги, грантові проекти, програми пільгового кредитування міжнародних фінансових організацій.</p> <p>Щомісячне оновлення та наповнення Грантового дайджесту «Будь у курсі подій - дій» актуальною інформацією.</p>	<p>фінансових організацій, які відкриті для участі у грантових конкурсах. Інформація щодо інвестиційних можливостей області постійно розміщується та оновлюється на офіційних інтернет-ресурсах (веб-сайті обласної державної адміністрації в рубриці «Пріоритети», розділі «Інвестиційний потенціал Чернігівщини»; веб-сайті Департаменту економічного розвитку обласної державної адміністрації у рубриці «Гранти міжнародної технічної допомоги»; на сторінці у Facebook «Чернігівщина інвестиційна»).</p>
10.	<p>Постійний моніторинг стану впровадження та результатів діючих програм міжнародної технічної допомоги в області. Відслідковування позитивних результатів співробітництва з МФО, участі в грантових конкурсах, різноманітних донорських програмах органів місцевого самоврядування, громадських організацій та ініціативних громадян області.</p>	<p>У 2019 році завершено реалізацію проектів міжнародної технічної допомоги у рамках програми територіального співробітництва «Білорусь – Україна»: «Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України – Білорусі» та «Транскордонна система гідрометеорологічного та екологічного моніторингу річки Дніпро».</p> <p>Також впроваджується Проект Фонду Е5Р та Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО) «Фінансування впровадження заходів з підвищення енергоефективності загальноосвітнього навчального закладу № 5 та системи вуличного освітлення міста Чернігова».</p> <p>Область є учасником Проекту «Підвищення конкурентоспроможності українських регіонів та розвиток українсько-польської економічної співпраці», який реалізується Міністерством розвитку Польщі в 7-ми регіонах.</p> <p>Продовжується реалізація пілотного проекту FORBIZ в рамках ініціативи EU4BUSINESS (бенефіціари проекту: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Державна регуляторна служба України, Офіс ефективного регулювання BRDO (BetterRegulationDeliveryOffice).</p> <p>25.06.2019 відбулося засідання з підведення підсумків роботи у першій фазі проекту (з квітня 2016 року) та обговорення планів і основних завдань, що стоятимуть перед проектом у фазі 2, яка триватиме до червня 2021 року.</p> <p>Інформація щодо інвестиційних та зовнішньоекономічних можливостей області постійно оновлюється на веб-сайтах обласної державної адміністрації (www.cg.gov.ua), Департаменту економічного розвитку обласної державної адміністрації (economy.cg.gov.ua), Економічному Порталі Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company) та його сторінці у Facebook (http://www.facebook.com/chernihivregion).</p>

3.4. Розвиток інфраструктури регіону

Завдання 1. Покращення стану соціальної інфраструктури

1.	<p>Організація та забезпечення реалізації нових бюджетних програм,</p>	<p>Області на забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов у приміщеннях закладів загальної середньої освіти передбачено кошти у сумі 38,1 млн гривень. Розпорядженнями голів</p>
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	передбачених в державному бюджеті на розвиток інфраструктури	<p>обласної державної адміністрації та обласної ради визначений перелік проектів.</p> <p>Крім того, області передбачено 4,8 млн грн субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво мультифункціональних майданчиків для занять ігровими видами спорту.</p> <p>Також відповідно до розподілу обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення та ремонт існуючих спортивних комплексів при загальноосвітніх навчальних закладах усіх ступенів у 2019 році Сновській та Городнянській ОТГ передбачено 3,6 млн грн і 1,4 млн грн відповідно.</p>
2.	Моніторинг стану використання державних коштів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіону.	<p>В області здійснюється щотижневий, щомісячний моніторинг використання коштів державного та місцевих бюджетів виділених на соціально-економічний розвиток регіону.</p> <p>Відповідно до доведених Мінрегіоном лімітів коштів ДФРР на 2019 рік області передбачено 229,3 млн грн, з них 14,9 млн грн – кошти громадського бюджету. Станом на 04.07.2019 на рахунки розпорядників коштів надійшло 37,3 млн грн, з яких використано 7,8 млн гривень.</p> <p>У 2019 році області передбачено 316,9 млн грн (145,0 млн грн – 2019 року та 171,9 млн грн – залишки 2018 року) коштів субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій. Станом на 04.07.2019 освоєно 91,7 млн грн державних коштів (20,6 млн грн – 2019 року та 71,1 млн грн – залишки 2018 року). Відсоток використання становить 28,9%.</p> <p>Області також передбачено для 39 об'єднаних територіальних громад 134,1 млн грн субвенції на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад.</p> <p>У 2018 році області було передбачено 7,99 млн грн на реалізацію 11 об'єктів за рахунок бюджетної програми «Будівництво футбольних полів зі штучним покриттям в регіонах України», з яких було використано 7,7 млн грн державних коштів (96,4%). Роботи з будівництва футбольних полів продовжуються у 2019 році. У 1 півріччі збудовані футбольні поля у м. Прилуки, м.Чернігові (3 майданчика), у с. Володькова Дівиця Носівського району та у с.Ніжинське Ніжинського району.</p> <p>Крім того, протягом 2018-2019 років передбачено 166,4 млн. грн. субвенції з державного бюджету на здійснення заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості, в рамках яких в області затверджено 21 об'єкт нового будівництва – 16 амбулаторій монопрактики та 5 амбулаторій групової практики.</p>
3.	Забезпечення діяльності регіональної комісії з оцінки та проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів	<p>У 2019 році розпорядженням голови облдержадміністрації від 13.03.2019 №143 було оновлено склад регіональної комісії з оцінки та забезпечення проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку. Протягом 1 півріччя проведено 4 засідання регіональної комісії.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	державного фонду регіонального розвитку для здійснення якісного відбору інвестиційних програм.	
4.	Підготовка пакетів документів інвестиційних програм та проектів, що пройшли конкурсний відбір і фінансування яких передбачається за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку та надання їх Міжвідомчій комісії Мінрегіону.	До Мінрегіону відповідно до здійсненого відбору регіональною комісією з оцінки та забезпечення проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку було направлено всі необхідні пакети документів по проектам, які пройшли регіональний відбір. Розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р «Про інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2019 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку» (із внесеними змінами від 05.07.2019 №492-р) затверджено 32 інвестиційних проекти на загальну суму 210,2 млн грн.
5.	Розгляд проектних заявок, поданих об'єднаними територіальними громадами, які пропонуються до реалізації за рахунок державних коштів	У 2019 році 39 ОТГ області на реалізацію 169 проектів передбачено 134,1 млн грн субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури. Станом на 05.07.2019 на рахунки розпорядників коштів надійшло – 60,0 млн грн, з яких використано – 0,5 млн гривень.
6.	Інформування громадськості з питань напрямів та пріоритетів використання коштів державного фонду регіонального розвитку.	На офіційному вебсайті ОДА систематично висвітлювалася інформація про інфраструктурні проекти, які реалізуються в області за кошти Державного фонду регіонального розвитку. Крім того, здійснювалася розсилка матеріалів на місцеві засоби масової інформації: телерадіокомпанії, друковані ЗМІ, Інтернет-видання. На онлайн-платформі «Державний фонд регіонального розвитку» на постійній основі висвітлюються актуальні новини з приводу відбору інвестиційних програм (проектів), стану освоєння коштів та будівництва проектів.
7.	Проведення навчальних заходів для органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо підготовки інвестиційних програм та проектів для подачі на конкурс.	14 березня 2019 року на базі Чернігівського центру розвитку місцевого самоврядування відбувся семінар з теми "Розвиток муніципального співробітництва в ОТГ". Цільовою аудиторією заходу стали представники об'єднаних територіальних громад Чернігівщини. Під час семінару було зроблено акцент на проектах, що подавалися на конкурс проектів регіонального розвитку (що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку). 27 березня 2019 року у Центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів під час семінару для працівників апаратів виконкомів рад об'єднаних територіальних громад, міст обласного значення, апаратів райдержадміністрацій, виконавчих апаратів районних рад обговорені питання, які стосуються залучення бюджетних коштів в розвиток громади, 29 березня 2019 року проведено онлайн навчання відповідальних осіб за наповнення інтерактивної мапи проектів будівництва, ремонту об'єктів, які реалізуються на території

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>області за рахунок коштів державного бюджету.</p> <p>2 – 3 квітня 2019р. проводився тематичний семінар для сільських, селищних голів та секретарів відповідних рад на базі Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів. Основними темами семінару стали засади та напрямки міжмуніципального співробітництва, його значення в розвитку інфраструктури та соціальної сфери територіальних громад.</p> <p>22 травня у Чернігівському регіональному відділенні Асоціації міст України відбувся практикум із застосування законодавства на тему: «Розробка та реалізація інфраструктурних та інвестиційних проектів за рахунок субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам, грантових коштів, позик та коштів ДФРР з використанням системи ProZorro».</p>
Завдання 2. Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану дорожньої інфраструктури		
8.	Поліпшення стану та технічних показників автомобільних доріг і мостів загального користування місцевого та державного значення	<p>Станом на 05.07.2019 на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення проведені ремонтні роботи з поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення протяжністю 3,0 км (5,6 % від запланованого).</p> <p>Виконано робіт з експлуатаційного утримання та поточного дрібного ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення загальною площею 91324 м², що становить 62,1% від планового показника.</p> <p>На дорогах державного значення всього ліквідовано 304 тис. м²/.</p> <p>Станом на 01.07.2019 безпосередньо на заходи із підвищення безпеки дорожнього руху витрати становлять 27,093 млн. грн., в т.ч.: встановлено дорожніх знаків – 1783 (57%); встановлено та замінено 692 шт. напрямних стовпчиків; відремонтовано 15,938 км існуючого металевого бар'єрного огороження.</p> <p>В області на мережі доріг загального користування нараховується 34 підходів до залізничних переїздів на автомобільних дорогах загального користування державного значення.</p> <p>Станом на 01.07.2019 року встановлено та замінено 43 дорожні знаки; відремонтовано проїзну частину – 858 м²; видалено зелених насаджень – 534 м²; виконуються інші заходи виявлені під час експлуатаційного утримання доріг на підходах до переїздів.</p>
9.	Забезпечення якості виконання дорожніх робіт відповідно до вимог державних стандартів, будівельних норм і правил, галузевих будівельних норм, інших нормативно-правових актів.	<p>Для забезпечення контролю якості виконання робіт проводиться перевірка відповідності дорожньо-будівельних матеріалів вимогам нормативних, технологічних і проектних документів силами та Лабораторія з контролю якості виробництва.</p> <p>З початку 2019 року було видано 49 приписів, з них 14 приписів по порушенню технології робіт (недоліки усунуто або роботи до оплати не прийнято – 52 т асфальтобетону, 135 тис.грн.). Направлено 23 листа на підрядні організації.</p> <p>Лабораторією з контролю якості зафіксовано 85 протоколів випробувань матеріалів, з них 78 по асфальтобетону. Направлено 2 листа на підрядні організації.</p> <p>Проведено ряд перевірок ДП «Дорожній контроль якості».</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Оперативно приймалися заходи з ліквідації виявлених недоліків та виконувались рекомендації по подальшому проведенню робіт. Крім того було направлено заявку на ДП «Дорожній контроль якості» по перевірці проведеного поточного середнього ремонту (шари вирівнювання та верхній шар з ЩМА).</p> <p>Лабораторія служби автомобільних доріг у Чернігівській області має необхідне обладнання для проведення випробувань дорожньо-будівельних матеріалів та контролю якості дорожніх робіт у повному обсязі та у відповідності до чинних нормативних документів.</p>
10.	<p>Обмеження руху транспортних засобів за вагою у весняний період перезволоження земляного полотна та під час аномального підвищення температури повітря.</p>	<p>Згідно з розпорядженням Чернігівської ОДА від 10.05.2019 № 263 «Про тимчасове обмеження руху автомобільними дорогами загального користування у період підвищення температури повітря» по області встановлено необхідні тимчасові дорожні знаки, що обмежують рух автомобільними дорогами загального користування під час дії тимчасових обмежень. Управлінням Укртрансбезпеки України у Чернігівській області спільно з Управлінням патрульної поліції, Управлінням превентивної діяльності ГУНП посилено контроль за рухом транспортних засобів у вказаній період з метою збереження доріг.</p> <p>У весняний період з 11.03.2019 по 27.04.2019 в період весняного відтавання ґрунтів були введені тимчасові обмеження руху транспорту.</p> <p>Прийнято розпорядження голови Чернігівської ОДА від 19.02.2019 № 80 “Про збереження автомобільних доріг загального користування області у весняний період 2019 року”. Інформація про весняне обмеження руху розміщена на сайті Служби автомобільних доріг в області та передано на інші веб-ресурси. Установлено тимчасові дорожні знаки на мережі автодоріг</p> <p>Прийнято спільний наказ Служби автомобільних доріг у Чернігівській області і Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації від 28.02.2019 № 15 та № 56, яким визначено терміни тимчасові обмеження руху транспортних засобів загальною масою понад 20 тонн і осьовим навантаженням 7тс - на дорогах державного значення (національній та регіональних, територіальних) .</p> <p>З метою збереження автомобільних доріг загального користування на період підвищення температурних показників повітря понад 28°C від передчасних руйнувань щорічно вводиться тимчасове обмеження руху вантажного транспорту по дорогах загального користування Чернігівської області державного значення вагою понад 24 тони і навантаженням на вісь більше ніж 7 тон на період з 10⁰⁰ год. до 22⁰⁰ год. за умови підвищення температури повітря більше 28°C.</p> <p>Визначено 41 майданчик для відстою вантажних транспортних засобів - на 374 машино/місць та можливість відстою для легкового транспорту на 592 машино/місць.</p>

Завдання 3. Планування територій.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
11.	Коригування, розроблення містобудівної документації населених пунктів області.	<p>У I півріччі 2019 року затверджено: генеральних планів – 19, зонінгів – 19; детальних планів територій в межах населених пунктів – 9 та детальних планів територій за межами населених пунктів – 12.</p> <p>Розробленні і затверджені генеральні плани та зонінги сільських населених пунктів: с. Григорівка, селища Веселе Бахмацького району; с. Івангород Ічнянського району; с. Сираї, с. Карпоки, с. Сокирин Козелецького району; с. Бігач Менського району; с. Малківка, с. Сухоярівка, с. Заїзд, с. Петрівське, с. Тихе, с. Крутоярівка, с. Білошапки, Прилуцького району, с. Слобідка, селища Основа Талалаївського району; с. Серединка, с. Топчіївка, с. Сіножацьке Чернігівського району; завершується розроблення (оновлення) генерального плану міста Бахмач, селища Линовиця Прилуцького району; триває розроблення генеральних планів та планів зонування територій міст Батурин та Сновськ, селищ міського типу Сосниця, Срібне, Талалаївка; продовжувалось виконання топографо-геодезичних робіт для розроблення містобудівної документації населених пунктів області.</p>
12.	Створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області.	<p>Діє цільова Програма створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області на 2016-2019 роки, зі змінами, внесеними рішенням Чернігівської обласної ради від 20.12.2018 року.</p> <p>Метою Програми є забезпечення на території Чернігівської області єдиної державної політики у сфері містобудування та архітектури, впровадження та використання сучасних передових геоінформаційних технологій, розроблення геоінформаційного порталу містобудівного кадастру області, що як наслідок створить передумови для ефективного вирішення функціональних завдань структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування.</p> <p>В I півріччі 2019 року на виконання заходів передбачених Програмою, проводилось: закупівля другої черги апаратно-технічного обладнання (серверна стійка-шкаф та шредер) необхідного для організації подальшої роботи містобудівного кадастру області; виконання заходів зі збору профільної інформації для формування первинної бази геопросторової інформації містобудівного кадастру; виконання роботи по збору, обліку, зберіганню наданих примірників містобудівної документації в цифровому вигляді для ведення містобудівного кадастру; розроблення регламентів, нормативно-правових актів та інших документів, що визначають правову та нормативну основи створення та ведення містобудівного кадастру області; проводилась робота по створенню та веденню реєстрів.</p>

3.5. Житлово-комунальне господарство та житлова політика

Завдання 1. Підвищення ефективності та надійності функціонування підприємств житлово-комунального господарства, забезпечення економічного механізму щодо аналізу динаміки розвитку цих підприємств

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
1.	Надання методичної допомоги з питань формування цін/тарифів на житлово-комунальні послуги підприємствам житлово-комунального господарства Моніторинг тарифів на житлово-комунальні послуги та рівня розрахунків за них.	<p>Постійно надається методична допомога фахівцям галузі щодо здійснення розрахунків та порядку встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги. Також проводиться консультаційно-методична допомога з актуальних питань - надсилаються листи-роз'яснення, розміщується відповідна інформація на веб-сайті Департаменту житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу, проводяться семінари та наради.</p> <p>27.02.2019 року прийнято участь у семінарі-наradі для сільських і селищних голів Чернігівського району, під час якої було розглянуто проблемні питання управління багатоквартирним будинком та порядок розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на комунальні послуги.</p> <p>30.05.2019 проведено семінар на тему: «Нове у законодавстві: послуга поводження з побутовими відходами» для спеціалістів підприємств, які надають послуги поводження з побутовими відходами.</p> <p>Згідно з даними проведеного моніторингу діючих тарифів на комунальні послуги у січні-червні 2019 року уповноваженими органами (Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) та органами місцевого самоврядування) переглянуто і встановлено тарифи: на централізоване водопостачання для всіх категорій споживачів - в м. Чернігів та м. Прилуки, Бахмач, Борзна, Городня, Ічня, Корюківка, Мена, Новгород-Сіверський, Носівка, Остер, Семенівка, Сновськ та смт Сосниця; на централізоване водовідведення для всіх категорій споживачів - в м. Чернігів та м. Прилуки, Бахмач, Борзна, Городня, Ічня, Мена, Новгород-Сіверський, Носівка, Остер, Семенівка, Сновськ та смт Сосниця; на послуги з централізованого постачання холодної води для всіх категорій споживачів (з використанням внутрішньобудинкових систем) - в м. Прилуки та м. Чернігів; на послуги з централізованого водовідведення для всіх категорій споживачів з використанням внутрішньобудинкових систем) – в м. Прилуки та м. Чернігів; на послуги теплопостачання в м. Ніжин та м. Чернігів.</p> <p>Рівень оплати населенням за спожиті житлово-комунальні послуги у січні-травні 2019 року становив 103,0 % (за рахунок погашення боргу попередніх періодів), у тому числі у розрізі послуг: постачання природного газу – 106,1 %; централізоване опалення та постачання гарячої води – 104,8 %; централізоване постачання холодної води та водовідведення – 87,5 %; утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 88,6 % (у січні-травні 2018 року – 79,2 %); вивезення побутових відходів – 86,6 % .</p>
2.	Сприяння поліпшенню технічного стану водопровідно-каналізаційного господарства, централізованого теплопостачання та житлового фонду, в	<p>Субвенцією на соціально-економічний розвиток на 2019 рік по галузі водопровідно-каналізаційного господарства передбачено фінансування 4 проєктів на загальну суму 41 813,4 тис.грн, по галузі теплового господарства – 5 проєктів на суму 1 562 тис. грн.</p> <p>Субвенцією на розвиток територій (для об'єднаних територіальних громад) по галузі</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	тому числі за рахунок впровадження енергоефективних технологій та обладнання.	водопровідно-каналізаційного господарства заплановано фінансування 6 проектів загальною вартістю 5 996,6 млн.грн, по галузі теплового господарства – 8 проектів на суму 6 918,8 тис.грн. За I півріччя 2019 року комунальним підприємством «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради в рамках виконання інвестиційної програми освоєно 13 303,0 тис. грн на заходи з водопостачання та водовідведення (рівень виконання інвестпрограми – 43%), комунальним підприємством «Ніжинське УВКГ» - 47,81 тис. грн (рівень виконання – 67%), комунальним підприємством «Прилукитепловодопостачання» - 107,7 тис.грн (рівень виконання – 13%). Загалом освоєно 13 458, 5 тис.грн.
3.	Забезпечення використання засобів обліку при виробництві, транспортуванні та наданні житлово-комунальних послуг, в тому числі встановлення індивідуальних теплових пунктів у житловому фонді.	Станом на 01.07.2019 року рівень оснащеності житлового фонду комерційними приладами обліку: теплової енергії – 78,2%; холодного водопостачання – 79,5%.
<i>Завдання 2. Сприяння розвитку конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг та забезпечення подальшого реформування галузі</i>		
4.	Забезпечення консультаційно-методичного супроводження діяльності посадових осіб органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, пов'язаних з реформуванням і розвитком житлово-комунального господарства.	19.02.2019 проведено семінар на тему «Новації законодавства у сфері житлово-комунального господарства та їх практичне застосування». На початку червня 2019 року проведено нараду щодо аспектів діяльності Фонду Енергоефективності України та питань підтримки створення і розвитку потенціалу ОСББ за участю консультанта Програми «Фонд енергоефективності України» Міжнародної Фінансової Корпорації (IFC) Миколи Коломийця та національного консультанта в Чернігівській області Проекту ЄС/ПРООН «Об'єднання співвласників будинків для впровадження сталих енергоефективних рішень» Світлани Рожок. Під час наради поінформовано про роботу державної установи «Фонд енергоефективності», діяльність якої спрямована на підтримку ОСББ для впровадження енергоефективних заходів шляхом надання грантів та запровадження комплексних технічних рішень з врахуванням кращих європейських практик з термомодернізації будівель. За результатом проведеної наради досягнуто домовленості про подальші партнерські відносини з представниками Програми «Фонд енергоефективності України» Міжнародної Фінансової Корпорації (IFC) та Проекту ЄС/ПРООН «Об'єднання співвласників будинків для впровадження сталих енергоефективних рішень» з питань підтримки створення і розвитку потенціалу ОСББ та їх мотивації до підвищення рівня енергоефективності будинків.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.	Моніторинг багатоквартирного житлового фонду, що переданий в управління управителям майном житлового комплексу та ОСББ.	Станом на 01.07.2019 в області створено 415 ОСББ, які обслуговують 475 житлових будинків. З початку року було створено 33 ОСББ. Нові ОСББ були створені у містах Чернігів, Н.-Сіверський, Ніжин та Прилуки, а також у Прилуцькому та Ніжинському районах. Крім того, в області мешканці 345 житлових будинків здійснюють управління самостійно. 154 житлові будинки знаходяться на обслуговуванні ЖБК. Управителі для 1444 будинків визначені на основі конкурсів, проведених органами місцевого самоврядування.
6.	Залучення до процесу реформування та розвитку житлово-комунального господарства інвесторів, в тому числі фінансових ресурсів (кредитів, грантів) міжнародних організацій.	В Україні розпочинає свою роботу державна установа «Фонд енергоефективності», діяльність якої спрямована на підтримку ОСББ для впровадження енергоефективних заходів шляхом надання грантів та запровадження комплексних технічних рішень з врахуванням кращих європейських практик з термомодернізації будівель. Діяльність Фонду фінансується за рахунок коштів Держбюджету України (1,6 млрд.грн), за фінансової підтримки ЄС (80 млн доларів США) та уряду Німеччини (20 млн Євро). Програма Фонду енергоефективності реалізується у співпраці з IFC, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та ПРООН.
Завдання 3. Реалізація програм підтримки житлового будівництва		
7.	Реалізація державних та регіональних програм житлового будівництва.	Продовжується реалізація програм підтримки житлового будівництва. Зокрема, для забезпечення сільського населення житлом в рамках впровадження обласної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім». На 2019 рік з усіх джерел фінансування передбачено 10,95 млн гривень. Протягом I півріччя 2019 року використано 4676,1 тис грн, укладено 46 угод. Введено в експлуатацію 20 індивідуальних житлових будинків загальною площею 2,7 тис. м. кв., придбано 15 одиниць житла, також надано 8 кредитів для розвитку особистого селянського господарства. На реалізацію програми підтримки житлового кредитування молоді на 2019 рік було передбачено 7705,97 тис. грн. (використано 508,928 на 2 квартири), в тому числі кошти Статутного капіталу 1482,95 тис. грн., використано 886,950 тис. грн. на 1 квартиру. За програмою «Доступне житло» на 2019 рік області передбачено 2390,00 тис грн, використано 223,151 тис. гривень на 1 квартиру. За програмою «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» на 2019 рік передбачено з державного бюджету 338,00 тис грн., протягом I півріччя 2019 року використано 157,248 тис. гривень. На компенсацію процентних ставок за договорами, укладеними в рамках реалізації програми здешевлення вартості іпотечних кредитів на 2019 рік передбачено 1114,830 тис. грн., протягом січня – липня 2019 року використано 508,928 тис гривень.
8.	Реалізація бюджетних програм із забезпечення житлом пільгових	Області було виділено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	категорій населення.	<p>відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, для осіб з інвалідністю I—II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення в сумі 5,3 млн грн., кошти освоєні в повному обсязі, надана компенсація на 4 сім’ї.</p> <p>Також області виділено субвенцію з державного бюджету на виплату грошової компенсації для сімей загиблих учасників бойових дій на території інших держав та для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, які стали інвалідами та потребують поліпшення житлових умов, в сумі 6,1 млн грн, з яких надано компенсацію 5 особам такої категорії громадян, кошти освоєні в повному обсязі.</p> <p>У 2019 році надана субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України в сумі 1,3 млн. грн., протягом I півріччя закуплено 1 квартиру на всю суму.</p> <p>На 2019 рік передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа в сумі 25,6 млн гривень.</p>
9.	Передбачення коштів в місцевих бюджетах на реалізацію житлових програм	<p>В 2019 році по обласній програмі підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» місцевими бюджетами передбачено 8650,9 тис. гривень. З початку року «Власний дім» перерахував позичальникам 3476,1 тис. гривень. Фондом вживаються заходи по збільшенню співфінансування за рахунок місцевих бюджетів на реалізацію зазначеної програми.</p> <p>На реалізацію програми підтримки житлового кредитування молоді на 2019 рік місцевими бюджетами передбачено 5788,92 тис. грн. (використано 2152,0 на 2 квартири), в тому числі кошти Статутного капіталу 1482,95 тис. грн., використано 886,950 тис. грн. на 1 квартиру.</p>
10.	Збільшення житлового фонду соціального призначення	<p>На сьогоднішній день, з метою забезпечення житлом вищевказаних груп населення в області існує Житловий фонд соціального призначення, який представлений у вигляді 42 квартир та житлових приміщень наявного житлового фонду соціального призначення та 5 квартири та житлових приміщень вільного житлового фонду соціального призначення; 16 садибних (однокімнатних) житлових будинків.</p> <p>Разом з тим, в області функціонує соціальний гуртожиток для дітей сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа розрахований на 20 осіб.</p>

3.6. Енергозабезпечення та енергозбереження

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 1. Підвищення рівня надійності енерго- та газопостачання		
1.	Моніторинг виконання інвестиційних програм підприємств.	<p>На даний час Інвестиційна програма АТ «Чернігівобленерго» на 2019 рік проходить процедуру затвердження в НКРЕКП. Програмою передбачається виконати ряд заходів направлених на підвищення рівня якості надання послуги з електропостачання населенню. Обсяг коштів, який планується освоїти, становить 153,2 млн грн.</p> <p>Проте, в рамках підготовки до сталого проходження опалювального періоду 2019/20 року товариством було виконано роботи з капітального ремонту та технічного обслуговування електричних мереж напругою 0,4-110 кВ: комплексний ремонт підстанцій 35-110 кВ – 5 шт; капітальний ремонт вимикачів 10-35-110 кВ – 58 шт; капітальний ремонт роз'єднувачів 35 кВ – 28 шт; капітальний ремонт ШЛ 35-110 кВ – 182,3 км; капітальний ремонт ПЛ 0,4-10 кВ – 1111,81 км; проведено розчистку 1208,9 км трас ліній 04-10-35-110 кВ від зелених насаджень.</p> <p>За I півріччя 2019 року перевірено обладнання 44 підстанцій 35-110 кВ, 484 ТП, РП 10 кВ, 12 ПЛ 6-110 кВ.</p> <p>В рамках виконання Інвестиційної програми КЕП «Чернігівська ТЕЦ» ТОВ фірми «ТехНова» у I-II кв. 2019 року було проведено роботи (з модернізації основного обладнання, реконструкції ВРП 35 кВ з заміною роз'єднувачів на сучасні, технічного переоснащення основних фондів та будівництва першої черги золонакопичувача №3) на загальну суму 1 645,5 тис. гривень.</p> <p>Інвестиційна програма АТ «ОТКЕ» на 2019 рік проходить процедуру схвалення проте роботи направлені на підготовку та ремонт теплового господарства вже проводяться товариством. Зокрема, перевірено та проведено режимно-налагоджувальні роботи на 26 котельнях, підготовлено до опалювального періоду 19 котелень, перевірено технічний стан 43 центральних теплових пунктів та 28,9 км теплових мереж.</p> <p>З метою забезпечення належного технічного стану газового господарства та реалізації Плану розвитку газорозподільної системи області АТ «Чернігівгаз» у I-II кв. 2019 році проведено заходи: капітальний ремонт надземного газопроводу на суму 27,4 тис. грн, що становить 60,7% від плану; кільцювання газопроводів на суму 29,7 тис. грн, що становить 8 % від плану; реконструкція ГРП на суму 243,4 тис. грн, що становить 7 % від плану; реконструкція ШГРП на суму 2630,8 тис. грн, що становить 141,2 % від плану; капітальний ремонт СКЗ на суму 1308,0 тис. грн, що становить 65,4 % від плану; заміна домових РДГС на регулятори нового покоління на суму 2856,3 тис. грн, що становить 61% від плану; закупка приладів виявлення витоків газу на суму 459,0 тис.грн, що становить 87,6% від плану.</p>
2.	Проведення системного контролю за станом розрахунків за енергоносії.	<p>Станом на 01.07.2019 всіма категоріями споживачів спожито електричної енергії на загальну суму 1,349 млн грн, сплачено – 1,207 млн грн, що становить 89,5 %.</p> <p>Рівень розрахунків за спожиту електричну енергію підприємств житлово-комунального господарства становить 88,7 %, населення безпосередньо – 78,9 %, пільги та субсидії – 63,4 %, </p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>установи державного бюджету – 84,4 %, установи місцевого бюджету – 89,1 %.</p> <p>За оперативними даними ТОВ «Чернігівгаз Збут» станом на 01.07.2019 рівень розрахунків за природний газ по всіх групах споживачів становить 126,9 % (безпосередньо населенням – 109,5 %, пільги – 149,1 %, субсидії – 219,6 % , установи державного бюджету – 103,3 %, обласного бюджету – 99,9 %, місцевого бюджету – 84,6 %).</p> <p>За оперативними даними НАК «Нафтогаз України» підприємствами теплоенергетики спожито природного газу на суму 466,46 млн грн, сплачено – 113,47 млн грн, що становить 24,3 %.</p> <p>Загальний борг підприємств теплоенергетики за спожитий природний газ за даними підприємств перед НАК «Нафтогаз України» становить 491,01 млн гривень.</p>
3.	Забезпечення повних розрахунків за енергоносії установами, що фінансуються з місцевих бюджетів.	<p>Постійно вживаються заходи щодо погашення заборгованості на місцях за спожиті енергоносії.</p> <p>Ведеться щотижневий моніторинг стану розрахунків, проводяться спільні наради.</p> <p>Розрахунки за спожиті енергоносії установ, що фінансуються з місцевих бюджетів за електроенергію становлять – 65,4%, за природний газ – 23,6 %, за теплову енергію – 65,6 %.</p>
Завдання 2. Оптимізація споживання енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів області та збільшення споживання альтернативних видів палива.		
4.	Сприяння впровадженню системи енергоменеджменту та енергосервісу в установах бюджетної сфери.	<p>Відповідно до Меморандуму про партнерство щодо забезпечення систем енергетичного менеджменту для підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ, укладеного між Держенергоефективності та Чернігівською ОДА, розпочато роботу щодо впровадження даної системи на території області.</p> <p>Методичні рекомендації, розроблені Держенергоефективності надіслано на райдержадміністрації та місцеві органи самоуправління.</p> <p>В містах Чернігів та Ніжин за допомогою програмних продуктів на основі аналізу споживання формується рейтинг будівель за класами енергоспоживання. Зазначена інформація входить до бази даних експлуатаційних та енергетичних характеристик будівель бюджетних установ міста.</p> <p>В Менській та Сосницькій громадах вже використовується програмний засіб для ведення енергомоніторингу «Енергобаланс», завдяки якому в бюджетній сфері здійснюється щоденний контроль за споживанням енергоресурсів.</p> <p>З метою залучення інвестицій та укладання енергосервісних договорів в області створено базу енергоспоживання будівель бюджетних установ, яка знаходиться у вільному доступі.</p> <p>В освітніх закладах міста Ніжин розпочато реалізацію 5 енергосервісних договорів на загальну суму інвестицій більше 6,3 млн грн. У рамках Проекту ЄС/ПРООН «Усунення бар'єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність громадських будівель в малих та середніх містах України шляхом застосування механізму ЕСКО» затверджено істотні умови для 2 договорів на загальну суму понад 3,3 млн грн для впровадження енергосервісу за механізмом поглибленого партнерства у Ніжинській загальноосвітній школі І-ІІІ ст. № 9 та фізкультурно-оздоровчому</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>комплексі цього навчального закладу. На сьогодні вже встановлено модульний ІТП, утеплено горище, утеплено трубопроводи та проведено балансування систем опалення.</p> <p>Інші 3 ЕСКО-проекти будуть впровадженні у Ніжинському навчально-виховному комплексі №16 «Престиж», Ніжинській загальноосвітній школі I-III ступенів №1, Ніжинській гімназії №3.</p> <p>Шляхом впровадження низки енергоефективних заходів передбачається скорочення споживання теплової енергії від 20 до 50 % та покращення умов перебування дітей та персоналу в закладі.</p>
5.	<p>Організація і моніторинг реконструкції систем централізованого та автономного опалення бюджетних установ і організацій, в тому числі із встановленням котлів на альтернативних видах палива, термомодернізація об'єктів.</p>	<p>На сьогодні відповідно до плану скорочення та заміщення споживання природного газу на об'єктах сфери теплопостачання розпочато роботи з модернізації, реконструкції та переоснащення котелень на альтернативні види палива. Заплановано проведення робіт на 43 об'єктах, орієнтовний обсяг скорочення споживання природного газу 1019,22 тис м³/на рік.</p> <p>Станом на 01.07.2019 року частка сумарної потужності котелень на альтернативних видах палива в регіоні становить 16,2%, або на 400,9 Гкал/год.</p>
6.	<p>Сприяння збільшенню обсягів виробництва та споживання альтернативних та місцевих видів палива.</p>	<p>З початку 2019 року приватними домогосподарствами введено в експлуатацію понад 1100 кВт потужностей (29 нових об'єктів), які виробляють електроенергію з енергії сонця, а їх загальна кількість становить 134 об'єкти загальною потужністю 2,5 МВт.</p> <p>Крім того, ТОВ "Чернігівська генеруюча компанія" введено в експлуатацію нову когенераційну установку з виробництва електричної (потужність – 0,490 МВт) та теплової (потужністю – 0,739 Гкал) енергії, яка працює на твердому паливі.</p> <p>Загальна потужність об'єктів, що працюють на альтернативних, відновлювальних джерелах енергії в Чернігівській області становить майже 11,5 МВт і за 6 місяців 2019 року ними було вироблено 49,2 млн кВт/год електроенергії.</p>
Завдання 3. Ефективне використання енергетичних ресурсів		
7.	<p>Забезпечення відшкодування частини відсоткової ставки по кредитах, отриманих населенням на впровадження енергоефективних заходів.</p>	<p>Реалізуються ініціативи Уряду України щодо стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів. Рішенням 11 сесії Чернігівської обласної ради 7-го скликання від 7 грудня 2017 року №12-11/VII затверджена Програма стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів Чернігівської області на 2018-2020 роки. На виконання заходів зазначеної Програми з обласного бюджету на 2019 рік виділено 1 млн гривень.</p> <p>З початку 2019 року по Чернігівській області видано 568 кредитів на 32,76 млн гривень.</p> <p>З обласного бюджету відшкодовано 355,5 тис. гривень.</p> <p>У м.Чернігові діє Програма відшкодування кредитів, отриманих ОСББ, ЖБК на впровадження заходів з енергозбереження у житловому фонді м. Чернігова на 2016–2019 роки. У рамках Програми, з метою відшкодування частини тіла по кредитам отриманим ОСББ у 2019 році, у</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		міському бюджеті міста Чернігова передбачено 1 млн гривень. Станом на 1 липня 2019 року двом ОСББ міста Чернігова відшкодовано 37,4 тис. гривень.
8.	Проведення роз'яснювальної роботи щодо необхідності впровадження енергоефективних заходів.	У вересні 2019 року за організації Чернігівської міської ради, участі представників ОСББ, ЖБК та підтримки міжнародних організацій з технічної допомоги заплановано проведення ряду заходів направлених на підвищення енергоефективності в багатоквартирних будинках області.
3.7. Науково-технічний та інноваційний розвиток. Технічне регулювання		
Завдання 1. Стимулювання інноваційного та науково-технічного розвитку		
1.	Інформаційна підтримка інноваційної діяльності суб'єктів господарювання області шляхом надання широкого спектру інформаційних послуг на базі передових інформаційних технологій.	На базі Чернігівського національного технологічного університету функціонує Інформаційний центр Європейського Союзу. Протягом I півріччя 2019 року студенти та викладачі університету взяли участь у таких заходах, як: вебінар щодо підготовки проектних заявок за напрямом Еразмус+ Жан Моне (17 січня); тренінг «Горизонт 2020. Від ідеї до проектної заявки» у рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів аспірантів та молодих вчених «Новітні технології у науковій діяльності та навчальному процесі» (11 квітня); IV Бізнес-форум «ОСВІТА – БІЗНЕС: успішна кар'єра», основною метою якого є налагодження ефективної співпраці між державою, сферою освіти та науки, а також бізнесом; IV Всеукраїнський фестиваль інновацій у м. Києві та тренінги за участю менторів English Business School, де команда Чернігівського національного технологічного університету презентувала свій проект «Yo!Idea» (15-17 травня); фінансова ігротека «Steps to Success» в Агенції регіонального розвитку Чернігівської області в рамках Молодіжної школи бізнесу (20 травня); конкурс «Марафон з інтелектуальної власності – IP Marathon» у рамках Всеукраїнського фестивалю інновацій (16 травня).
2.	Забезпечення ефективного функціонування на базі вищих навчальних закладів профільних структурних підрозділів з наукових досліджень, розробок, впровадження нових технологій та інноваційної продукції. Перегляд навчальних програм з метою їх оновлення на інноваційній основі з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій, інтерактивних форм і методів навчання.	В Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка продовжують діяльність: науково-дослідний центр археології та стародавньої і ранньомодерної історії Північного Лівобережжя імені Д.Я. Самоквасова, науково-дослідні лабораторії з вивчення біологічного і ландшафтного різноманіття Лівобережного Полісся, з розробки засобів навчання, проблем формування рухової функції осіб, які займаються фізичним вихованням та спортом, засобів професійної підготовки вчителів інформатики. До реалізації інноваційної діяльності регіонального рівня залучені науково-дослідні лабораторії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (гоголівський центр, науково-дослідна лабораторія порівняльних педагогічних досліджень при кафедрі англійської мови та методики її викладання, наукова лабораторія з краєзнавчо-туристичних досліджень при кафедрі географії, лабораторія оптики напівпровідників і лабораторія технології напівпровідникових та оксидних структур). Важливу роль у забезпеченні наукової діяльності, підвищенні ефективності наукових

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>досліджень відіграють створені в Чернігівському національному технологічному університеті наукові підрозділи, на базі яких проводяться дослідження, спрямовані на створення новітніх технологій, нових видів техніки, методів та теорій.</p> <p>Активно функціонують на базі Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут» такі структури, як: інноваційний центр з розробки, дослідження і впровадження сучасних технологій механізації та автоматизації технологічних процесів у рослинництві і тваринництві в умовах Полісся; навчально-науково-практична лабораторія луб'яних та олійних культур.</p> <p>Науково-дослідний центр з питань діяльності органів та установ Державної пенітенціарної служби України (Академія Державної пенітенціарної служби) здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за пріоритетними напрямками реформування та функціонування органів і установ, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України.</p>
3.	Проведення конкурсу «Краща науково-технічна розробка регіону».	<p>З метою сприяння інноваційній діяльності серед науковців, інженерно-технічних працівників та винахідників, впровадження інноваційних розробок та технологічних процесів у виробництво, нарощування обсягів виробництва інноваційної продукції, стимулювання і заохочення винахідників до розробки, з подальшим впровадженням, новацій, рішенням вісімнадцятої сесії обласної ради сьомого скликання 26 червня 2019 року № 10-18/VII затверджені зміни до Програми розвитку інвестиційної, зовнішньоекономічної та виставково-ярмаркової діяльності Чернігівської області на 2016-2020 роки «Чернігівщина - конкурентоспроможний регіон» до розділу «Інноваційна діяльність» щодо порядку «Проведення конкурсу «Краща інноваційна розробка». Цей Порядок визначає механізм визначення переможців конкурсу на принципах законності, рівності умов, прозорості, відкритості, об'єктивності, уникнення конфлікту інтересів, із залученням широкого кола учасників.</p> <p>Конкурс планується провести в III кварталі 2019 року.</p>
4.	Проведення семінарів, тренінгів та майстер-класів з питань управління якістю, безпечністю харчових продуктів, гігієною та безпекою праці підприємств і організацій.	<p>У I півріччі 2019 року проведено: школу-тренінг для початківців щодо розроблення та впровадження СУЯ – 5; школу-тренінг для початківців щодо розроблення та впровадження НАССР – 1; майстер-клас для внутрішніх аудиторів СУЯ: «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» - 5; майстер-клас для внутрішніх аудиторів НАССР: «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» – 4.</p>
Завдання 2. Розвиток сучасної системи технічного регулювання		
5.	Створення системи добровільної сертифікації продукції, послуг	<p>Наказом ДП «Чернігівстандартметрологія від 28.12.2017 №361 в області створено та запроваджено добровільну систему сертифікації (ДСС).</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
6.	Перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності товарів і послуг відповідно до вимог міжнародних стандартів.	Орган з сертифікації продукції ДП «Чернігівстандартметрологія» здійснив перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності товарів і послуг з 29.12.2017 року (атестат акредитації НААУ від 14.02.2019 року №10247). В добровільній системі сертифікації (ДСС), за I півріччя 2019 року підприємствам області видано 202 сертифікатів відповідності, в т.ч. на промислову продукцію - 27, на харчову продукцію – 175. В системі оцінки відповідності зареєстровано 7 документів сертифікатів перевірки типу.
7.	Сприяння розробленню та впровадженню на підприємствах, в організаціях області систем управління: якістю; екологічного керування; безпечністю харчових продуктів; гігієною та безпекою праці.	<p>Консультативним пунктом сформована та постійно актуалізується добірка матеріалів для фахівців підприємств, що розпочинають роботи з розроблення документації та впровадження систем управління. До неї входять: стандарти ДСТУ ISO серії 9000, 14000, 22000, ДСТУ OHSAS 18001; «Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління якістю у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 9001:2015»; «Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 22000:2007»; «Методичний посібник: "Внутрішні перевірки (аудити) системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001:2015 та системи управління безпечністю харчових продуктів за ДСТУ ISO 22000:2007. Настанови щодо здійснення аудитів (ДСТУ ISO 19011:2012)»; «Слайди до круглого столу з питань вимоги нової версії міжнародного стандарту ISO 9001:2015 (ДСТУ ISO 9001:2015)»; «Слайди до круглого столу з питань впровадження та сертифікації систем управління безпечністю харчових продуктів згідно вимог ДСТУ ISO 22000:2007».</p> <p>За I півріччя 2019 року консультативним пунктом ДП «Чернігівстандартметрологія» надано консультацій з питань розроблення та впровадження СУЯ – 5 підприємствам, НАССР -3, OHSAS -1; Проведені школа-тренінгу для початківців щодо розроблення та впровадження СУЯ – 5, НАССР – 1; Проведені майстер-клас для внутрішніх аудиторів «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» СУЯ – 5, НАССР – 4.</p> <p>Запроваджено електронний реєстр підприємств області, які займаються розробленням та впровадженням вищезазначених систем.</p> <p>Органом з сертифікації систем управління ДП «Чернігівстандартметрологія» у I півріччі 2019 року на підприємствах області впроваджено сертифіковані системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги.» - 10 та сертифіковані системи управління безпечністю харчових продуктів за ДСТУ ISO 22000:2007 «Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга» – 6.</p> <p>Сертифіковані системи екологічного керування за ДСТУ ISO 14001:2015 «Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування» та сертифіковані системи управління гігієною та безпекою праці за ДСТУ OHSAS 18001:2010 «Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги» – відсутні.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
8.	Проведення робіт із розширення сфер акредитації в галузі сертифікації та метрології.	Галузі сертифікації та метрології не розширювались.
3.8. Зовнішньоекономічна діяльність		
Завдання 1. Створення умов для активації зовнішньоекономічної діяльності		
1.	<p>Проведення активної інформаційної політики щодо експортного потенціалу підприємств регіону, у тому числі через:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зовнішньоекономічний Портал Чернігівської області та його сторінку у facebook; - надання підтримки регіональним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності у представленні їх продукції та інформаційно-презентаційних матеріалів на регіональних, національних та міжнародних виставках, економічних форумах; - продовження співробітництва з дипломатичними представництвами України за кордоном, закордонними в Україні та міжнародними організаціями, зокрема шляхом обміну комерційними пропозиціями між регіональними і закордонними діловими колами. 	<p>Матеріали про експортні можливості господарюючих суб'єктів Чернігівщини, в тому числі й каталог суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, розміщуються на Зовнішньоекономічному Порталі Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company), проводиться робота щодо його наповнення інформацією про комерційні пропозиції, новини підприємств-експортерів, в законодавстві з питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>З метою просування експортного потенціалу Чернігівщини при листуванні з ЦОВВ, дипломатичними представництвами (вітчизняними та зарубіжними), підприємствами, установами, організаціями тощо зазначається посилання на даний Портал.</p> <p>До підприємств області доводилась інформація про міжнародні виставкові заходи, які проводяться як в Україні, так і за кордоном, а також про комерційні пропозиції іноземних ділових кіл.</p> <p>У разі необхідності в межах компетенції надавалася підтримка підприємствам для їх участі у вищезазначених заходах.</p> <p>З метою налагодження бізнес-контактів з закордонними партнерами диппредставництвам України в закордонних країнах та закордонних країн в Україні надавалася інформація про комерційні пропозиції регіональних суб'єктів господарювання.</p>
2.	Організація проведення заходів за участю господарюючих суб'єктів регіону з актуальних питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності, в т.ч. із залученням відповідних представників центральних органів виконавчої влади та міжнародних експертів.	Завершено реалізацію проекту в рамках Програми територіального співробітництва «Україна-Білорусь» ініціативи Східне Партнерство «Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України - Білорусі». Одним з результатів його впровадження стало створення мережі з 15 локальних консультантів, яка складається з 7 контактних пунктів - центрів транскордонного співробітництва, що працюють в кожному з охоплених регіонів. Одним з локальних консультантів є представник Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. В цих центрах підприємствам надаватимуть професійні інформаційно-консультаційні послуги з підтримки в області маркетингу, юридичних, фінансових та економічних аспектів ведення транскордонного бізнесу.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 2 Активізація роботи щодо розвитку вже існуючих та налагодження нових міжрегіональних зв'язків регіону, а також формування позитивного міжнародного іміджу області		
3.	Організація візитів Надзвичайних і Повноважних Послів, іноземних офіційних делегацій, представників міжнародних організацій, участь офіційних делегацій області у міжнародних заходах з питань розвитку міжрегіонального та транскордонного співробітництва.	З метою формування позитивного міжнародного іміджу області у звітному періоді році проведено ряд міжнародних заходів. Зокрема, відбулися зустрічі керівництва: 31 січня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Австралії в Україні Меліссою О'Рурк; 6 березня - з делегацією Посольства Латвійської Республіки в Україні; 3 квітня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Австрія в Україні пані Герміне Поппелер; 14 травня - з делегації представників Асоціації гмін басейну річки Віслока (Польща) в рамках конференції на тему «Реалізація проектів регіонального розвитку на засадах міжмуніципального співробітництва: польський досвід»; 6 червня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Кіпр в Україні паном Луїсом Телемаху; 13 червня - з представниками Посольства Королівства Швеції в Україні, бізнесових структур країн ЄС і України.
4.	Продовження виконання угод про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне міжрегіональне співробітництво з регіонами-партнерами області, напрацювання нових міжрегіональних контактів з метою укладання угод про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво.	З метою реалізації міжрегіональних угод про співробітництво між Чернігівською областю та адміністративно-територіальними одиницями інших країн у поточному році відбувався інформаційний обмін щодо проведення виставково-ярмаркових заходів на територіях Сторін. Крім того, в рамках виконання Листа про наміри щодо співпраці Чернігівської обласної державної адміністрації (Україна) та Великопольського воєводства (Республіка Польща) від 26.04.2017 розглядається питання організації візиту представників Уряду Великопольського воєводства до Чернігівської області в 2019 році. З метою обміну досвідом з польськими колегами з питань підтримки підприємництва, регіонального розвитку, захисту навколишнього середовища. В рамках виконання Угоди про міжрегіональне співробітництво між Чернігівською обласною державною адміністрацією та Гомельським обласним виконавчим комітетом від 25.05.2018 делегація Чернігівської області на чолі з заступником голови Чернігівської обласної державної адміністрації Н.А. Романовою 24 травня відвідала м. Гомель, Республіки Білорусь з метою участі у роботі XVI Гомельського економічного форуму та ознайомлення з продукцією підприємств Гомельської області та країн-учасниць Форуму, представлених на XX Міжнародній універсальній виставці-ярмарку «Весна в Гомелі».
3.9. Управління об'єктами державної та комунальної власності		
Завдання 1. Ефективна фінансово-господарська діяльність підприємств державного та комунального секторів економіки		
1.	Забезпечення складання фінансових планів підприємств державного сектора економіки, які перебувають у сфері управління обласної державної	Фінансові плани державних та комунальних підприємств на 2019 рік складені у визначені законодавством терміни. Здійснюється щоквартальний моніторинг виконання фінансових планів підприємств. Відповідна інформація, щодо підприємств державного сектора економіки надається Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	адміністрації та її структурних підрозділів, підприємств комунального сектора економіки та здійснення моніторингу виконання їх показників.	
Завдання 2. Управління державним та комунальним майном		
2.	Проведення систематичних перевірок стану утримання, використання та збереження державного і комунального майна.	Протягом січня-червня 2019 року, з метою забезпечення збереження та ефективного використання державного майна проведено перевірки 62 одиниць державного майна та 12 обстежень об'єктів комунальної власності.
3.	Аналіз ефективності управління об'єктами державної та комунальної власності, корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств.	Проводиться щоквартальний аналіз ефективності управління об'єктами державної власності, які перебувають в сфері управління обласної державної адміністрації та її структурних підрозділів. Інформація за встановленими формами в паперовому та електронному вигляді надається Міністерству економічного розвитку і торгівлі України. Крім того, регіональним відділенням Фонду державного майна України по Чернігівській області щоквартально здійснюється аналіз ефективності управління об'єктами державної власності та корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств, які належать до сфери їх управління.
4.	Пошук нових об'єктів оренди державної і комунальної власності та укладення нових договорів оренди, контроль за станом їх використання, вжиття дієвих заходів щодо погашення заборгованості з орендної плати.	З метою укладення нових договорів оренди та пошуку нових орендарів переліки потенційних об'єктів оренди розміщуються на веб-сайті регіонального відділення Фонду державного майна України по Чернігівській області та на інформаційному стенді у приміщенні регіонального відділення Фонду державного майна України. Перелік потенційних об'єктів оренди комунальної власності розміщено на веб-сайті Управління комунального майна Чернігівської обласної ради. Протягом I півріччя 2019 року регіональним відділенням Фонду державного майна України укладено 44 договори оренди державного майна. Здійснено 67 перевірок використання орендованого державного майна та виконання умов договорів оренди. До державного бюджету від оренди державного майна надійшло 5,0 млн гривень. Станом на 01.07.2019 року заборгованість з орендної плати складала 652,4 тис. гривень. З метою погашення заборгованості з орендної плати подано 40 претензії на суму 178,2 тис. гривень. У січні-червні 2019 року орендодавцями майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області укладено 79 договорів оренди. Від оренди майна надійшло 7,2 млн грн, з них до обласного бюджету – 2,0 млн гривень. З метою погашення заборгованості з орендної плати орендодавцями комунального майна подано до суду 3 позови про примусове її стягнення на загальну суму 206,6 тис. гривень.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.	Забезпечення передачі об'єктів державної власності до комунальної.	Протягом I півріччя 2019 року з державної у комунальну власність територіальних громад області було передано 3 об'єкта, які у процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств.
6.	Формування переліку об'єктів державної та комунальної власності, які пропонуватимуться до приватизації, забезпечення їх приватизації відповідно до вимог чинного законодавства.	До переліку об'єктів державної власності, що пропонуються до приватизації, інформація про які розміщена в реєстрі електронно-торгової системи «ProZorro. Продажі» перебувають 23 об'єкти. Протягом I півріччя 2019 року приватизовано 9 об'єктів шляхом продажу на аукціоні, до державного бюджету надійшло 7,1 млн гривень. Протягом I півріччя 2019 року продано 1 об'єкт комунальної власності за ціною 6,3 млн гривень.
7.	Забезпечення ведення Реєстру об'єктів державної власності та державного майна.	Обласною державною адміністрацією проводиться робота щодо інвентаризації об'єктів державної власності області для формування Єдиного реєстру об'єктів державної власності (автоматизованої системи «Юридичні особи»). Відповідний Реєстр ведеться також і регіональним відділенням Фонду державного майна України по області щодо об'єктів державної власності, які перебувають в сфері його управління. Інформація про результати роботи в паперовому та електронному вигляді надається Фонду державного майна України.
8.	Організація роботи обласної комісії з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності.	В області працює обласна комісія з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності, що за даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України належать до сфери управління органів державної влади, які цього не підтверджують. Інформація про результати роботи комісії щоквартально надається Фонду державного майна України.

4. Реальний сектор економіки

4.1. Промисловість

Завдання 1. Підвищення конкурентоспроможності промислового комплексу

1.	Забезпечення виконання основних напрямків регіональної промислової політики. Проведення моніторингу діяльності промислового комплексу області.	Індекс промислової продукції за січень-червень 2019 року становив 94,7% до відповідного періоду 2018 року. Позитивну динаміку зростання випуску продукції в січні-червні 2019 року забезпечено у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування (+46,7%), виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (+7,8 %), на підприємствах добувної промисловості і розроблення кар'єрів (+4,6 %). Негативні тенденції, що склались в січні-червні 2019 року на підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (-7,3 % до січня-червня 2018 року), в основному за рахунок зменшення виробництва підакцизних товарів, стали визначальними для
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>роботи всієї переробної галузі (-8,1 %).</p> <p>Допущене відставання до минулорічних обсягів у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності (-16,8%), машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування (-24,7%), текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (-20,9%), постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (-3,8 %) та виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (-2,6%).</p> <p>Обсяг реалізованої промислової продукції за січень-червень 2019 року склав 16,95 млрд грн.</p>
2.	<p>Проведення засідань, нарад, робочих зустрічей з керівниками підприємств, спрямованих на поглиблене вивчення ситуації на проблемних підприємствах та надання практичної допомоги у вирішенні конкретних господарських питань.</p>	<p>Продовжується практика зустрічей керівництва облдержадміністрації з керівниками підприємств, спрямованих на поглиблене вивчення ситуації на проблемних підприємствах, надання практичної допомоги у вирішенні конкретних господарських питань. Зокрема, проведено робочі наради з керівниками підприємств ПрАТ «ЧеЗаРа», ПрАТ «КСК «Чексіл» та ДП «Чернігівторф».</p> <p>В березні п.р. облдержадміністрацією було проведено нараду за участю Генерального директора ДК «Укрторф» Озерчука А.М. та представниками ДП «Чернігівторф» щодо виведення з кризового стану Державного підприємства «Чернігівторф» та опрацювання перспектив подальшого розвитку торфодобувної галузі області.</p>
3.	<p>Ініціювання та надання пропозицій центральним органам виконавчої влади щодо вирішення проблемних питань промислових підприємств області.</p>	<p>На загальнодержавному рівні порушувались питання, які потребують реагування на рівні центральних органів виконавчої влади, зокрема: Кабінету Міністрів України щодо стабілізації роботи ДП «Чернігівторф»; генеральному директору ДК «Укрторф» щодо кризового стану ДП «Чернігівторф» і опрацювання перспектив подальшого розвитку торфодобувної галузі області та запрошення до участі у нараді з порушених питань; Міністру енергетики та вугільної промисловості та генеральному директору ДК «Укрторф» щодо перспектив, термінів та обсягів фінансування технічного переоснащення ДП «Чернігівторф» в рамках секторальної бюджетної підтримки Європейського Союзу за програмою КПКВК 1101540 «Підтримка впровадження Енергетичної стратегії України»; Прем'єр-міністру України щодо фінансового оздоровлення та оновлення виробничих потужностей ДП «Чернігівторф».</p>
<p>Завдання 2. Впровадження основних напрямів державної промислової політики на регіональному рівні</p>		
4.	<p>Сприяння розвитку внутрішньообласної кооперації, налагодження довготривалих коопераційних зв'язків з вітчизняними і зарубіжними партнерами.</p>	<p>Продовжується співпраця підприємств області з підприємствами оборонно - промислового комплексу, в т.ч., що входять до сфери управління, ДК «Укроборонпром» у виробництві нових зразків продукції військового призначення, комплектуючих до них та в рамках імпортозаміщення комплектуючих виробів для авіаційної техніки (у тому числі й безпілотних авіаційних комплексів), бронетанкової техніки, високоточних засобів ураження, засобів рятувальної техніки та тилового забезпечення військ тощо.</p>
5.	<p>Сприяння розвитку високотехнологічних перспективних секторів, поглиблення</p>	<p>Оновлюється каталог-довідник «Промислові підприємства Чернігівщини» з інформацією щодо виробничих можливостей підприємств.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	співпраці науково-технічного та виробничого потенціалу.	
4.2. Аграрний комплекс		
Завдання 1. Раціоналізація структури сільськогосподарського виробництва з метою зростання його доданої вартості		
1.	Сприяння розвитку підприємств, зосереджених на виробництві тваринницької продукції, шляхом проведення нарад, семінарів, навчань щодо впровадження та поширення передових технологій в галузі тваринництва з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.	Протягом I півріччя 2019 року підготовлено та проведено ряд заходів, в тому числі обласна практична семінар-нарада по кормозаготівлі на базі ПСП «Авангард» Бахмацького району, які спрямовані на ефективний розвиток галузі тваринництва області, впровадження та поширення передових технологій з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної тваринницької продукції як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках. До проведення заходів залучались фахівці світових виробників кормозаготівельної техніки, тваринницького обладнання, консультанти по питаннях заготівлі кормів і годівлі, відтворення, утримання та здоров'я тварин.
2.	Оптимізація спеціалізації сільського господарства з метою підвищення ефективності аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів шляхом навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців сільськогосподарських формувань Чернігівщини з питань ефективності ведення галузі рослинництва, ефективного використання земель сільгосппризначення та наявного технічного потенціалу, нарощування виробництва с/г продукції, підвищення її конкурентоспроможності, покращення родючості ґрунтів.	Протягом I півріччя 2019 року було здійснено підготовку та проведення низки заходів, спрямованих на ефективний розвиток аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів. Це районні, міжрайонні та обласні семінари-навчання, конференції, наради і дні поля, демонстраційні покази техніки, а також організувались поїздки аграріїв області на загальнодержавні, регіональні виставки, дні поля, тощо. Серед основних: 27.03.19 нарада-семінар з питань технологічних підходів у вирощуванні сільськогосподарських культур та особливостей комплексу весняно-польових робіт в умовах 2019 року: «Врожайність чи прибутковість? Як досягнути максимальної ефективності при вирощуванні сільськогосподарських культур». 20.06.19 щорічний обласний День поля – 2019 на базі Носівської селекційно-дослідної станції Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН України. Головною метою заходів було навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців сільськогосподарських формувань Чернігівщини, а також впровадження і поширення прогресивних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій вирощування сільгоспкультур, ефективного використання земель сільгосппризначення та наявного технічного потенціалу, нарощування виробництва сільськогосподарської продукції, підвищення її конкурентоспроможності, підвищення родючості ґрунтів, тощо.
Завдання 2. Технологічне переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств з виробництва та переробки сільгосппродукції		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.	Підтримка технічного переоснащення малих, середніх агровиробників та їх об'єднань, що працюють на території Чернігівської області.	Вживаються заходи по оновленню машинно-тракторного парку новітньою високопродуктивною та потужною технікою. В 1-му півріччі поточного року придбано 700 од. тракторів, 43 од. зернозбиральних комбайнів та біля 400 од. іншої високопродуктивної техніки та обладнання, як вітчизняного так і зарубіжного виробництва, яка поетапно оновлює структуру та віковий стан всієї техніки, що дає змогу проводити в оптимальні терміни весь цикл польових робіт та завдяки цьому дає мінімізувати витрати паливо мастильних матеріалів.
Завдання 3. Підтримка розвитку виробництва екологічно чистих продуктів харчування та органічного землеробства в області		
4.	Сприяння розвитку екологічного та органічного виробництва через фінансову підтримку органічного виробництва шляхом компенсації витрат на підтвердження відповідності виробництва органічної продукції (сировини).	В області діє «Програма фінансової підтримки органічного виробництва в Чернігівській області на 2016 - 2021 роки». Програмою передбачено надання компенсації витрат сільгосптоваровиробникам, понесених у зв'язку із проведенням та підтвердженням відповідності виробництва органічної продукції (сировини) та видачею сертифіката відповідності у рослинництві, тваринництві та переробці сільськогосподарської продукції, в тому числі у перехідний період. На 2019 рік обласним бюджетом передбачено на реалізацію заходів програми 250 тис. грн. На 01.07.2019 року згідно даних сертифікаційного органу «ОРГАНІК СТАНДАРТ» в області сертифікованих суб'єктів органічного виробництва є 15 одиниць.
5.	Проведення для сільгоспвиробників семінарів, навчань з питань виробництва екологічно чистих продуктів та органічного землеробства.	У лютому 2019 року проведено Чернігівський обласний форум органічних виробників «Органік Інвест», у якому брали участь виробники органічної продукції, інші сільськогосподарські виробники, представники місцевих органів влади. В ході заходу учасники ознайомились із процесом сертифікації продукції, можливостями її реалізації, програмами фінансової підтримки сільгосптоваровиробників, досвідом діючих виробників.
Завдання 4. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі		
6.	Розвиток системи консультативних (дорадчих) служб.	З метою підвищення рівня знань та навичок малих та середніх сільгоспвиробників, а також розширення спрямування їх діяльності на сучасні потреби сільського населення і територіальних громад села, селища триває процес налагодження роботи в області сільськогосподарського дорадництва. Зокрема, у 2018 році була створена ГО «Чернігівська сільськогосподарська дорадча служба», яку наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06.07.2018 № 317 внесено до Реєстру сільськогосподарських дорадчих служб та видано сертифікат на право надання дорадчих послуг. Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19.06.2019 № 332 ГО «Центр сприяння розвитку громад» внесено до Реєстру сільськогосподарських дорадчих служб та видано сертифікат на право надання дорадчих послуг.
7.	Проведення інформаційно-роз'ясню-	В період з 10 по 14 червня 2019 року проведено ряд зустрічей з аграрним активом області, на

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	вальної роботи серед членів особистих селянських, фермерських господарств та фізичних осіб – сільськогосподарських товаровиробників про конкурентні переваги провадження їх діяльності у складі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.	яких було висвітлено основні акценти державної підтримки агропромислового комплексу в 2019 році, а також переваги провадження діяльності дрібних та середніх виробників сільськогосподарської продукції у складі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.
8.	Часткове відшкодування сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам вартості придбаної техніки та обладнання для виробництва, заготівлі та переробки сільськогосподарської продукції.	На 2019 рік у обласному бюджеті не передбачені кошти на виконання заходів Програми підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів області на 2017-2021 роки.
9.	Фінансова підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів з державного бюджету для придбання обладнання із зберігання та переробки сільськогосподарської продукції	У I півріччі 2019 року фінансування по напрямку «Фінансова підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів» не здійснювалось.
<i>Завдання 5. Сприяння самозайнятості та підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільській місцевості</i>		
10.	Підтримка особистих селянських господарств, які утримують 4 і більше корів шляхом часткового відшкодування вартості закуплених установок для індивідуального доїння.	На 2019 рік у обласному бюджеті не передбачені кошти на виконання заходів Програми підтримки особистих селянських господарств області на 2016-2020 роки.
11.	Підтримка сільських багатодітних сімей, в яких виховується 5 і більше дітей шляхом закупівлі та передачі їм нетелей.	На виконання заходів Програми пед редакції нетелей багатодітним сім'ям, які проживають у сільській місцевості області на 2016-2020 роки, у обласному бюджеті на 2019 рік передбачено 1197 тис. грн.
4.3. Транспорт і зв'язок		
<i>Завдання 1. Організація безпечних і якісних пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області</i>		
1.	Оптимізація існуючої обласної мережі автобусних маршрутів загального користування з урахуванням	За I півріччя 2019 року проведено 8 засідань Координаційної ради облдержадміністрації з питань організації пасажирських автоперевезень в області, де розглядалися нагальні питання у сфері пасажирських автоперевезень, пропозиції по їх покращенню та 3 засідання Конкурсного

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	максимального охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів.	комітету з підготовки та проведення конкурсу на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області (внутрішньообласні маршрути). З початку року на конкурсних засадах продовжено роботу 14 автобусних маршрутів загального користування, на яких задіяні 30 транспортних засобів. З метою охоплення сільських населених пунктів, особливо віддалених, продовжується робота по удосконаленню обласної мережі автобусних маршрутів загального користування шляхом оптимізації існуючих маршрутів.
2.	Забезпечення потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями у якісному транспортному обслуговуванні шляхом використання автобусів спеціалізованого призначення.	<p>Для забезпечення вільного доступу осіб з інвалідністю до наземного громадського транспорту в області постійно проводиться оновлення тролейбусного, автобусного парків транспортними засобами, які пристосовані для перевезення пасажирів з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Перевізники облаштовують та позначають зручні місця для сидіння інвалідів (поблизу виходу), демонтують центральні поручні дверей, прибирають сидіння на задніх площадках.</p> <p>У м.Чернігові на всіх тролейбусних маршрутах працює 28 одиниць односекційних низькопідлогових тролейбусів, пристосованих для перевезення пасажирів з інвалідністю, де функціонує система зовнішнього та внутрішнього звукового інформування пасажирів із порушенням зору та слуху та 4 нові автобуси Атаман А092Н6 (інвалід), пристосовані для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями. На 22 тролейбусах функціонує система зовнішнього та внутрішнього оповіщення пасажирів про зупинки.</p> <p>У м.Ніжині для поліпшення умов проїзду у міському пасажирському транспорті переобладнано 4 автобуси для перевезення осіб з інвалідністю на кріслах колісних.</p> <p>Транспортні засоби, що обслуговують маршрутну мережу міста (388 одиниць) обладнані GPS-трекерами. За допомогою системи GPS – моніторингу транспорту (програма для ПК та мобільний додаток) пасажири отримують інформацію про місце знаходження та час прибуття рухомого складу, з позначенням одиниць, пристосованих для перевезення людей з обмеженими фізичними можливостями.</p> <p>Враховуючи складнощі з транспортуванням дітей з обмеженими фізичними можливостями та у зв'язку з відсутністю прямого маршруту громадського транспорту з проспекту Миру до Чернігівського навчального центру №1, на маршруті №9 організовано окремі рейси низькопідлогового тролейбусу зі шляхом проходження вранці від кінцевої зупинки «ЗАЗ» по проспекту Миру до «5 кутів», по вулиці 1 Травня до кінцевої зупинки «2-га міська лікарня», а ввечері у зворотному напрямку.</p> <p>Також, в місті організовано новий тролейбусний маршрут сполученням від мікрорайону ЗАЗ через центральну частину міста до 2-ї міської лікарні, що об'єднав колишні два тролейбусні та один автобусний маршрути. Наразі новий маршрут №9 «2-га міська лікарня - ЗАЗ» обслуговують 10 тролейбусів, з них 3-4 низькопідлогові, що полегшує транспортування осіб з</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>обмеженими фізичними можливостями до міської лікарні.</p> <p>Навесні 2019 року комунальним підприємством «Чернігівське тролейбусне управління» Чернігівської міської ради було проведено тендер на придбання 6 нових низькопідлогових тролейбусів, переможцем якого визначено ТОВ «ЕТАЛОН-ЛІЗИНГ». Вартість 6 нових тролейбусів ЕТАЛОН Т12110 - 29 730 тис. гривень. Станом на 18 липня 2019 року комунальним підприємством отримано 5 тролейбусів.</p> <p>Крім того, в оголошенні про проведення конкурсів з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Чернігівської області (внутрішньообласні маршрути) облдержадміністрація встановила вимогу до перевізників-претендентів щодо забезпечення роботи на об'єкті конкурсу транспортних засобів, пристосованих для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, в кількості до 35 відсотків загальної кількості автобусів до 31 грудня 2019р. та до 50 відсотків – з 1 січня 2020 року.</p>
<i>Завдання 2. Забезпечення прозорості конкуренції на ринку пасажирських автоперевезень</i>		
3.	<p>Організація роботи щодо припинення надання послуг по перевезенню пасажирів на автобусних маршрутах перевізниками без відповідних дозвільних документів.</p>	<p>З метою забезпечення дотримання вимог Закону України «Про автомобільний транспорт» суб'єктами господарювання, які здійснюють перевезення пасажирів, попередження аварійності на автомобільному транспорті працівниками Управління Укртрансбезпеки у Чернігівській області спільно з правоохоронними та контролюючими органами області за I півріччя 2019 року перевірено 7915 одиниць транспортних засобів, виявлено 3507 порушення вимог діючого законодавства про автомобільний транспорт, складено 1849 актів перевірок та 10 протоколів про адміністративні порушення, відповідальність за які передбачена ст. 164 КУпАП. За результатами розгляду матеріалів перевірок винесено 3932 постанови про застосування фінансових санкцій на загальну суму 3320,0 тис. грн, в тому числі на перевізників, які здійснюють регулярні перевезення пасажирів без дозвільних документів, винесено 536 постанов на суму 816,3 тис. гривень.</p>
4.	<p>Посилення контролю за виконанням договірних умов і вимог законодавства у сфері пасажирських автоперевезень.</p>	<p>З метою здійснення контролю за діяльністю автоперевізників по обслуговуванню автобусних маршрутів загального користування ведеться постійний моніторинг регулярності виконання рейсів на маршрутах та виконання договірних умов. Так, з початку року за невиконання договірних умов з перевізниками було розірвано 6 договорів на обслуговування приміських, міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування.</p> <p>У разі невиконання перевізниками договірних умов виносяться попередження про необхідність стабілізації роботи на маршруті, в протилежному випадку перед облдержадміністрацією ініціюється питання розірвання договорів на обслуговування приміських, міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 3. Оптимізація мережі поштового зв'язку та розвиток телекомунікаційних мереж загального користування		
5.	Реформування мережі відділень поштового зв'язку з урахуванням регіональних особливостей області та дотриманням максимальної орієнтації на потреби сільських населених пунктів.	Філією Чернігівська дирекція ПАТ «Укрпошта» проведено реформування поштових відділень області в рамках проекту «Сільське відділення» з урахуванням регіональних особливостей та потреб сільського населення. Так, на сьогодні Чернігівська дирекція ПАТ «Укрпошта» надає послуги в області через наступні типи відділень поштового зв'язку (ВПЗ): 87 стаціонарних автоматизованих (ВПЗ) у 10 точках базування та 130 пересувних неавтоматизованих ВПЗ.
6.	Сприяння розвитку існуючих та впровадження нових технологій і послуг систем мобільного зв'язку, ширококутного доступу до Інтернету, що відповідатимуть потребам мешканців області.	Продовжується робота у напрямку модернізації технологічних процесів, реалізації завдань по наданню якісних послуг поштового зв'язку, впровадження нових послуг та сервісів, зокрема, модернізації сільських автоматизованих телефонних станцій, реконструкції та ремонту ліній зв'язку в області. Нові майданчики ширококутного інтернет-доступу у Прилуцькому, Чернігівському, Бахмацькому, Коропському, Носівському, Корюківському, Срібнянському районах області розраховані майже на тисячу інтернет-портів. Чернігівською філією ПАТ «Укртелеком» забезпечено швидкісним безлімітним Інтернетом майже всю територію Чернігівської області, зокрема, села: Рівнопілля, Криски, Покошичі, Понорниця, Наумовка, Машеве, Сухополова, Боромики, Замістя, Івківці, Плоске, Дмитрівка, Дігтярі, Мрин. Побудовано волоконно-оптичну лінію та встановлено обладнання DSLAM (надання доступу до мережі Інтернет) в населених пунктах Козелецького та Ріпкинського районів. Крім того, переключено телефонний зв'язок сільських АТС з мідних ліній на волоконно-оптичні лінії зв'язку в Бахмацькому, Коропському, Ріпкинському, Городнянському, Носівському та Чернігівському районах.
4.4. Споживчий ринок.		
Завдання 1. Створення сприятливих умов для просування на споживчий ринок товарів місцевого виробництва		
1.	Надання постійної інформаційно-консультативної підтримки в роботі місцевих товаровиробників, проведення семінарів-практикумів, бізнес-майстерень тощо з пошуку ринків збуту продукції місцевого виробництва.	Проведено цикл виїзних семінарів за кушовим принципом для суб'єктів малого і середнього підприємництва в громадах області на тему «Підтримка місцевих товаровиробників» у містах Ніжині (15.05), Мені (19.06), Прилуках (20.06) та Чернігові (21.06) за участю представників Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», територіальних органів ДФС, Держпраці, юстиції, Держпродспоживслужби в Чернігівській області. надано інформаційно-консультаційну підтримку з пошуку ринків збуту надано понад 30-ти суб'єктам господарювання. Надається інформація про оптові ринки в Україні, можливість та умови участі у міжнародних виставках. Особлива увага звертається на підвищення конкурентоспроможності продукції, впровадження органічного виробництва та міжнародних

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		систем безпечності продукції НАССР. На постійній основі ведеться робота щодо співпраці між виробниками сировини та виробниками готової продукції.
2.	Розробка механізму та впровадження часткового відшкодування на конкурсних засадах витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях.	Рішенням вісімнадцятої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання від 26.06.2019 № 9-18/VII обласну Програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки (далі – Програма) затверджено у новій редакції, згідно з якою до заходів з підтримки місцевих товаровиробників внесені зміни, зокрема, цей захід викладено у такій редакції: «Здійснення часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях» та затверджено Порядок часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях (додаток 3 до Програми). Часткове відшкодування здійснюється у національній валюті України у розмірі 30% від фактичних витрат, але в обсягах не більше 50,0 тис. грн у разі очної участі підприємства у виставково-ярмаркових заходах і 5,0 тис грн у разі заочної участі. На реалізацію цього заходу у 2019 році передбачено 100 тис. грн. До кінця червня 2019 року за одержанням часткового відшкодування підприємства області не звертались.
3.	Реалізація ініціативи «Чернігівщина, купуй рідне».	Розпочато реалізацію ініціативи «Чернігівщина, купуй рідне». На офіційному вебсайті Чернігівської облдержадміністрації створено відповідний тематичний розділ, де розміщено знак-логотип «Чернігівщина, купуй рідне» для маркування продукції місцевими товаровиробниками та розповсюдження його в об'єктах торгівлі регіону з метою популяризації товарів, що виробляються в області. Також тут міститься інформація про товаровиробників продовольчих і непродовольчих товарів Чернігівщини, переліки заходів виставково-ярмаркової діяльності, інша корисна інформація щодо захисту споживачів, якості та безпечності товарів тощо. Виготовлено у кількості 3 тис. екземплярів знак-логотип «Чернігівщина, купуй рідне» та надано представникам органів місцевого самоврядування, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад Ніжина, Н.-Сіверського, Прилук (в м. Чернігові реалізується ініціатива «Чернігів, купуй рідне») для поширення і розміщення його в об'єктах торгівлі районів та міст (крім м. Чернігова).
4.	Проведення щорічного конкурсу «Кращий товар року Чернігівщини».	Рішенням вісімнадцятої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання від 26.06.2019 № 9-18/VII обласну Програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки (далі – Програма) затверджено у новій редакції, згідно з якою до заходів з підтримки місцевих товаровиробників внесені зміни, зокрема, цей захід викладено у такій редакції: «Проведення щорічного обласного конкурсу “Кращий товар Чернігівщини”» та затверджено Порядок проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини» (додаток 4 до Програми). В рамках конкурсу визначається кращий товар (продукція) за номінаціями

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		«Продовольчі товари», «Промислові товари для населення». Проведення конкурсу «Кращий товар Чернігівщини»-2019 заплановано на серпень, а нагородження переможців – на 1 вересня у рамках святкування Дня підприємця.
Завдання 2. Реалізація державної цінової політики, недопущення необґрунтованих цінових коливань на споживчому ринку		
5.	Регулювання цін і тарифів відповідно до наданих повноважень.	Упродовж I півріччя 2019 року набули чинності 7 розпоряджень голови Чернігівської облдержадміністрації з регулювання (встановлення) цін (тарифів), з них 6 є регуляторними актами, 1 – нерегуляторний акт. Одночасно, втратили чинність 9 регуляторних актів - розпоряджень голови Чернігівської облдержадміністрації.
6.	Здійснення аналізу результативності регуляторних актів щодо цінового регулювання.	Здійснено 13 відстежень результативності регуляторних актів з цінових питань, з них базових (перед набуттям чинності) - 6, повторних - 4 та періодичних – 3. За результатами проведення повторних та періодичних відстежень результативності регуляторних актів маємо забезпечення дотримання державної дисципліни цін та стабілізацію цінової ситуації на ринку платних медичних послуг, послуг у сфері громадського харчування та позитивний вплив на цінову ситуацію на паливному ринку (дрова).
7.	Проведення моніторингу та аналізу споживчих цін, у межах наданих повноважень, насамперед, на ринках соціально значущих товарів і послуг (продовольчому, паливно-мастильних матеріалів, житлово-комунальних послуг тощо).	Щомісяця проводиться узагальнення та аналіз моніторингу цін на продовольчі товари, що реалізуються в роздрібній мережі та на продовольчих ринках за даними райдержадміністрацій та виконкомів міських рад. Щомісячно здійснюється моніторинг середніх рівнів цін на основні соціально-значущі товари та паливно-мастильні матеріали за даними органів статистики. Адміністративною колегією обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надані рекомендації: 17 суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність на ринках роздрібної торгівлі світлими нафтопродуктами, 6 молокопереробним заводам, які здійснюють діяльність на ринку закупівлі молока для промислової переробки. 14 райдержадміністраціям - при проведенні конкурсного відбору пасажирських перевізників. Рекомендації виконані. На ринках природних монополій житлово-комунальної сфери: КП «Любецьке» (Ріпкинський район); Любецькій селищній раді; Менській міській раді (рекомендації виконано); Заїздській, Сухополов'янській, Дідовецькій, Замостянській сільським радам та Малодівицькій селищній раді за ознаками порушення Закону України «Про захист економічної конкуренції». Розпочато розгляд справ проти: ТОВ «НіжинТеплоМережі»; КП «Прилуки-тепловодопостачання»; виконавчих комітетів Ніжинської, Прилуцької міських рад; Городнянського виробничого управління житлово-комунального господарства, Дочірнього підприємства «Міськдобробут благоустрій»; Городнянської, Бобровицької міських рад та Срібнянської селищної ради за ознаками порушення Закону України «Про захист економічної конкуренції». Прийнято рішення у справі проти Остерської міської ради.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 3. Підвищення рівня захисту прав населення на споживання якісних та безпечних для життя і здоров'я товарів і послуг		
8.	Організація профілактичної роботи щодо недопущення надходження на споживчий ринок небезпечної, фальсифікованої, контрафактної продукції (товарів) з метою запобігання фактам їх реалізації споживачам, у разі необхідності вжиття адекватних заходів реагування.	У рамках здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів Головним управлінням Держпродспоживслужби в Чернігівській області проведено 94 перевірки (у т. ч. 26 – планових) суб'єктів господарювання, порушення виявлені на 51 підприємстві (54,3 % від перевірених). Перевірено товарів (робіт, послуг) на загальну суму понад 5,2 млн грн, забраковано товарів (робіт, послуг) на загальну суму майже 2,3 млн. грн. За результатами перевірок на 30 осіб накладено адмінштрафи, до 18 суб'єктів господарювання застосовані адміністративно-господарські санкції. Розглянуто 433 звернення споживачів, з них задоволено - 259, надано роз'яснень – по 174. За результатами розгляду звернень споживачам повернуто кошти на загальну суму 66,2 тис грн.
9.	Проведення перевірок відповідності характеристик продукції згідно з вимогами чинного законодавства України про державний ринковий нагляд та вжиття у разі необхідності обмежувальних (корегувальних) заходів.	Проведено 29 перевірок характеристик продукції, з них 22 - планові перевірки, 7 – позапланових. Виявлено порушення законодавства у сфері ринкового нагляду у 59 од. продукції. Винесено 27 постанов про накладення штрафних санкцій на загальну суму 302,6 тис. грн, з них сплачено 99,45 тис. грн. Відносно продукції, щодо якої виявлені порушення, застосовано 156 рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів.
10.	Проведення семінарів, лекцій, надання практичної методичної допомоги громадянам, суб'єктам господарювання з питань дотримання законодавства про захист прав споживачів.	Головне управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області має офіційний вебсайт, на якому постійно оновлюється інформація для ознайомлення громадян та суб'єктів господарювання. В області функціонує консультативно-інформаційна служба «гаряча лінія» з питань захисту прав споживачів. Проведено 3 лекції, взято участь у 5 семінарах, 4 теле- та радіопередачах.
11.	Сприяння впровадженню системи НАССР (система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках) для забезпечення безпечності харчової продукції.	На 17 підприємствах області (12 – молокопереробних, 5 - м'ясопереробних), які проводять діяльність з харчовими продуктами, у складі яких є необроблені інгредієнти тваринного походження, впроваджено систему НАССР. Крім того, систему НАССР впроваджено на 11 підприємствах області, які проводять діяльність з харчовими продуктами, у складі яких відсутні необроблені інгредієнти тваринного походження.
Завдання 4. Проведення економічного обстеження, аналізу, прогнозування та оцінки розвитку споживчого ринку		
12.	Здійснення моніторингу виїзного обслуговування мешканців малих та віддалених населених пунктів.	Станом на 01.07.2019 із 470 населених пунктів області, в яких відсутня стаціонарна мережа магазинів, виїзна торгівля була налагоджена в 417; із 773 населених пунктів регіону, де відсутня стаціонарна мережа об'єктів сфери побуту, виїзне обслуговування здійснювалось в 685.
13.	Прогнозування споживчого попиту та ресурсного наповнення ринків	В області здійснюється щомісячний моніторинг регіональних балансів попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів (цукор, пшениця та жито продовольчі, борошно

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	основними видами продовольчих ресурсів.	пшеничне, крупа гречана, олія соняшникова, масло вершкове, яловичина, свинина, м'ясо птиці, яйця курячі, капуста, картопля, морква, цибуля, буряк столовий, яблука), про що інформується Міністерство аграрної політики та продовольства України. За результатами моніторингу, продовольчий ринок регіону забезпечує потреби населення та харчопереробних підприємств в основних продовольчих ресурсах у повному обсязі.
14.	Проведення інвентаризації мережі об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного бізнесу (громадського харчування).	Станом на 01.01.2019 торговельне обслуговування населення області забезпечували понад 6,7 тис. стаціонарних об'єктів роздрібної торгівлі, 50 ринків та понад 1,1 тис. закладів ресторанного господарства (без урахування даних обласного центру). Найбільшу частину серед стаціонарних закладів торгівлі становили магазини (78 % або 5,3 тис. од.).

5. Соціальна і гуманітарна сфери

5.1. Демографічна ситуація, підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика

Завдання 1. Утвердження здорового способу життя. Оздоровлення дітей

1.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо попередження соціально небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок (тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії), популяризація та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді.	<p>Пропаганда здорового способу життя, запобігання соціально-небезпечним хворобам у дитячому та молодіжному середовищі здійснюється центрами через виїзну роботу мобільного консультаційного пункту соціальної роботи обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Упродовж I півріччя 2019 року здійснено 11 виїздів у населені пункти Борзнянського, Бахмацького, Варвинського, Ніжинського, Бобровицького, Городнянського, Ічнянського, Куликівського, Козелецького, Носівського, Чернігівського районів, у тому числі Батурицьку, Плисківську, Комарівську, Височанську, Вертіївську, Новобасанську, Тупичівську, Парафіївську, Мринську, Хмільницьку об'єднані територіальні громади.</p> <p>Профілактичною роботою охоплено близько 3200 осіб. Також організовано 195 групових заходів з питань профілактики соціально-небезпечних хвороб та пропаганди здорового способу життя, ними охоплено близько 1400 осіб.</p> <p>На сайтах районних адміністрацій, міських рад розміщено 73 публікації з даної тематики, 18 повідомлень на сайті обласного центру, 15 статей в друкованих ЗМІ, 10 виступів на радіо та 1 – на телебаченні.</p> <p>У навчальних закладах області для учнівської та студентської молоді фахівцями із соціальної роботи центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проведено 566 заходів з питань профілактики соціально небезпечних хвороб, подолання шкідливих звичок, утвердження здорового способу життя.</p>
2.	Забезпечення діяльності виїзних мобільних консультативних пунктів	Під час виїзної роботи організовано та проведено 195 інформаційно-просвітницьких заходів, якими охоплено 1371 особу та надано 3248 індивідуальних послуг.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	соціальної роботи проведення інформаційно-профілактичної роботи в сільській місцевості з питань збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	
3.	Розробка, видання та розповсюдження соціально-рекламної продукції щодо збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	Протягом I півріччя 2019 року розповсюджено понад 1500 екземплярів соціально-рекламної продукції з наступної тематики: «Профілактика вживання алкоголю»; «Здоровим бути модно. Бережи здоров'я змолоду»; «Скажемо «НІ!» шкідливим звичкам; «Подолаємо туберкульоз разом!»; «Обирай здоровий спосіб життя!»; «Твоє життя – твій вибір»; «Боятися не треба, треба знати!»; «Що потрібно знати про туберкульоз»; «Шкідливі звички»; «Скажемо палінню прощай».
4.	Проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку області.	Відповідно до Плану проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку Чернігівської області на 2017-2021 роки у 2019 році планувалось проведення державної атестації 3-х дитячих позаміських закладів оздоровлення та відпочинку (Підприємство об'єднань громадян Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку «Сузір'я» Коропського району; Позаміський табір «Лісова казка» Черешенської спеціалізованої школи-інтернату I-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів Чернігівської обласної ради; Дитячого табору санаторного типу «Десна» Менського санаторію «Остреч» Менського району). У 2019 році атестацію вищезазначених закладів не проведено у зв'язку з припиненням роботи закладів.
5.	Забезпечення оздоровлення дітей, що потребують особливої соціальної уваги та підтримки.	У 2019 році в області оздоровчу кампанію проводять 16 дитячих позаміських закладів оздоровлення та відпочинку. У своїй діяльності заклади намагаються дотримуватися Державного соціального стандарту оздоровлення та відпочинку дітей, затвердженого наказом Мінсім'ямолодьспорт від 13.08.2009 № 2881.
Завдання 2. Підтримка дітей соціально незахищених категорій та сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, багатодітних сімей		
6.	Організація та проведення навчальних семінарів для спеціалістів та фахівців із соціальної роботи районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладів соціального обслуговування, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад стосовно впровадження нових форм і методів у соціальну роботу.	Упродовж I півріччя 2019 року проведено: навчальний семінар «Ведення випадку як базового методу надання соціальних послуг вразливим сім'ям з дітьми» для новопризначених спеціалістів місцевих центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спеціалістів, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад; навчальні семінари з питань: співпраці із закладами соціального обслуговування та іншими суб'єктами соціальної роботи щодо соціальної адаптації дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа; створення та функціонування прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, здійснення їх соціального супроводження; профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі; профілактики відмов від новонародженої дитини, формування засад

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>відповідального батьківства, уміння розуміти власних дітей; практичний семінар-тренінг з питань надання допомоги у вирішенні конфліктних ситуацій, які виникають між батьками і підлітками, для працівників місцевих центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спеціалістів, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад; засідання «за круглим столом» на тему «Популяризація сімейних форм виховання та залучення громади до даного процесу»;</p> <p>Також з метою підвищення кваліфікації спеціалістів та фахівців із соціальної роботи районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладів соціального обслуговування, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад на базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій організований та проведений тематичний короткотерміновий семінар «Надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, відповідно до державних стандартів».</p>
7.	<p>Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей.</p>	<p>З метою пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей проведено 216 інформаційно – просвітницьких заходів, якими охоплено 1630.</p>
8.	<p>Запровадження послуги патронату над дитиною.</p>	<p>У І кварталі 2019 році місцевими центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області проводилась інформаційна кампанія, спрямована на популяризацію патронатного виховання, як тимчасового догляду, виховання та реабілітації дитини. Під час зустрічей керівництва обласного центру соціальних служб із головами об'єднаних територіальних громад та спеціалістами, які надають соціальні послуги сім'ям з дітьми, обговорюються питання первинного відбору кандидатів у патронатні вихователі, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя.</p> <p>Станом на 01.07.2019 року в області функціонує 7 сімей патронатних вихователів (по одній у м.Ніжин, м.Прилуки, Варвинському, Куликівському, Чернігівському районах та дві у м.Чернігів).</p>
9.	<p>Забезпечення діяльності мобільного консультативного пункту обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з питань відповідального</p>	<p>В рамках виїзної роботи мобільного консультативного пункту обласного центру СССДМ упродовж шести місяців ц.р. здійснено 11 виїздів у населені пункти Борзнянського, Бахмацького, Варвинського, Ніжинського, Бобровицького, Городнянського, Ічнянського, Куликівського, Козелецького, Носівського, Чернігівського районів, у тому числі Батуринську,</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	батьківства, попередження сімейного неблагополуччя, підготовки молоді до сімейного життя.	Плисківську, Комарівську, Височанську, Вертіївську, Новобасанську, Тупичівську, Парафіївську, Мринську, Хмільницьку об'єднані територіальні громади. Під час виїздів організовано та проведено 55 заходів щодо питань відповідального батьківства, попередження сімейного неблагополуччя, підготовки молоді до сімейного життя.
10.	Проведення благодійних акцій, святкових заходів для дітей соціально незахищених категорій.	01.06.2019 р. з нагоди Міжнародного дня захисту дітей було забезпечено проведення благодійної акції «Даруймо радість дітям», в рамках якої проведено фінальну частину обласного конкурсу дитячої творчості серед дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (100 дітей–сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування). Для дітей було організовано харчування та розважальні програми. Всі учасники отримали подарунки та сухі пайки.
11.	Проведення заходів щодо підтримки багатодітних сімей, забезпечення їх прав на пільги.	<p>Вживаються заходи щодо забезпечення сприятливих умов проживання та виховання дітей, зокрема в багатодітних сім'ях, які належать до найбільш уразливих категорій. Відповідно до єдиного обліку багатодітних сімей в області станом на 01.07.2019 проживає 7079 сімей (в них 24060 дітей). 2392 сім'ї – молоді родини. Значна частина цих сімей є уразливою і потребує державної підтримки. Тому в рамках Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року в обласному бюджеті передбачаються кошти на покращення соціально-побутових умов багатодітних сімей, в яких виховується 5 і більше дітей. В звітному періоді здійснюється моніторинг стану потреб та умов проживання багатодітних сімей для визначення тих, які потребують допомоги першочергово. З метою забезпечення вирішення проблемних житлових та соціально-побутових питань багатодітних сімей Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно із райдержадміністраціями, виконавчими комітетами міських рад Чернігова, Ніжина, Н.-Сіверського, Прилук сформовано банк даних про такі сім'ї, які потребують відповідної допомоги.</p> <p>Відповідно до діючого законодавства багатодітні сім'ї області забезпечуються посвідченнями батьків та дітей багатодітної сім'ї. Станом на 01.07.2019 року право на користування пільгами отримали 1066 багатодітні сім'ї. Посвідчення дітей з багатодітних сімей отримали 3135 дітей.</p> <p>Багатодітні сім'ї області за I півріччя 2019 року скористалися пільгами, які встановлені Законом України «Про охорону дитинства»: 50-відсоткова знижка плати за користування житлом – 611 сімей; 50-відсоткова знижка плати за користування комунальними послугами – 3569 сімей; 50-відсоткова знижка вартості палива – 1309 сімей; 50-відсоткова знижка плати за користування квартирним телефоном – 227 багатодітних сімей.</p>
Завдання 3. Розвиток сімейних форм виховання		
12.	Проведення серед населення області	З метою влаштування дітей до сімейних форм виховання центрами соціальних служб для сім'ї,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>інформаційних кампаній щодо формування позитивного сприйняття сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спонукання кандидатів на створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ).</p>	<p>дітей та молоді області продовжується робота щодо популяризації альтернативних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, серед населення. Інформаційні матеріали з даної тематики розміщуються у місцевих засобах масової інформації, на сайтах райдержадміністрацій, міських, сільських та селищних рад тощо. Зокрема, на сайтах Носівської, Срібнянської, Ріпкінської райдержадміністрацій, Вертіївської сільської ради розміщені інформаційні повідомлення «Приймна сім'я крок за кроком», «Пошук прийомних батьків триває», «Зігрійте дитину родинним теплом» та інші.</p> <p>Працівниками центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, фахівцями із соціальної роботи в сільських/селищних радах оновлені інформаційні матеріали щодо сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У районах розміщені оголошення про пошук кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі в центрі зайнятості, районній лікарні, райдержадміністрації, УСЗН, навчальних закладах.</p> <p>Центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді організовані та проведені інформаційні заходи з питань створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу: Носівським РЦСССДМ – у загальноосвітніх школах; Куликівським РЦСССДМ – в районному центрі зайнятості для безробітних (5 заходів); Ріпкинським РЦСССДМ – в ДНЗ «Веселка» та «Колосок», районній бібліотеці, ЦДЮТ, територіальному центрі соціального обслуговування, Управлінні пенсійного фонду, Ріпкинській філії Чернігівського обласного центру зайнятості (10 заходів); Семенівським міським ЦСССДМ Семенівської міської ради проведені бесіди з сільськими головами/старостами та мешканцями сіл району.</p> <p>Варвинським РЦСССДМ проводиться індивідуальна робота з цільовою групою населення: бездітними родинами, забезпеченими сім'ями, які цікавляться проблемами дітей-сиріт.</p> <p>На базі відділення акушерства і гінекології та репродуктивного здоров'я КЛПЗ «Прилуцька центральна міська лікарня» проводяться лекції та консультування з питань сімейних форм влаштування дітей.</p> <p>У I півріччі 2019 року Сосницьким, Ічнянським, Срібнянським, Талалаївським, Куликівським, Ріпкинським центрами СССДМ виготовлені та розповсюджені буклети, плакати: «Кожна дитина заслуговує на родину», «Приймна сім'я – це для мене», «Подаруйте мені сім'ю», «Приймна сім'я. Крок за кроком», «Подаруйте дитині сім'ю», «Нова сім'я».</p> <p>Розповсюджувалась соціальна реклама щодо популяризації сімейних форм виховання, зокрема Сосницьким, Ічнянським, Срібнянським, Талалаївським, Куликівським, Ріпкинським центрами СССДМ виготовлені та розповсюджені буклети, плакати: «Кожна дитина заслуговує на родину», «Приймна сім'я – це для мене», «Подаруйте мені сім'ю», «Приймна сім'я. Крок за кроком», «Подаруйте дитині сім'ю», «Нова сім'я».</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
13.	Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури, друкованої інформаційно-просвітницької продукції, інформації в мережі Інтернет стосовно влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання.	Протягом останніх семи років служба у справах дітей облдержадміністрації співпрацює з Всеукраїнською громадською організацією «Магнолія», БФ «Зміни одне життя – Україно», БФ «Розвиток України» в рамках проекту «Сирітству – ні!». За цей час більше 600 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, були розміщені на порталах вищезазначених організацій та отримали можливість виховуватися в сімейному оточенні. У травні п.р. розроблено довідник усиновлювача «Кожна дитина потребує тепла і захисту батьків» в кількості 5 тис. примірників, які передані районним та міським службам у справах дітей.
14.	Проведення тренінгових занять для кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, а також навчань з метою підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків-вихователів.	З метою забезпечення права дитини на виховання в сім'ї обласним центром СССДМ протягом першого півріччя 2019 року організовано два тренінгові курси підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі та опікуни/піклувальники, пройшли навчання та отримали відповідні рекомендації 13 сімей та 3 особи кандидатів в прийомні батьки, батьки вихователі, 19 опікунів/ піклувальників. Для удосконалення роботи з підготовки потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків та батьків-вихователів під час тренінгових курсів залучались лікарі, викладачі вищих навчальних закладів, практичні психологи, спеціалісти служби у справах дітей, Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації. Учасники тренінгу знайомились з досвідом прийомних батьків, сім'ї яких вдало функціонують більше шести років. Для збереження виховного потенціалу сімей, поширення інноваційних підходів до становлення особистості дитини, встановлення конструктивної взаємодії між прийомними та біологічними дітьми, налагодження стосунків з біологічною родиною на базі обласного центру СССДМ відбулися курси підвищення кваліфікації прийомних батьків, батьків-вихователів. Протягом півріччя підвищили виховний потенціал 42 прийомні батьки та батьки вихователі.
15.	Здійснення спеціалістами центрів СССДМ соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.	З метою забезпечення надання послуг, спрямованих на розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, під соціальним супроводженням центрів соціальних служб для сім'ї дітей та молоді впродовж I півріччя 2019 року перебувало 208 прийомних сімей, в яких виховувалось 340 дітей, та 29 дитячих будинків сімейного типу, в яких виховувалось 193 вихованців. Соціальними послугами працівників центрів СССДМ та фахівцями із соціальної роботи охоплені 605 опікунських сімей. В тому числі, послугу соціального супроводу отримали 167 опікунських родин. Станом на 01.07.2019 року в Чернігівській області функціонує 202 прийомні сім'ї в яких виховуються 326 дітей та 29 дитячих будинків сімейного типу в них 193 вихованців. Впродовж шести місяців п.р. створено 16 прийомних сімей та влаштовано 40 дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
16.	Сприяння збільшенню мережі прийомних сімей та дитячих будинків	Протягом I півріччя 2019 року до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу влаштовано 40 дітей (створено 1 ДБСТ та 16 ПС). Всього станом на 01.07.2019 року в області

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	сімейного типу. Влаштування дітей, що залишились без батьківської опіки, до сімейних форм виховання.	налічується 202 прийомні сім'ї та 29 дитячих будинків сімейного типу, в яких знайшли прихисток 518 дітей. В порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість дітей в ПС та ДБСТ збільшилась на 4,8% (з 495 станом на 01.07.2018 до 518 на даний час). Протягом I півріччя 2019 року в області отримали статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування 153 особи, а до сімейних форм виховання всього було влаштовано 163 дитини (9 – усиновлено, 83 – під опіку, піклування, 43– у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу, 11 – у патронатні сім'ї, 10 – тимчасово у сім'ї родичів, знайомих, 7 - повернуто у біологічну сім'ю).
17.	Проведення «Літньої школи» для прийомних батьків, батьків-вихователів, прийомних дітей, дітей-вихованців, власних дітей з цих родин.	Захід планується провести у серпні п.р.
Завдання 4. Зменшення рівня дитячої бездоглядності та безпритульності, інших антигромадських проявів серед дітей		
18.	Виявлення дітей, які опинились за межами сім'ї, бездоглядних та безпритульних дітей.	З початку поточного року було проведено 820 профілактичних рейдів «Вокзал», «Діти вулиці», під час яких виявлено – 122 дитини, які потребували уваги відповідних органів та служб, перевірено умови проживання 1578 сімей, ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності 142 батьків.
19.	Проведення виїзних нарад, засідань за «круглим столом» з питань соціально-правового захисту дітей.	У I півріччі 2019 року проведено робочі зустрічі на тему: «Впровадження національного механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи в сфері з протидії торгівлі людьми» в Линовицькій, Малоодівицькій, Менській, Куликівській, Михайло-Коцюбинській, Кіптівській, Коропській, Семенівській, Любецькій та Іванівській об'єднаних територіальних громадах. У травні 2019 року організовано і проведено засідання «за круглим столом» на тему «Формування позитивного іміджу сім'ї та її соціальна підтримка». У червні відбулось засідання «за круглим столом» з питань популяризації сімейних форм виховання та залучення громади до даного процесу.
20.	Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури з питань профілактики дитячої бездоглядності та безпритульності, друкованої інформаційно-просвітницької продукції із захисту прав дитини.	Забезпечено підготовку збірників методичних матеріалів: «Щодо запровадження альтернативних інституційному утриманню форм надання допомоги дітям, які опинились у складних життєвих обставинах», «Підготовка документів з питань соціально-правового захисту дітей». Для інформування дітей про основні положення Конвенції ООН про права дитини, контактні дані органів і служб, які опікуються проблемами дітей, активізації роботи з надання статусу дитини, яка постраждала від воєнних дій та збройних конфліктів, виявлення дітей, батьки яких не виконують свої батьківські обов'язки, дітей, які зазнають насильства та жорстокого поводження забезпечено виготовлення буклетів «День спільних дій в інтересах дітей», «Як отримати статус дитини, постраждалої внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів?».

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		«Дитинство без насильства!», наклеює «Телефон довіри» та «Допоможіть дитині», які через місцеві служби у справах дітей розповсюджуються серед дітей, розміщуються у навчальних закладах, громадських місцях, транспорті, місцях масового скупчення людей тощо.
21.	Організація діяльності мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини.	<p>Протягом I півріччя 2019 року у співпраці з Обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, відділом ювенальної превенції управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції забезпечувалась діяльність мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини у Борзнянській, Прилуцькій райдержадміністраціях, Батурицькій міській раді.</p> <p>У рамках роботи інформаційно-консультативного пункту з прав дитини проводились навчання для голів виконавчих комітетів сільських, селищних рад, працівників районних державних адміністрацій, дотичних до сфери охорони дитинства (суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю), правоохоронних органів з питань взаємодії у здійсненні заходів, спрямованих на попередження насильства у сім'ї, виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та захисту їх прав.</p>
Завдання 5. Соціальне становлення та підтримка молоді		
22.	Формування громадянської позиції, національно-патріотичне виховання, самовдосконалення та інтелектуальний розвиток молоді.	<p>29 січня 2019 року на території Меморіального комплексу «Пам'яті героїв Крут» (село Пам'ятне Борзнянського району Чернігівської області) відбулися заходи з відзначення 101-ї річниці бою під Крутами. Програмою заходів були передбачені: робота оглядових екскурсійних вагонів, додаткових військово-історичних експозицій та виставок, літературно-мистецька композиція, присвячена вшануванню пам'яті Героїв Крут, церемонія покладання квітів до Меморіалу «Пам'яті героїв Крут», поминальна літія в пам'ять про загиблих за рідну землю, мітинг з нагоди відзначення 101-ї річниці бою під Крутами, урочисте проходження військовослужбовців та ліцеїстів, екскурсія музейною експозицією Меморіального комплексу «Пам'яті героїв Крут» та тематичною експозицією «Блокпост пам'яті», вручення державних відзнак сучасних Героїв з Чернігівщини, які полягли на сході країни.</p> <p>02-03 лютого 2019 року в м. Києві громадською організацією «ДОЗІР «КРУК» за підтримки Департаменту сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації проведений історичний культурно-освітній семінар «Шлях перемог».</p> <p>В рамках проекту для учасників проведені історичні лекції-бесіди в Національному військово-історичному музеї, Музеї Революції Гідності, майстер-класи з традиційних ремесел та українських танців в Музеї Івана Гончара, відбулась зустріч з кобзарем, бандуристом і лірником, лідером гурту «Хорея Козацька» Тарасом Компаніченком. Участь у семінарі взяло 35 молодих людей з різних районів Чернігівської області.</p> <p>28 лютого 2019 року Чернігівським обласним осередком Всеукраїнської молодіжної</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>громадської організації «Студентська республіка» проведено Чернігівський регіональний етап конкурсу «Кращий студент України».</p> <p>1 березня 2019 року у Чернігівському обласному академічному українському музично-драматичному театрі імені Т. Шевченка відбулась 29 урочиста церемонія нагородження недержавним орденом «Народний Герой України».</p> <p>3 березня 2019 року в м. Славутич взято участь у відкритому Всеукраїнському заході «Кубок КВН – початок нового сезону». 23 березня 2019 року в м. Батурині відбувся захід «Квест до 350-річчя Батурина». З 27 по 31 березня 2019 року з метою підвищення національної свідомості та збільшення чисельності молоді, підготовленої до служби в Збройних Силах України в с. Курінь Бахмацького району відбувся «Військово-патріотичний вишкіл «Сіверські воїни». З 8 квітня по 10 травня 2019 року проведено в навчальних закладах міста Чернігова та 13 районів Чернігівської області для учнівської молоді допризовного віку військово-патріотичний захід «Бойова готовність». З 20 по 21 квітня 2019 року в с. Мала Кошелівка Ніжинського району проведений історичний семінар «Пам'ятай про великі дні наших Визвольних змагань». З 07 по 10 травня 2019 року у рамках обласної акції до Дня пам'яті та примирення «Пам'ятаємо. Перемагаємо!» у Чернігівському обласному молодіжному центрі відбулося урочисте відкриття фотодокументальної виставки «Три війни – одна звитяга». 01-02 червня 2019 року в с. Наумівка Корюківської ОТГ відбувся національно-патріотичний вишкіл «Форпост Північ: Корюківка». З 02 по 05 червня 2019 року в м. Новгород-Сіверський проведено Військово-патріотичний вишкіл «Північний рейд». З 17 по 23 червня 2019 року участь представників від області у Всеукраїнському вишколі «Нащадки вільних» імені К.І. Острозького в м. Очаків Миколаївської області. З 23 по 29 червня 2019 року участь представників від області у Всеукраїнському вишколі «Джура-Прикордонник» в місті Ізмаїл Одеської області.</p>
23.	Розвиток неформальної освіти через набуття молодими людьми знань, навичок та інших компетентностей поза системою освіти.	<p>Комунальною установою «Чернігівський обласний молодіжний центр» обласної ради постійно проводяться: зустрічі, семінари, тренінги. Окрім, того важливе місце в даному напрямку посідає робота та популяризація ігор-практик, постійно діє ігровий клуб, де учасники навчаються та вдосконалюють навички креативного мислення, відстоювати власну позицію та точку зору, вдосконалюють навички ведення переговорів та переконувати опонента та ін. В травні 2019 року проведено весняний турнір інтелектуальної командної гри «Мафія», що стало важливим елементом у розвитку інтелектуального, психологічного, творчого потенціалу та створення можливостей для самореалізації молоді.</p>
24.	Створення умов для працевлаштування молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості)	Протягом звітнього періоду заходами комунальної установи «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради охоплено 1497 осіб з різноманітних питань щодо працевлаштування, організації підприємницької діяльності, профорієнтації, вторинної

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	молоді).	<p>зайнятості, тощо.</p> <p>Проведено дев'ять лекцій-бесід з теми «Лайфхаки вибору професії» для школярів 8-10 класів м. Чернігова. Учасники заходів мали можливість ознайомитись з сучасними та актуальними освітніми та інформаційними матеріалами щодо вибору професій.</p> <p>Окрім, того проведено профорієнтаційну виставку-форум закладів професійної (професійно-технічної) освіти м. Чернігова та Чернігівської області «Я - Profi». Під час заходу близько 1200 учнів ознайомились з можливостями їх подальшого навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти м. Чернігова та Чернігівської області; 14 закладів професійної (професійно-технічної) освіти м. Чернігова та Чернігівської області представили учнівській молоді можливі місця подальшого навчання та здобуття професій; представники Чернігівського обласного центру зайнятості ознайомили учнівську молодь з профорієнтаційними онлайн інструментами та провели тестування з профорієнтації.</p>
25.	Проведення заходів за участі молоді, що проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб.	Протягом I півріччя 2019 року до Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації не зверталися інститути громадянського суспільства щодо надання фінансової підтримки на проведення заходів за участю молоді, що проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб.
26.	Надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям.	<p>11 січня 2019 року відбулось засідання конкурсної комісії з визначення програм, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету, на якому визначено переможців конкурсу - проекти, для виконання яких надаватиметься фінансова підтримка з обласного бюджету у 2019 році: проекти, розроблені у молодіжній сфері: «Молодіжний квест «ТехноБрама», ГО «Сіверська Січ»; «Семінар-тренінг «Крок до партнерства», ГЕО «Мама-86-Ніжин»; захід «Семінар-тренінг з базової психологічної допомоги «Підійти, підтримати...», ГО «Бахмацька районна територіальна спілка товаришів – воїнів АТО»; проект «Бібліотеки як молодіжні простори», ГО «Центр профілактики «Вибір»; проект «Пленер на Арт-пікніку в Батурині», ГО «Вогонь Відродження»; захід «Велопробіг до всесвітнього дня довкілля», ГО «Вогонь Відродження»; проекти національно-патріотичного спрямування: заходи «Теренова гра «Легенда», ГО «Сіверська Січ»; «Військово-патріотичний захід «Бойова готовність», ГО «Сіверська Січ»; «Військово-патріотичний вишкіл «Північний рейд», ГО «Сіверська Січ»; «Квест до 350 –річчя Батурина», ГО «Вогонь Відродження»; проекти «Військово-патріотичний вишкіл «Сіверські воїни», ГЕО «Мама-86-Ніжин»; «Інформаційно-патріотичні молодіжні заходи «За Україну, за її Волю», ГО «Родина Воїна».</p> <p>Станом на 1 липня реалізовано 8 проектів.</p>
27.	Проведення міжнародних молодіжних заходів.	<p>У період з 26 по 27 червня 2019 року, до Дня молоді, на території комплексу "Голубі озера", що на Ріпкинщині пройшов міжнародний молодіжний фестиваль «БУМ-сейшн».</p> <p>Протягом двох днів учасники активно спілкувались, обмінювались досвідом, та взяли участь у</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>спортивних змаганнях з комплексної естафети на воді каяки-сап, з пляжного волейболу, настільного тенісу, стрільби з пневматичної зброї та перетягування канату, творчих та інтелектуальних змаганнях.</p> <p>Також на фестиваль завітала талановита молодь із Республіки Білорусь, яка позмагалася із чернігівцями у пісенному конкурсі та у битві діджеїв Україна-Білорусь. Ввечері учасники фестивалю побачили виступ білоруської групи «Ятата» та української кавер-групи.</p> <p>За результатами змагань перемогу здобула команда з Республіки Білорусь.</p>
Завдання 6. Популяризація сімейних цінностей, запобігання та протидія домашньому насильству, торгівлі людьми		
28.	<p>Проведення заходів у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» та інших інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування нетерпимого ставлення у суспільстві до всіх проявів насильства та дискримінації за ознакою статі.</p>	<p>Впродовж лютого-березня 2019 року Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з ГО «Спілка жінок Чернігівщини» за участю інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, профспілкових організацій, навчальних закладів області, закладів сфери культури, громадських організацій проведено щорічну регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права». Під час акції в сільських громадах та трудових колективах, в навчальних закладах області проводилися різноманітні заходи (засідання за круглим столом, навчальні семінари, лекції, тренінги, відеолекторії, книжкові виставки тощо), спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, попередження та зупинення усіх форм насильства стосовно жінок і дітей, шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі.</p> <p>Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 19.04.2019 проведено навчальний семінар на тему «Організація заходів щодо запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми на місцевому рівні» для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, відповідальних за реалізацію державної політики з питань запобігання та протидії домашньому насильству та директорів районних та міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. У заході взяли участь 53 фахівця.</p> <p>10 червня 2019 року в облдержадміністрації проведено прес-брифінг на тему «Як запобігти домашньому насильству» за участі представників Департаменту сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, Чернігівського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.</p>
29.	<p>Здійснення заходів щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.</p>	<p>Протягом I півріччя 2019 року в області встановлено 12 статусів особам, постраждалим від торгівлі людьми. З них - 2 жінки та 10 чоловіків.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
30.	<p>Проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення рівня інформованості населення щодо запобігання ризикам потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги (зокрема до Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми, Європейського дня боротьби з торгівлею людьми).</p>	<p>30 липня 2019 року відбувся прес-брифінг «30 липня - Всесвітній день протидії торгівлі людьми»; 30 липня 2019 року, в рамках широкомасштабної інформаційної кампанії з питань протидії торгівлі людьми у приміщенні Чернігівського обласного молодіжного центру відбувся безкоштовний показ фільму «Жінка в полоні». Перед початком перегляду фільму було організовано арт-інсталяцію «Невидимі», розповсюджено інформаційну друковану продукцію (повітряні кульки з зазначенням номеру телефону Національної безкоштовної гарячої лінії з протидії торгівлі людьми, магніти, наклейки з відповідної тематики, інформаційні буклети, плакати), організовано роботу консультпункту Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. В цей день розповсюджувалася інформаційна продукція серед мешканців міста Чернігова.</p> <p>В населених пунктах Чернігівської області представниками профільних структурних підрозділів райдержадміністрацій проведено інформаційні акції «Торгівля людьми як проблема порушення прав людини», «Ми проти торгівлі людьми», під час яких організовано експрес-опитування щодо поінформованості населення про проблеми торгівлі людьми, розповсюджено інформаційні матеріали з питань попередження та протидії торгівлі людьми, консультування фахівцями в сфері протидії торгівлі людьми пересічних громадян.</p> <p>На обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та «Національна суспільна телерадіокомпанія України» з 26 липня по 6 серпня транслювалися відеоролики «Безпечне працевлаштування за кордоном», «Втягнення у жебракування – один з видів торгівлі людьми», «Купівля-продаж дитини – грубе порушення прав людини», «Сексуальна експлуатація – не потрапляй до сучасного рабства» та «Трудова експлуатація всередині країни».</p> <p>Всі проведені заходи висвітлювалися на офіційних веб-сайтах та в ЗМІ.</p>
31.	<p>Забезпечення проведення навчальних семінарів, тренінгів серед представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми.</p>	<p>З питань протидії торгівлі людьми Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щорічно проводяться тематичні семінари для представників профільних структурних підрозділів райдержадміністрацій, міських рад. Упродовж звітнього періоду 19.04.2019 проведено навчальний семінар на тему: «Організація заходів щодо запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми» для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, відповідальних за реалізацію державної політики з питань запобігання та протидії домашньому насильству та директорів районних і міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Розглянуто питання про підвищення рівня ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми та впровадження «Методичних рекомендацій щодо застосування критеріїв/індикаторів для виявлення осіб, в тому числі дітей, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від торгівлі людьми».</p> <p>В квітні 2019 року фахівці служби зайнятості області взяли участь у супервізійному тренінгу</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>для тренерів «Попередження та протидія торгівлі людьми серед вразливих груп населення», який проводився ГО «Чернігівський громадський комітет захистправ людини» у рамках проекту «Підвищення рівня обізнаності вразливого населення щодо безпечної міграції та працевлаштування», реалізація якого здійснюється за підтримки Міжнародної організації з міграції.</p> <p>У рамках проекту «Впровадження Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в тому числі дітьми в Чернігівській області», який реалізується Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини, з початку року проведено 16 тематичних зустрічей з питань протидії торгівлі людьми за участю представників профільних структурних підрозділів облдержадміністрації та керівників і представників об'єднаних територіальних громад.</p>
<p>Завдання 7. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства та впровадження європейських стандартів рівності</p>		
32.	<p>Розгляд питань з гендерної проблематики на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, рад об'єднаних територіальних громад.</p>	<p>При облдержадміністрації діє Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми, на якій періодично розглядаються питання впровадження гендерних підходів у діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.</p> <p>За I півріччя 2019 року відбулося два засідання Міжвідомчої ради, на засіданнях розглядалися питання про стан виконання вимог законодавчих та підзаконних актів з питань запобігання та протидії домашньому насильству та взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі.</p>
33.	<p>Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, освітніх, культурно-мистецьких заходів з питань утвердження в суспільстві культури гендерної рівності та подолання гендерних стереотипів, протидії гендерно зумовленого насильства, гендерних аспектів запобігання та врегулювання конфліктів.</p>	<p>07.02.2019 проведено обласну науково-практичну конференцію «Імплементация гендерної рівності у реформу децентралізації в області». Під час конференції обговорювали актуальні питання посилення політичної, економічної та соціальної участі жінок на місцевому та регіональному рівнях, зокрема: роль жінок у розбудові ОТГ, включення жінок у політичне і громадське життя; розвиток жіночого підприємництва в ОТГ; проблеми соціально-правового захисту сучасної жінки в ОТГ, гендерний аспект у трудових відносинах; участь жінок у миротворчих процесах, запобігання та протидія гендерно зумовленому насильству; жіночі об'єднання в ОТГ і розвиток громадянського суспільства; міжнародний досвід інтеграції жінок у місцеві громади.</p> <p>Впродовж лютого-березня в рамках щорічної регіональної інформаційно-просвітницької акції «Жінки, знайте свої права» в районах і містах області проведено: засідання «за круглим</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>столом»: «Гендерна рівність у світі праці. Розширення економічних прав і можливостей жінок у контексті європейської стратегії України та змін у сфері праці», «Комплексний підхід до розв'язання проблем захисту соціальних та економічних прав жінок», «Захист і реалізація прав та інтересів жінок»; тренінги «Гендерні стереотипи та їх уникнення», «Хлопці та дівчата», «Знайте свої права», «Гендерні особливості світосприйняття»; бесіди та лекції: «Захист і реалізація прав та інтересів працюючих жінок», Гендерна рівність та взаємна повага в сім'ї».</p> <p>01.03.2019 у приміщенні КУ «Чернігівський обласний молодіжний центр» проведено щорічний обласний ярмарок «Що може жінка». У ході проведення ярмарку відбулися презентації жіночого бізнесу, творчі майстер-класи (з рукоділля, перукарського та кондитерського мистецтва, візажу, флористики тощо), різноманітні конкурси, проведення воркшопів (тренінги, зустрічі із цікавими жінками та інше). 21-22 травня 2019 року у м. Чернігові пройшла Асамблея Європейського Бюро Міжнародної Ради Жінок. Учасниці заходу обговорили питання участі жінок у прийнятті рішень, підвищення рівня представництва жінок у демократичних процесах, сучасні виклики гендерної політики в Україні, протидії домашньому насильству та інші. В заході взяли участь 62 делегата, серед яких представники органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадського сектору, представники сфери освіти, охорони здоров'я. Серед учасників були 23 представниці Великобританії, Франції, Португалії, Іспанії, Кореї, Марокко, Ізраїлю.</p> <p>12.06.2019 проведено семінар на тему «Жінка – дієвий фактор розвитку громад».</p> <p>В рамках реалізації проекту проведено ще три одноденні тренінги у Козелецькій, Кіптівській та Михайло-Коцюбинській громадах для представників депутатів сільських рад, старост сіл, керівників та представників виконавчих органів місцевого самоврядування, громадських організацій, на яких говорили про роль та участь жінок у сталому розвитку громади, жіноче лідерство і його розвиток.</p>
5.2. Ринок праці		
<i>Завдання 1. Повернення безробітних до продуктивної зайнятості, створення нових робочих місць та легалізація праці</i>		
1.	Сприяння працевлаштуванню населення, що шукає роботу та звертається за послугами до служби зайнятості, на вільні та новостворені робочі місця та соціально вразливих верств населення, які не здатні на рівних конкурувати на ринку праці.	<p>За направленням служби зайнятості області протягом I півріччя 2019 року знайдено постійну роботу та повернуто до трудової діяльності шляхом працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця 12,7 тис. громадян, зокрема, 5,4 тис. офіційно безробітних.</p> <p>12 безробітних отримали усю належну їм допомогу по безробіттю одноразово та започаткували власну справу.</p> <p>Відповідно до «Порядку компенсації роботодавцям витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» 93 роботодавцям області, які працевлаштували 141 безробітного на новостворені робочі місця, здійснювалася компенсація</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
2.	Активізація профорієнтаційної роботи у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту, розвитку вмінь, компетенції та кваліфікації протягом усього життя, легальної зайнятості.	<p>розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.</p> <p>Протягом I півріччя 2019 року 65,6 тис. осіб різних категорій населення, зокрема, 21,8 тис. безробітних, які перебували на обліку в службі зайнятості області, отримали 121,3 тис. профорієнтаційних послуг, у т.ч. 87,4 тис. профінформаційних, 33,7 тис. профконсультаційних та 243 послуги з профвідбору.</p> <p>З метою мотивації до здобуття актуальних на ринку праці робітничих професій, професійного росту та підвищення кваліфікації для 3,2 тис. безробітних осіб проведено 261 семінар з орієнтації на професійне навчання, в т.ч. в центрах професійно-технічної освіти ДСЗУ.</p> <p>З метою попередження нелегального працевлаштування та боротьби із тіньовою зайнятістю проведено 399 семінарів «Легальна зайнятість» для 5,4 тис. громадян, які перебували на обліку в службі зайнятості області.</p> <p>Впродовж півріччя 12,0 тис. безробітних осіб стали учасниками 1,4 тис. семінарів з техніки пошуку роботи, на яких мали змогу дізнатися про джерела пошуку вакансій, опанувати навички ведення співбесіди з роботодавцями, навчитись складати резюме, розширити уявлення про підходящу роботу, визначити ефективні шляхи та методи пошуку роботи з урахуванням власних умінь, професійно-кваліфікаційних якостей та наявного досвіду. Крім того, з метою підвищення мотивації до працевлаштування, активізації власних зусиль у пошуку роботи для 728 безробітних проведено 57 тренінгів, у т.ч. 8 тренінгів «Побудова кар'єри та професійний розвиток», учасниками яких стали 114 безробітних осіб.</p> <p>Індивідуальні профконсультаційні послуги були надані 7,9 тис. безробітних осіб, в т.ч. понад тисяча осіб отримали профконсультації із застосуванням психодіагностичних тестових методик, результати яких допомагають особі виявити схильність до певних видів професійної діяльності, усвідомлено підійти до вибору чи зміни професії.</p>
3.	Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.	<p>Одним з пріоритетів діяльності служби зайнятості є направлення на професійну підготовку та перепідготовку безробітних громадян, в першу чергу, за затребуваними в області робітничими професіями та під замовлення роботодавців.</p> <p>Протягом I півріччя 2019 року проходили професійне навчання 1,6 тис. безробітних, усі - за замовленням роботодавців. За індивідуальними планами і програмами навчалися 42 безробітні за професіями: оператор котельні, водій навантажувача, електрик, машиніст автовишки, слюсар-ремонтник, електрозварник, штукатур, сировар, ліфтер, перукар, продавець продовольчих товарів, бармен тощо. Підвищували кваліфікацію шляхом стажування безпосередньо на робочих місцях 0,9 тис. осіб за професіями: тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, електрогазоварник, водій автотранспортних засобів, маляр, штукатур, оператор котельні, кухар, продавець продовольчих товарів, швачка, бармен, офіціант тощо.</p> <p>Триває співпраця з професійно-технічними навчальними закладами області - Чернігівським</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>професійним ліцеєм побуту, Ніжинським професійним аграрним ліцеєм, Ніжинським професійним ліцеєм побуту та сервісу, Чернігівським професійним ліцеєм залізничного транспорту, Чернігівським професійним будівельним ліцеєм, КП «Чернігівський обласний навчально-курсний комбінат» тощо.</p> <p>Також 0,7 тис. безробітних з нашої області навчалися у центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості у Сумській, Рівненській та Одеській областях.</p>
4.	<p>Організація громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, які заохочують та стимулюють безробітних до продуктивної зайнятості.</p> <p>Розширення обсягів громадських робіт, зокрема, в інтересах територіальних громад та у напрямку екологічного захисту навколишнього середовища.</p>	<p>До участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру, що стимулювали та заохочували безробітних до праці, було залучено 3,7 тис. осіб.</p> <p>2,6 тис. осіб відпрацювали на громадських роботах: більшість безробітних займалися роботами по благоустрою населених пунктів, впорядкуванню кладовищ, ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, зокрема, екологічним захистом навколишнього середовища (прибиранням та збором вторинної сировини - макулатури, поліетилену, поліетиленових пляшок - 639 осіб); 27 безробітних надавали допомогу сім'ям загиблих учасників АТО; 132 безробітні працювали в управліннях соціального захисту населення - інформували громадян про порядок отримання житлових субсидій та оформлення відповідних документів; 40 безробітних були залучені до підсобних робіт на будівництві та ремонті об'єктів соціальної сфери (ремонт дошкільних закладів, лікарень та будинків культури).</p> <p>1,1 тис. безробітних були залучені до робіт тимчасового характеру у сільському та лісовому господарствах, у переробній промисловості тощо.</p>
5.	<p>Організація професійного навчання учасників антитерористичної операції в рамках реалізації бюджетної програми, спрямованої на здобуття або удосконалення професійних знань, умінь та навичок.</p>	<p>У рамках реалізації бюджетної програми на професійне навчання учасників АТО/ООС та постраждалих учасників Революції Гідності області виділено 1,016 млн гривень.</p> <p>У I півріччі 2019 року місцевими управліннями соціального захисту населення укладено 20 договорів на навчання 67 учасників АТО на загальну суму 484,9 тис грн, що становить майже 48 відсотків кошторисних призначень.</p> <p>Робота в даному напрямку триває, проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо реалізації заходів із соціальної та професійної адаптації учасників АТО/ООС.</p>
6.	<p>Здійснення контролю за дотриманням законодавства про працю юридичними особами щодо захисту трудового права громадян, особливо в частині легалізації зайнятості, а також упередження та припинення порушень трудового законодавства.</p> <p>Інформування роботодавців області про найбільш ефективні способи додержання</p>	<p>Упродовж I півріччя 2019 року в області здійснено 478 контрольних заходів 448 суб'єктів господарювання, за результатами чого керівникам підприємств, установ та організацій області видано 308 приписів, внесено 13 пропозицій щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, складено 70 протоколів про адміністративні правопорушення для розгляду справ місцевими судами, з них 11 протоколів – відносно керівників підприємств-боржників. Судами винесено 69 рішень щодо накладання штрафних санкцій на суму 36,0 тис. гривень. Передано до правоохоронних органів 64 матеріали контрольних заходів для притягнення керівників до кримінальної відповідальності за ст.ст. 172, 175 Кримінального Кодексу, у зв'язку з чим правоохоронними органами внесено інформацію до єдиного</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	законодавства про працю, у т.ч. – зниження рівня незадекларованої праці.	державного реєстру досудових розслідувань про відкриття 8 кримінальних проваджень. Всього упродовж I півріччя 2019 року розглянуто 162 справи щодо застосування фінансових санкцій та винесено рішення щодо накладання штрафу у розмірі 52,0 млн. грн., по 66 постановках сплачено 2,0 млн. гривень. Управління у I півріччі 2019 року прийнято участь у 1664 семінарах, нарадах та інших превентивних заходах, з них – 978 заходів щодо відвідування роботодавців з метою інформування про найбільш ефективні способи додержання законодавства про працю, у т.ч. – зниження рівня не задекларованої праці.
Завдання 2. Підвищення рівня оплати праці		
7.	Здійснення моніторингу рівня життя населення, показників оплати праці та контролю, вжиття заходів для забезпечення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати, погашення існуючої заборгованості.	Станом на 1 липня 2019 року заборгованість із виплати заробітної плати становила 12,4 млн грн, що на 27,8 % менше до початку 2019 року, в тому числі на економічно активних підприємствах –11,3 млн грн., що на 2,6 % менше. Питання своєчасної виплати заробітної плати та погашення заборгованості з її виплати перебуває під постійним контролем керівників обласного та районного рівнів, прокуратури області, Державної служби України з питань праці. З початку 2019 року відбулося 80 засідань тимчасових обласної, районних і міських комісій з питань погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. На засіданнях комісій заслухано 64 звіти керівників підприємств-боржників.
9.	Здійснення моніторингу та контролю за додержанням законодавства про працю, вжиття заходів щодо упередження та припинення порушень трудового законодавства.	За допущені порушення законодавства про працю та нежиття заходів щодо їх усунення на винних посадових осіб та роботодавців складено і передано до місцевих судів 70 протоколів про адміністративні правопорушення (15,6 % від перевірених підприємств) згідно з ст.ст. 41, 188-1 КУпАП (з них 11 протоколів відносно керівників підприємств-боржників) та складено 8 адміністративних протоколів за ст. 188 ^б КУпАП (з них 4 відносно керівників підприємств-боржників). Судами винесено 69 рішень з накладенням штрафних санкцій на загальну суму 36,0 тис. гривень; Матеріали 15 контрольних заходів підприємств-боржників та матеріали відносно 49 роботодавців, які використовують найману працю осіб, без належного оформлення трудових відносин, передано правоохоронним органам відповідно до ст. 214 КПК України, з метою вирішення питання щодо притягнення керівників-порушників до кримінальної відповідальності за ознаками злочинів, передбачених ст.ст. 172 та 175 КК України; направлено керівникам підприємств 13 пропозицій щодо накладення дисциплінарного стягнення на відповідальних осіб, винних у допущенні порушень законодавства про працю.
Завдання 3. Створення належних безпечних умов праці на підприємствах, установах і організаціях усіх форм власності, зниження виробничого травматизму та професійних захворювань в області		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
10.	Здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про охорону праці.	<p>Комплексне управління охороною праці, промисловою безпекою та соціальний захист працюючого населення на рівні області здійснюється шляхом державного регулювання і контролю майже у всіх сферах діяльності, а також нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення та інших нормативно-правових актів, за якістю проведення атестації робочих місць за умовами праці, гігієною праці, виконанням заходів щодо запобігання виникненню професійних захворювань, дотриманням вимог санітарних норм та правил, своєчасним здійсненням профілактичних заходів, спрямованих на попередження шкідливої дії факторів виробничого середовища і трудового процесу, збереженням здоров'я працівників.</p> <p>Планування наглядової діяльності в Управлінні Держпраці у Чернігівській області здійснювалось з урахуванням аналізу стану охорони праці на підприємствах, причин нещасних випадків, технічного стану обладнання та фактів порушень трудового законодавства.</p> <p>У I півріччі 2019 році Управлінням проведено 496 перевірок суб'єктів господарювання, у т.ч. 347 планових та 149 позапланових. Виробничих об'єктів перевірено 964 (у т.ч. 811 планово, 153 позапланово), виявлено 14623 порушень вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці, притягнуто до адміністративної відповідальності 918 працівників, у т.ч. 422 керівників підприємств.</p>
11.	Здійснення превентивних заходів, спрямованих на додержання законодавчих та нормативно-правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки.	<p>У I півріччі 2019 року за допущені порушення законодавства про працю та невиконання заходів щодо їх усунення на винних посадових осіб та роботодавців складено і передано до місцевих судів 70 протоколів про адміністративні правопорушення (15,6 % від перевірених підприємств) згідно з ст.ст. 41, 188-1 КУпАП (з них 11 протоколів відносно керівників підприємств-боржників) та складено 8 адміністративних протоколів за ст. 188⁶ КУпАП (з них 4 відносно керівників підприємств-боржників). Судами винесено 69 рішень з накладенням штрафних санкцій на загальну суму 36,0 тис. гривень.</p> <p>Матеріали 15 контрольних заходів підприємств-боржників та матеріали відносно 49 роботодавців, які використовують найману працю осіб, без належного оформлення трудових відносин, передано правоохоронним органам відповідно до ст. 214 КПК України, з метою вирішення питання щодо притягнення керівників-порушників до кримінальної відповідальності за ознаками злочинів, передбачених ст.ст. 172 та 175 КК України;</p> <p>Направлено керівникам підприємств 13 пропозицій щодо накладення дисциплінарного стягнення на відповідальних осіб, винних у допущенні порушень законодавства про працю.</p>
12.	Державний нагляд (контролю) у сфері гігієни праці. Своєчасне та якісне проведення попередніх та періодичних медичних оглядів працівників,	За 6 місяців 2019 року Управлінням Держпраці в області здійснено: визначення контингенту працівників, які підлягають попередньому та періодичному медичним оглядам на 295 підприємствах області; погоджено 311 списків працівників, які підлягають періодичним медичним оглядам; підписано 296 заключних актів за результатами періодичних медичних

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	дотримання вимог санітарних норм та правил.	оглядів працівників, які зайняті в шкідливих умовах праці; перевірено 226 та погоджено 222 план-графіків проведення періодичних медоглядів; складено 3 санітарно-гігієнічні характеристики умов праці працівників, у зв'язку з підозрою на професійне захворювання; проведено розслідування 1 випадку професійного захворювання та складено акт за формою П-4; розглянуто матеріали щодо погодження контрольних рівнів та положень про особу, відповідальну за радіаційний контроль на 12 підприємствах області; прийнято участь у проведенні 75 планових перевірок підприємств області, за результатами складено 47 приписів; прийнято участь в позапланових перевірях на 5 підприємствах; підготовлено та розміщено на веб-сайті Управління 9 інформаційно-роз'яснювальних матеріалів щодо роботи відділу, спеціалісти відділу прийняли участь у проведенні 90 семінарів-нарад щодо дотримання вимог законодавства з питань гігієни праці, профілактики професійних захворювань, організації та проведення попередніх (періодичних) медичних оглядів.
5.3. Соціальний захист та соціальне забезпечення населення		
Завдання 1. Реалізація конституційних прав громадян на соціальний захист, забезпечення рівня життя всіх груп населення не нижче прожиткового мінімуму		
1.	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання населенню всіх видів державної допомоги, субсидій згідно із чинним законодавством.	Право на пільги за соціальною ознакою в області мають 288,7 тис. осіб. Станом на 01.07.2019 для надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива та скрапленого газу спрямовано 231,1 млн гривень. З метою підтримки і соціального захисту населення станом на 01.07.2019 різні види державних соціальних допомог в області отримує 59,0 тис. осіб, нараховано 592,3 млн гривень. Субсидію на житлово-комунальні послуги станом на 01.07.2019 року отримало 124,1 тис. сімей, спрямовано 580,5 млн гривень. На придбання твердого палива та скрапленого газу перераховано субсидію готівкою на загальну суму 67,2 млн гривень.
Завдання 2. Соціальний захист учасників антитерористичної операції та осіб з інвалідністю		
2.	Сприяння у забезпеченні житлом членів сімей загиблих учасників АТО, осіб з інвалідністю 1-2 груп з числа учасників АТО, а також внутрішньо переміщених осіб, які брали безпосередню участь в АТО та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни 3 групи та учасників бойових дій з числа учасників АТО, і	Грошова компенсація на придбання житла призначена 29 особам зазначених пільгових категорій. Станом на 05.07.2019 область отримала з державного бюджету кошти у сумі 6,6 млн грн, що дозволило виплатити компенсацію 5 родинам

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	потребують поліпшення житлових умов.	
3.	Забезпечення санаторно-курортним лікуванням, технічними та іншими засобами реабілітації, проходження психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції.	<p>В органах соціального захисту населення на обліку для забезпечення санаторно-курортними путівками перебуває 527 осіб із числа учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності.</p> <p>У 2019 році з державного бюджету області виділено майже 1,7 млн грн, що дасть змогу оздоровити в санаторно-курортних закладах 192 особи. Станом на 18.07.2019: 54 особи оздоровлено, на 110 – отримані гарантійні листи від санаторно-курортних закладів на оздоровлення протягом липня-листопада, по іншим особам вирішується питання з санаторно-курортними закладами щодо отримання гарантійних листів.</p> <p>Для забезпечення учасників антитерористичної операції послугами з психологічної реабілітації області виділено з державного бюджету майже 780,1 тис. гривень, що дасть змогу направити до реабілітаційних закладів 71 особу. На даний час 25 осіб отримали послуги, 11 – перебувають у закладах реабілітації, на 30 – отримані гарантійні листи, по іншим особам ведеться роз'яснювальна робота, 1 особа отримала компенсацію за проїзд до реабілітаційної установи.</p> <p>Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих органах соціального захисту населення перебуває на обліку 31 особа з числа учасників АТО, з яких 17 – повністю забезпечені необхідними засобами реабілітації.</p>
Завдання 3. Підвищення стандартів життя людей з особливими потребами.		
4.	Сприяння забезпеченню у повному обсязі потреби у технічних та інших засобах реабілітації та пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями.	<p>На область для забезпечення осіб з інвалідністю та інших пільгових категорій технічними та іншими засобами реабілітації станом на 01.07.2019 надійшло фінансування у розмірі 20,6 млн гривень, що дало змогу заключити управліннями соціального захисту населення понад 1,1 тис. двосторонніх та тресторонніх договорів на виготовлення та видачу засобів реабілітації.</p> <p>Згідно украдених договорів, підприємствами станом на 01.07.2019 вже виготовлено та видано особам понад 7 тис. різноманітних виробів. Відсоток забезпечення осіб технічними та іншими засобами реабілітації по області становить 65 %.</p>
5.	Сприяння забезпеченню санаторно-курортним лікуванням осіб з інвалідністю внаслідок війни, осіб з інвалідністю внаслідок загального захворювання та з дитинства.	<p>На обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням в органах соціального захисту населення перебуває майже 4,2 тис. осіб з інвалідністю, ветеранів війни та інших пільгових категорій громадян.</p> <p>Для забезпечення санаторно-курортним лікуванням осіб з інвалідністю внаслідок загального захворювання та з дитинства, та осіб, що їх супроводжують, області на 2019 рік виділено майже 1,6 млн грн, що дасть змогу направити в санаторно-курортні заклади 201 особу з інвалідністю та 16 осіб, що супроводжують осіб з інвалідністю І групи. Для оздоровлення осіб з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку області виділено 1 млн грн, що</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		дасть змогу оздоровити 48 осіб. Крім того, 166 осіб з числа ветеранів війни та осіб з інвалідністю протягом I півріччя 2019 року направлено на оздоровлення до підвідомчих санаторіїв Міністерства соціальної політики України.
6.	Сприяння у направленні осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю до реабілітаційних установ для отримання реабілітаційних послуг.	Надання реабілітаційних послуг для дітей з інвалідністю в області здійснюють 4 центри комплексної реабілітації. Станом на 01.07.2019 для отримання реабілітаційних послуг було направлено дітей з інвалідністю до: КУ «Обласний центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» Чернігівської обласної ради – 742; до Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю Козелецької селищної ради – 40; до Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Віра» Ніжинської міської ради – 38; до Центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Світанок» Прилуцької міської ради – 12.
Завдання 4. Стабільність пенсійної системи та пенсійного забезпечення громадян.		
7.	Реалізація законів України та рішень Уряду щодо пенсійного забезпечення громадян.	Станом на 01.07.2019 на обліку в органах Пенсійного фонду України в області перебували 330,8 тис. пенсіонерів. Протягом січня-червня 2019 року призначено 5,4 тис. пенсій, проведено 20,7 тис. поточних перерахунків за зверненнями громадян. Встановлено 109 пенсій за особливі заслуги. Середній розмір пенсійних виплат на 1 липня 2019 року становив 2677,42 грн, що на 71,2 % більше прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (1564,00 гривні).
8.	Забезпечити співпрацю органів місцевої влади, правоохоронних, контролюючих органів, соціальних партнерів та установ Пенсійного фонду області з метою сприяння максимально повному надходженню коштів до Пенсійного фонду та погашення існуючої заборгованості.	Триває співпраця органів Пенсійного фонду із соціальними партнерами, правоохоронними та фіскальними органами, територіальними органами Держпраці в області та місцевою виконавчою владою щодо зменшення кількості порушень трудових прав працівників та погашення заборгованості з платежів до Пенсійного фонду. На засіданнях комісій з питань погашення заборгованості по виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат розглянуто 49 матеріалів, заслухано 23 керівники підприємств-боржників. По 6 фактах заборгованості платників до Пенсійного фонду проінформовано соціальних партнерів. Матеріали по 63 суб'єктах господарювання розглянуті на комісіях з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення. Щодо розгляду порушення трудових прав працівників, легалізації заробітної плати та зайнятості населення до органів місцевого самоврядування, Держпраці, соціальних партнерів та органів Державної фіскальної служби направлено матеріали по 900 суб'єктах господарювання. Управліннями Пенсійного фонду України в області проведено комплекс заходів щодо зменшення обсягів боргу по платежах до Пенсійного фонду. Недоїмка по страхових внесках на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування зменшилась на 1,6 % з 5,28 млн грн. до 5,2 млн гривень.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.4. Охорона здоров'я		
Завдання 1. Продовження реформування сфери охорони здоров'я області з акцентом на первинну ланку		
1.	Проведення просвітницької роботи з пропаганди здорового способу життя. Всебічне висвітлення сутності та заходів започаткованих перетворень у медичній сфері в друкованих та електронних ЗМІ.	Відповідно до плану основних організаційних заходів на 2019 рік в засобах масової інформації висвітлюються результати вирішення актуальних питань з питань пропаганди здорового способу життя та започаткованих перетворень у медичній сфері. В обласних газетах «Деснянська правда», «Гарт», «Вісник», «Чернігівські відомості», «Чернігівщина» організовані постійно діючі рубрики «Здоров'я», «Ваше здоров'я». На обласному радіо медичні працівники приймають участь у передачах «Будьте здорові. Вчимо не хворіти», в яких висвітлюються основні аспекти діяльності медичної галузі області. В електронних засобах масової інформації – «Чернігівський монітор», «Високий вал», «GOROD», «Час Чернігівський», «0462ua», «Челайн», «Панорама» публікуються виступи та коментарі фахівців. З початку 2019 року з ініціатив щодо реформування сфери охорони здоров'я Чернігівщини проведено 46 телепередач, 12 радіопередач, розміщено 43 публікації в газетах та 311 – в інтернет-виданнях. На офіційних сайтах облдержадміністрації та Управління охорони здоров'я ОДА розміщено 57 публікацій. За 6 місяців 2019 року пропаганди здорового способу життя проведено 19 телепередач, 14 радіопередач, розміщено 32 публікації в газетах та 126 – в інтернет-виданнях.
2.	Модернізація мережі закладів охорони здоров'я області, що надають первинну медико-санітарну допомогу.	Відповідно до вимог Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я" № 2002-VIII в області реорганізовані у комунальні некомерційні підприємства 35 закладів первинної медичної допомоги. З метою підвищення доступності медичного обслуговування до населення у сільській місцевості в області розроблений План спроможних мереж надання первинної медичної допомоги Чернігівської області, який погоджений відповідною комісією МОЗ України 30 березня 2018 року та затверджений розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 6 червня 2018 року № 320. Розвиток спроможної мережі лікарських амбулаторій передбачено завершити до 2020 року, планується забезпечити функціонування 7 Центрів ПМД, 47 амбулаторій групової практики та 79 амбулаторій моно практики. В даний час реалізується будівництво 11 нових сільських лікарських амбулаторій.
3.	Будівництво, реконструкція та ремонт закладів охорони здоров'я, покращення їх матеріально-технічної бази.	За попередніми даними протягом I півріччя 2019 року з різних джерел фінансування на покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я області використано 55 737,3 тис.грн. З них на ремонтно-будівельні роботи – 18913,8 тис.грн, з яких кошти місцевих бюджетів – 3649,077 тис.грн; позабюджетні кошти – 1143,26 тис.грн; кошти субвенції з державного

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій – 14006,313 тис.грн; медична субвенція – 25,15 тис.грн; кошти Національної служби здоров'я України – 90,0 тис.грн.</p> <p>Для придбання медичного обладнання та апаратури витрачено 29063,2 тис.грн, з них за рахунок місцевих бюджетів (обласного, міського, районного) та субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 4502,8 тис. грн, кошти Державного бюджету (депутатські кошти, кошти Національної служби здоров'я України) – 2628,0 тис.грн, позабюджетні кошти (з інших джерел надходження) – 21932,4 тис.грн (кошти спеціального фонду, кошти бюджету розвитку, за дорученнями – 18847,3 тис.грн та благодійна (гуманітарна) допомога – 3085,1 тис. грн).</p> <p>Окрім цього, комп'ютерної техніки та побутового обладнання придбано на суму – 4134,6 тис.грн, з них: коштів Державного бюджету (депутатські кошти, кошти Національної служби здоров'я України) – 995,1 тис.грн, за рахунок коштів місцевих бюджетів – 821,5 тис.грн, коштів з інших джерел надходження – 2318,0 тис. грн (з них: кошти спеціального фонду – 1456,7 тис.грн та благодійна (гуманітарна) допомога – 861,3 тис.грн).</p> <p>Для придбання автотранспорту витрачено 3568,9 тис.грн/7 од., з яких 1388,9 тис. грн кошти Національної служби здоров'я України, 1300,0 тис.грн – місцевий бюджет, 450,0 тис.грн – кошти з інших джерел надходження, 463,0 тис.грн – спонсорська допомога.</p> <p>Для придбання велосипедів - 56,8 тис.грн/16 од., з них кошти Наці-ональної служби здоров'я України – 54,9 тис.грн, кошти місцевих бюджетів – 1,9 тис.грн.</p>
4.	Оптимізація цілодобового ліжкового фонду госпітальних закладів охорони здоров'я відповідно до реальних потреб населення.	У I півріччі 2019 року ліжковий фонд в медичних закладах області становить 8943 ліжка (01.01.2019р. – 9080 ліжок). Відбулося скорочення ліжкового фонду на 137 ліжок. Та, незважаючи на постійне скорочення ліжкового фонду, показник забезпеченості на 10 тис. населення залишається найбільшим серед областей України і становить 89,7 (2018р. - 89,8), що значно перевищує показник по Україні (67,51).
5.	Забезпечення медичних працівників житлом (зокрема, службовим), земельними ділянками.	У I півріччі 2019 року за кошти місцевих бюджетів житлом забезпечені 8 лікарів медичних закладів області, з них 1 молодий спеціаліст: КНП «Бахмацький ЦПМСД» (2), КНП «Городнянський ЦПМСД» (1), КНП «Корюківська ЦРЛ» (2), КЛПЗ «Ніжинська ЦМЛ» (1), КНП «Семенівський ЦПМСД» (1), КНП «Талалаївська ЦРЛ» (1 - молодий спеціаліст).
6.	Підвищення рівня кваліфікації медичних кадрів первинної ланки.	В області постійно розвивається професіоналізм кадрового потенціалу, проводиться підготовка і підвищення кваліфікації фахівців для професійної діяльності в медичних закладах. У I півріччі 2019 року підвищення професійної кваліфікації пройшли 76 лікарів (17%) первинної ланки в т.ч. в інститутах - 73 (96%), на місцевій базі - 3 (4%); 113 молодших спеціалістів з медичною освітою (7%), з них 26 – спеціалізацію, 87 – удосконалення.
Завдання 2. Доступна, якісна, сучасна медична допомоги населенню області. Покращення надання медичної допомоги матерям		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
та дітям		
7.	Продовження роботи щодо створення міжрайонних акушерсько-гінекологічних центрів та перинатальних центрів II рівня.	Згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 року №205-р «Про затвердження переліку та складу госпітальних округів Чернігівської області» в області проводиться робота по створенню багатoproфільних лікарень у визначених госпітальних округах на базі яких будуть створені міжрайонні акушерсько-гінекологічні центри. Продовжується будівництво, розпочате у 2017 році, перинатального центру вторинного рівня на 25 ліжок на базі КЛПЗ «Бобровицька центральна районна лікарня». Всього освоєно 22744,972 тис.грн, з них кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій (кошти субвенції) – 22456,522 тис.грн, співфінансування з місцевого бюджету – 288,45 тис.грн.
8.	Рання діагностика хвороб сечостатевої системи, лікування хронічної ниркової недостатності, застосування діалітичної терапії.	Спеціалізована лікувально-профілактична допомога хворим нефрологічного профілю проводиться на базах Чернігівської обласної лікарні (обласний центр нефрології та гемодіалізу), у відділеннях амбулаторного гемодіалізу на базі Прилуцької центральної міської лікарні, Ніжинської центральної міської лікарні та Корюківської центральної районної лікарні. На даний час, станом на 01.07.2019 року, лікування програмним гемодіалізом в обласній лікарні отримує 165 хворих: 77 хворих у відділенні нефрології та гемодіалізу, 37 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Прилуцької центральної міської лікарні, 38 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Ніжинської центральної міської лікарні, 13 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Корюківської центральної районної лікарні. Лікування програмним гемодіалізом у недержавному діалітичному центрі «Фрезеніус Медікал Кер Україна» отримують 84 хворих (79 – м.Чернігів, 5 – переміщених осіб із зони АТО). 22 хворих лікується постійним амбулаторним перитонеальним діалізом, 17 хворих із трансплантованою ниркою, 3 хворих з трансплантованою печінкою та 1 хворий з трансплантованим серцем отримують імуносупресивну терапію.
9.	Своєчасне діагностування цукрового діабету, забезпечення хворих на цукровий і нецукровий діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення.	В медичних закладах області проводяться заходи по своєчасному виявленню цукрового та нецукрового діабету, забезпеченню хворих на діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення. Станом на 01.01.2019р. в області всього зареєстровано 28397 хворих на цукровий діабет, із них 6410 хворих отримують інсулін. Повністю, з повним відшкодуванням вартості інсуліну, забезпечені препаратами інсуліну діти та вагітні. В електронну базу державного Реєстру NovaDiab станом на 01.07.2019 року введено інформацію на 6085 осіб, хворих інсулінозалежним цукровим діабетом. В ендокринологічному відділенні обласної лікарні функціонує кабінет «Діабетична стопа». Продовжується робота шкіл самоконтролю хворих на цукровий діабет. За період з 01.01.2019р.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>по 01.07.2019р. у «Школі соціальної адаптації хворих на цукровий діабет» обласної лікарні пройшли навчання 592 хворих. Навчання проводиться на добровільних засадах.</p> <p>З метою покращення поінформованості населення з проблем цукрового діабету медичні працівники проводять активну санітарно-просвітню роботу. У звітному році проведено 102 лекції та 436 бесід, випущено 7 санітарних бюлетенів.</p>
10.	<p>Рання діагностика інфаркту міокарда, надання своєчасної медичної допомоги хворим на серцево-судинну та судинно-мозкову патологію.</p>	<p>Для ранньої діагностики інфаркту міокарду в обласному центрі ЕМД встановлена та працює телемедична система для розшифровки електрокардіограм, електрокардіографами оснащені всі 98 бригад екстреної медичної допомоги: 36 лікарських та 62 фельдшерських, в КНП «Чернігівський обласний кардіологічний центр» встановлена система «Телекард» (передавачі не встановлені в Козелецькому та Носівському районах). Протягом останніх років не працює система в Бобровицькому, Куликівському, Менському, Прилуцькому, Ріпкинському, Семенівському, Сновському та Чернігівському районах. По системі «Телекард» з початку 2019 року прийнято та розшифровано лише 159 ЕКГ, діагноз інфаркт міокарду виявлений та підтвердився у 36 випадках, або в 22,6% випадків, що дає змогу забезпечувати своєчасну діагностику, вибирати тактику лікування на відстані (за аналогічний період 2018 року – 315 ЕКГ та 60 випадків, або 19,0%), порушення ритму виявлені в 56 випадках, або 35,2% (за аналогічний період 2018 року – 122, або 38,7%).</p> <p>З метою удосконалення та підвищення якості надання високоспеціалізованої медичної допомоги на базі КНП «Чернігівська обласна лікарня» у 2017 році відкрився відділення інтервенційної радіології із ліжками інтенсивної терапії (8 ліжок), створено сучасний рентген-хірургічний блок. Відділення забезпечене (за рахунок державної субвенції та коштів місцевого бюджету) сучасною універсальною агіографічною установкою «Philips Allura Centrion».</p> <p>Відповідно до наказу УОЗ від 20.04.2018 № 204 «Про вдосконалення надання медичної допомоги хворим з гострим коронарним синдромом» затверджений алгоритм надання медичної допомоги пацієнтам хворим на гострий інфаркт міокарду з елевацією та без елевації сегмента ST, розроблені маршрути пацієнта, визначені заклади охорони здоров'я, до яких транспортують пацієнтів з ГКС та які працюють в режимі 24/7: міський репер-фузійний центр на базі міської лікарні №2 Чернігівської міської ради, де з червня 2011 року встановлений ангиокомплекс Philips Allura Xper FD 10 та обласний центр - в обласній лікарні. Високотехнологічне обладнання для проведення коронарографії, стентування коронарних артерій, постановки електрокардіостимуляторів встановлено та працює. Кількість хворих та обсяг оперативних втручань постійно збільшуються, що потребує забезпечення безоплатними для пацієнта витратними матеріалами, зокрема стентами, в достатній кількості.</p> <p>У I півріччі 2019 року проведено 740 коронаровентрикулографій (6 міс. 2018р. – 701); 607 стентувань коронарних артерій (6 міс. 2018р. – 440), в тому числі при гострому коронарному</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>синдромі – 171 (6 міс. 2018р. – 220). Для надання невідкладної допомоги при гострих коронарних синдромах, тромбоемболії легеневої артерії (ТЕЛА), ішемічних інсультах застосовується тромболітична терапія. За I півріччя 2019 року проведено 93 тромболізи (аналогічний період 2018р. – 91), з них 77 тромболізів при гострому коронарному синдромі (інфаркті) (2018р. - 65), 1 тромболізис при ішемічному інсульті (2018р. – 6) та 13 при ТЕЛА (2018р. – 17). Забезпечення тромболітичними препаратами проводилось за рахунок препаратів, отриманих з Державного та обласного бюджетів.</p>
Завдання 3 . Профілактика та лікування соціально небезпечних хвороб		
11.	<p>Своєчасне виявлення випадків захворювання на туберкульоз та забезпечення контрольованого лікування хворих на туберкульоз на амбулаторному етапі.</p>	<p>Для раннього виявлення випадків захворювань на туберкульоз в області здійснюється скринінгове анкетування осіб, які звертаються за меддопомогою у ЦПМСД; рентгенівське обстеження за результатами опитування та фізикального обстеження; мікроскопія мокротиння на наявність збудника туберкульозу за результатами опитування та фізикального обстеження; обстеження дітей за допомогою р.Манту. Методом мікроскопії мазка мокротиння (маловартісний, але ефективний метод) у закладах первинного та вторинного рівня надання медичної допомоги обстежено 1731 особу із підозрою на туберкульоз. При цьому було виявлено 59 хворих на бактеріальний туберкульоз. Показник виявлення випадків туберкульозу методом мікроскопії в області складає 3,4% від обстежених.</p> <p>План флюорографічного обстеження населення області по виявленню туберкульозу стаціонарними і пересувними флюорографами виконано на 46,3%, підлягало - 450695 осіб, обстежено - 208457 осіб. При цьому, серед обстежених виявлено 98 хворих на туберкульоз – 29,3% від усіх випадків ВДТБ легень та 0,04% від усіх обстежених.</p> <p>Методом туберкулінодіагностики обстежено 24,4% дітей від запланованих (6 міс. 2018р. – 22,7%): підлягало – 101 920, зроблено – 24854. Кошти із місцевих бюджетів на придбання туберкуліну виділяються не у повному обсязі.</p> <p>В області продовжується робота з подальшого впровадження ефективних сучасних амбулаторних моделей лікування, які сприяють формуванню більшої прихильності в контексті індивідуальних потреб кожного окремого хворого з урахуванням його соціальних та економічних вразливостей.</p> <p>На амбулаторному етапі контрольоване лікування здійснюється за наступними організаційними моделями: лікування у ДОТ-кабінетах ЦРЛ, ЧОПТД за загально прийнятою технологією (в області 22 ДОТ – кабінети): набрано на лікування упродовж 6 міс. 2019 року – 183 хворих; контрольоване лікування з використанням скайп-зв'язку, набрано на відео-ДОТ 37 осіб; контрольоване лікування із забезпеченням медико-соціального супроводу фахівцями БО «Чернігівська МЕРЕЖА» для пацієнтів з чутливим і хіміорезистентним туберкульозом,</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		набрано на супровід – 362 хворих; лікування у тимчасових ДОТ–кабінетах медичних закладів ЦПМСД, набрано на лікування – 76 хворих.
12.	Профілактика та забезпечення раннього виявлення онкологічних захворювань, насамперед серед населення, що мешкає в сільській місцевості.	<p>З метою профілактики і ранньої діагностики онкологічних захворювань лікарями «Чернігівського медичного центру сучасної онкології» протягом I півріччя 2019 року проведено 29 телепередач, 12 радіопередач, підготовлено 36 публікацій в пресу, 44 – в інтернет-видання.</p> <p>З метою підвищення рівня знань лікарів загальнолікувальної мережі з питань онкології на базі центру на 5-ти денних курсах інформації і стажування підготовлено 77 лікарів.</p> <p>За попередніми даними в I півріччі 2019р. в області зареєстровано 1821 випадок первинних захворювань на злоякісні новоутворення, що на 65 випадків (3,7%) більше, ніж у I півріччі 2018 року. Показник захворюваності населення області від злоякісних новоутворень 182,6 на 100 тис. населення, зріс на 5,2% проти минулого року (173,6).</p> <p>З числа первинних онкохворих захворювання виявлено при профілактичних оглядах у 15,7%. Питома вага злоякісних новоутворень, виявлених вперше в I-II стадії захворювання – 48,1%.</p>

5.5. Освіта

Завдання 1. Забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей

1.	Формування та розвиток мережі закладів дошкільної освіти та відкриття додаткових місць на базі діючих.	<p>В області функціонують 444 заклади дошкільної освіти, діють групи раннього розвитку дітей у приватних студіях міст Чернігова, Ніжина, Прилук.</p> <p>Для дітей дошкільного віку з різними порушеннями розвитку функціонують 47 закладів дошкільної освіти комбінованого типу, у яких діють 96 груп та виховується 1449 дітей.</p>
2.	Удосконалення освітнього середовища закладів дошкільної освіти.	<p>Проведено активну науково-методичну та просвітницьку роботу щодо впровадження у практику роботи сучасних технологій та проєктів: «Сприяння освіті» – проєкт щодо впровадження ЛЕГО-технологій із використанням ЛЕГО-конструктора (партнери проєкту: МОН України та фонд LEGO Foundation, Королівство Данія); «Освіта для сталого розвитку в дії» – проєкт з екологічного, економічного й соціального виховання дошкільників (партнери проєкту: МОН України, Швеція); «Афлатот» – програма з основ соціальної й фінансової освіти дітей дошкільного віку (партнери проєкту: МОН України, міжнародна фундація «AflatountInternational», Нідерланди); «Вчимося жити разом» – проєкт щодо адаптації тимчасово переміщених дітей та їх батьків (партнери проєкту: МОН України, представництво дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), ГО «Дитячий фонд «Здоров'я через освіту», Європейський Союз «Діти миру»).</p> <p>Узагальнено досвід педагогічних працівників закладів дошкільної освіти області щодо сучасних підходів до організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку в спецвипуску</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>науково-методичного журналу ЧОППО імені К.Д. Ушинського «Педагогічні обрії» №1-2 (103-104), 2019.</p> <p>Для виконання завдань оновлення змісту дошкільної освіти завершено експериментальну роботу регіонального рівня з теми «Сенсорне виховання дітей із затримкою мовленнєвого розвитку в умовах дошкільного навчального закладу» на базі дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 1 комбінованого типу «Світлячок» Борзнянської міської ради.</p>
3.	<p>Організація змісту освітньої діяльності закладів дошкільної освіти відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти, комплексних і парціальних програм та інших видів навчальних видань, рекомендованих Міністерством освіти і науки України або схвалених комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України, інших нормативно-правових актів.</p>	<p>Проведено два засідання обласної Школи професійного зростання керівника, вихователя-методиста «Успіх» із тем: «Забезпечення діяльнісного підходу формування життєвої компетентності старших дошкільників за освітньою програмою «Впевнений старт», «Реалізація змісту освітнього комплексу «Впевнений старт» у закладах дошкільної освіти» (лютий, квітень 2019).</p> <p>Взято участь в обговоренні результатів науково-дослідної роботи Луценко І.О., завідувача кафедри методик та технологій дошкільної освіти КНПУ імені М.П.Драгоманова, доктора педагогічних наук, професора за темою «Технології психолого-педагогічного супроводу виховання і розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО і внутрішньо переміщених осіб» (квітень, 2019).</p> <p>Педагогічні працівники закладів дошкільної освіти області взяли участь у Всеукраїнському науково-методичному семінарі, що проходив у формі фестивалю під гаслом «Діємо разом заради здорового і щасливого життя» з питань упровадження змісту інноваційної парціальної програми «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» Н. Гавриш, О. Пометун у практику роботи (травень, 2019).</p> <p>Проведено авторський семінар Араджионі М.А., к.іст.н., провідного наукового співробітника Інституту сходознавства імені А.Ю. Кримського Національної академії наук України, із методики роботи за програмою міжкультурної й громадянської освіти «Український віночок» курсу «Культура добросусідства» для педагогів закладів дошкільної освіти Чернігівської області (травень, 2019).</p> <p>Взято участь у Міжнародному науково-практичному семінарі з теми «Соціальний розвиток та фінансова освіта дітей дошкільного віку» (червень, 2019).</p>
4.	<p>Реалізація права дітей на дошкільну освіту із врахуванням особливих освітніх потреб у навчанні і вихованні кожної дитини відповідно до принципів інклюзивної освіти.</p>	<p>Станом на 15.07.2019 у закладах дошкільної освіти функціонують 36 інклюзивних груп, у яких виховуються 47 дітей, введено 35 посад асистента вихователя.</p>

Завдання 2. Забезпечення рівного доступу громадян до якісної освіти в умовах переходу до Нової української школи

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.	Оптимізація мережі закладів загальної середньої освіти та приведення її у відповідність до потреб населення	<p>Органами місцевого самоврядування спільно з місцевими органами управління освітою проводиться робота щодо формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти відповідно до потреб населення. У зв'язку з низькою фактичною чисельністю учнівського контингенту та приведення мережі у відповідність до початку 2018-2019 навчального року кількість шкіл скорочено на 24 одиниці, з них: закрито – 7, призупинено діяльність – 5, реорганізовано шляхом об'єднання двох закладів загальної середньої освіти в один – 1; реорганізовано у філії опорних закладів – 11.</p> <p>До початку 2019/2020 навчального року мережу закладів загальної середньої освіти заплановано зменшити на 21 заклад освіти (за рахунок закриття, ліквідації, «призупинення» – 11; реорганізації шляхом об'єднання двох закладів в один – 1; реорганізації в філії, які не є юридичними особами – 9).</p> <p>Робота щодо формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти продовжується.</p>
6.	Подальше створення опорних закладів освіти, запровадження профільного навчання, раціонального та ефективного використання наявних ресурсів та матеріально-технічної бази.	<p>У 2018-2019 навчальному році в області функціонувало 496 закладів загальної середньої освіти, де здобувало освіту 94 082 учнів.</p> <p>Станом на 15.07.2019 року в області створено 38 опорних шкіл із 21 філією, в яких здобували освіту 14 125 учнів; у т.ч. в об'єднаних територіальних громадах – 27 опорних шкіл із 15 філіями (11 114 учнів).</p>
7.	Регулярне безоплатне перевезення у сільській місцевості учнів та педагогічних працівників до місць навчання, роботи та додому.	<p>У 2018/2019 навчальному році для підвозу учнів і педагогічних працівників було задіяно 313 транспортних одиниць, з них шкільних автобусів – 280.</p> <p>У 2019 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 №319 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти» області передбачено кошти на придбання 7 шкільних автобусів у сумі 8 268,5 тис. грн. Також планується придбати 6 шкільних автобусів за кошти місцевих бюджетів, з них 2 спеціальних.</p>
8.	Подальше осучаснення освітнього середовища Нової української школи. Підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності педагогічних працівників, які реалізуватимуть основні принципи Концепції Нової української школи відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти.	<p>Чернігівським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського розроблено Дорожню карту реформи початкової освіти Чернігівщини в контексті професійного розвитку вчителя на 2017-2022 рр., оновлено традиційну систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників.</p> <p>На базі Інституту та Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №19 обладнано 3 тренінгові інноваційні класи для підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, які працюють за новим Державним стандартом початкової освіти, облаштовано аудиторії інклюзивного навчання, виховної роботи та здорового способу життя, іноземної мови, літератури рідного краю (Чернігівщина), методики викладання математики, в перспективі – методики викладання інформатики в початковій школі, інформатики та</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>У жовтні-грудні 2018/2019 навчального року проведено II етап підвищення кваліфікації 801 педагогічного працівника які працюватимуть за новим Державним стандартом початкової освіти у 2019-2020 навчальному році.</p> <p>У червні для тренерів-педагогів Нової української школи організовано тренінг з теми: «Особливості організації та проведення підвищення кваліфікації вчителів початкової школи, які працюватимуть за новим Державним стандартом початкової освіти у 2020/2021 н.р.».</p> <p>На початку 2019 року розпочалося залучення до проекту «Фінська підтримка реформи Нової української школи». Це двостороння ініціатива Уряду Фінляндії і Міністерства освіти і науки України.</p> <p>Презентовано досвід створення та діяльності опорного закладу і філій Кіптівської сільської ради; основні документи діяльності Сосницької гімназії ім. О.П. Довженка Сосницької селищної ради та її філії.</p> <p>Упродовж 2019 року організовано проведення педагогічного стартапу з теми «Управління сучасним закладом загальної середньої освіти в умовах децентралізації та розбудови Нової української школи»; 13 лютого 2019 року відбулося перше засідання з теми «Нормативно-правове забезпечення функціонування закладів загальної середньої освіти в умовах децентралізації»; 14 травня 2019 року проведено друге засідання педагогічного стартапу з теми «Пріоритети початкової освіти в умовах реалізації основних завдань Нової української школи»; 10 квітня 2019 року проведено обласний семінар директорів опорних закладів з управлінської діяльності з теми «Роль директора-менеджера освіти в системі управління Новою українською школою в умовах децентралізації».</p> <p>Упродовж I півріччя 2019 року продовжувала роботу управлінська майстерня – віртуальна форма надання методичної допомоги директорам закладів загальної середньої освіти з актуальних питань організації роботи закладу.</p>
9.	Розширення мережі інклюзивних (спеціальних) класів у закладах загальної середньої освіти.	У 2018/2019 навчальному році у 109 закладах загальної середньої освіти області діяло 225 класів з інклюзивним навчанням, у яких навчалось 275 дітей, введено 238 посад асистента вчителя.
10.	Подальше створення інклюзивно-ресурсних центрів для забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти.	Станом на 15.07.2019 в області функціонують 14 інклюзивно-ресурсних центрів у 6 районах, 5 об'єднаних територіальних громадах та містах Чернігів, Ніжин, Прилуки. Крім того, реорганізовано обласну психолого-медико-педагогічну консультацію в ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти.
11.	Забезпечення функціонування закладів позашкільної освіти.	У системі освіти області функціонує 72 заклади позашкільної освіти (32 заклади художньо-естетичного виховання, 3 станції дитячо-юнацького туризму та екскурсій, 10 станцій юних

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>техніків, 24 дитячо-юнацькі спортивні школи, обласна станція юних натуралістів, Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді, Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства), у гуртках і секціях яких понад 38 тис. дітей (43,7% від учнівського контингенту) мають можливість знаходити для себе заняття за покликанням, вдосконалюючись у різних сферах інтелектуальної та творчої діяльності.</p> <p>Як наслідок, вихованці закладів позашкільної освіти є призерами та переможцями конкурсів та змагань на міжнародному та всеукраїнському рівні.</p>
12.	<p>Подальша реалізація Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.</p>	<p>Організовано та проведено: до роковин Чорнобильської катастрофи – уроки пам'яті, години спілкування, кураторські години, читацькі конференції, загальношкільні лінійки пам'яті, зустрічі з учасниками ліквідації аварії на ЧАЕС, обласний заочний конкурс «Вогняні історії» до дня пам'яті аварії на Чорнобильській АЕС, перегляд документальних кінофільмів «Історія катастрофи Чорнобиля», «Радіація: добро і зло»; до Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні – години спілкування, уроки мужності, уроки пам'яті «Війна і діти - несумісні», «Тих днів не меркне слава», «Я пам'ятаю, я пишаюсь», «Подвигу жити вічно!», читацькі конференції, виставки дитячих малюнків, волонтерські акції щодо надання допомоги ветеранам та учасникам війни «Пам'ять», «Ветеран живе поруч», «Милосердя», «Молодь – ветеранам», патріотичні флешмоби, краєзнавчі уроки, зустрічі з ветеранами та учасниками Другої Світової війни, учасниками антитерористичної операції/операції об'єднаних сил, дітьми війни, остарбайтерами, здобувачів освіти залучено до упорядкування могил, пам'ятників, обелісків, меморіалів захисникам, загиблим у роки Другої світової війни, воїнам-афганцям; до 75-х роковин депортації кримських татар та інших народів Криму – години спілкування, бесіди, засідання «за круглим столом» «Кримськотатарський народ: боротьба за незалежність», «Зі свободою та вірою в серці», «Репресовані земляки», «Крим – це Україна», «Минуле з гірким присмаком: трагічна дата 18 травня 1944 року в пам'яті кримськотатарського народу», перегляд документальних та художніх фільмів «Мустафа», «Хайтарма», «Чужа молитва», «1944»; до Дня пам'яті жертв політичних репресій – виховні та кураторські години, учнівські конференції «Трагічна сторінка історії», «Чорна сповідь моєї Вітчизни», «Україна пам'ятає. Світ визнає», «Гірка пам'ять України» до Дня Європи – інформаційні хвилини «Європа – наш спільний дім», урочисті лінійки з підняттям прапору Європейського Союзу, виконанням Гімну України та Гімну Європейського Союзу, виховні та кураторські години «Зоряне сяйво країн Європи», «ЄС – родина демократичних країн Європи», «Європейський Союз і сьогодні».</p> <p>16-18 квітня 2019 року на базі Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою проведено навчально-польові збори для здобувачів освіти 11-х класів закладів загальної середньої освіти обласного підпорядкування. Також школярі взяли участь у заходах</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>національно-патріотичного спрямування, перегляді та обговорені українського історичного художнього фільму «Крути 1918», присвяченого 100-річчю бою під Крутами. На заключному етапі навчально-польових зборів здійснено марш-кидок до населеного пункту Півці, де відбулася військово-тактична гра, під час якої здобувачі освіти практично відпрацювали навички щодо способів пересування на полі бою, вибору місця для ведення вогню і спостереження, послідовність обладнання і маскування окопу для стрільби лежачи, прийоми знищення противника в бою у складі бойової групи, а також подолання природних перешкод за допомогою підручних засобів.</p> <p>Найбільш масовим патріотичним заходом серед дітей та учнівської молоді Чернігівщини є Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»). 16-21 травня 2019 року на базі дитячого табору «Юний турист» (с. Количівка Іванівської ОТГ Чернігівського району) вдесьте проведено II (обласний) етап Гри. Цьогоріч за право представляти Чернігівщину на Всеукраїнському етапі змагалися 38 роїв (380 юнаків та дівчат) зі всієї області.</p> <p>Центрами з національно-патріотичного виховання є заклади позашкільної освіти.</p>
13.	Використання сучасних підходів та методів до навчання й виявлення обдарованих і талановитих учнів.	<p>У 2018-2019 навчальному році в області функціонувало 496 закладів загальної середньої освіти, в яких профільним навчанням було охоплено 92,1% учнів 10-11 класів, поглиблено вивчали окремі предмети – 11,5%, що сприяло розвитку природних здібностей, нахилів, знань учнів.</p> <p>В області створено належні умови для розвитку потенціалу талановитої молоді. У системі освіти функціонує 72 заклади позашкільної освіти, у гуртках і секціях художньо-естетичного, туристсько-краєзнавчого, еколого-натуралістичного, науково-технічного, дослідницько-експериментального, фізкультурно-спортивного, військово-патріотичного напрямків свої здібності розвивають 38 290 вихованців, що становить 43,7% від загальної кількості дітей шкільного віку.</p> <p>На базі закладів освіти області діють 106 гуртків обласного комунального позашкільного навчального закладу «Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді», в яких науково-дослідницькою діяльністю займаються понад 1700 школярів.</p> <p>Важливою складовою комплексної програми пошуку, навчання, виховання інтелектуально обдарованих дітей та молоді є їх участь в конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, учнівських олімпіадах, інтелектуальних конкурсах. У 2019 році юні дослідники на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України вибороли 21 диплом. На фінальному етапі всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів учні отримали 31 диплом, у всеукраїнських та міжнародних конкурсах знавців української мови – 15.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>У 2018/2019 навчальному році із метою відзначення переможців інтелектуальних змагань органами виконавчої влади та місцевого самоврядування було встановлено і виплачувалось 126 стипендій та 567 премій обдарованим дітям.</p> <p>Відбулась традиційна зустріч переможців фінальних етапів інтелектуальних змагань з керівництвом обласної державної адміністрації та обласної ради, на яку були запрошені 61 здобувач освіти, які вибороли 67 дипломів Всеукраїнського і Міжнародного рівнів. Батькам неодноразових переможців інтелектуальних змагань оголошено Подяку Управління освіти і науки облдержадміністрації.</p> <p>У 2018/2019 навчальному році за високі досягнення в інтелектуальних змаганнях 8 здобувачів освіти отримують стипендії Президента України, один учень – стипендію Кабінету Міністрів України.</p>
14.	Збереження та розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечення умов їх функціонування та раціонального використання.	<p>В області забезпечено функціонування 459 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, підпорядкованих органам управління освітою, з них: 449 таборів з денним перебуванням, 2 наметові містечка, 8 дитячих стаціонарних оздоровчих закладів. Заклади дошкільної освіти було переведено на оздоровчий режим роботи.</p> <p>Станом на 01.07.2019 року оздоровчо-відпочинковими послугами охоплено 28,6 тис. школярів (28059 – відпочинком, 621 – оздоровленням), що становить 33% від контингенту здобувачів освіти 1-10 класів.</p> <p>Оздоровлення вихованців інтернатних закладів обласного підпорядкування здійснюється на базі дитячих позаміських закладів: «Зміна» Чернігівського району (І зміна - оздоровлено 84 дитини), «Барвінок» Менського району (І зміна - оздоровлено 84 дитини).</p> <p>Діти з особливими освітніми потребами, у тому числі діти з інвалідністю, оздоровлюються в позаміському закладі «Веселка» Прилуцького району на базі Удайцівського навчально-реабілітаційного центру, де створено відповідні умови (І зміна оздоровлено 68 дітей).</p> <p>Відповідно до Програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернігівської області на 2016-2020 роки в червні-липні забезпечується функціонування Чернігівської обласної літньої школи для обдарованих та талановитих дітей на базі дитячого табору «Юний турист» Чернігівського району. Формат проведення першої зміни – англomовний табір (40 учасників).</p>
<i>Завдання 3. Розвиток професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб регіонального ринку праці, у тому числі розвиток професійної освіти впродовж життя</i>		
15.	Модернізація мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти, підвищення їх наповнюваності шляхом реорганізації та укрупнення.	Проведено випуск 1875 кваліфікованих робітників, підготовлених за регіональним та державним замовленням. Станом на 01.07.2019 1267 (68 %) випускників працевлаштувались у різних галузях економічної діяльності регіону, зокрема в: промисловості – 303, торгівлі і громадському харчуванні – 268, будівництві – 237, сільському господарстві – 157, транспорті – 155, житлово-комунальному господарстві й сфері побуту – 147. Процес працевлаштування

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>триває.</p> <p>Реагуючи на запити ринку праці, отримано ліцензії на право провадження професійної освіти з нових професій, зокрема «Живописець» у Чернігівському ВПУ, «Кухар дитячого харчування», «Калькулятор», «Контролер-касир» у Чернігівському центрі професійно-технічної освіти та спеціальності «Харчові технології» у Сновському ВПУ лісового господарства.</p> <p>Для 13 закладів професійної освіти, у встановленому порядку, сформовано й доведено до виконання регіональне замовлення на 2019 рік в обсязі 2215 осіб. Окрім того, 6 із них планують здійснити набір 391 вступника за державним замовленням. З червня розпочалась вступна кампанія – 2019.</p>
16.	Створення освітнього середовища для забезпечення якісної професійної (професійно-технічної) освіти.	<p>Наразі вживаються дієві заходи зі створення 2 Регіональних навчально-практичних центрів галузевого спрямування, зокрема: деревообробних технологій на базі ДПТНЗ «Сновське вище професійне училище лісового господарства» (училище увійшло до переліку базових закладів, визначених наказом МОН України від 26.02.2019 № 266 для створення навчально-практичних центрів галузевого спрямування за рахунок коштів державного бюджету) та сучасних технологій сфери громадського харчування на базі ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей Чернігівської області».</p> <p>Окрім того, удосконалення навчально-матеріальної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється за рахунок власних надходжень. Так, упродовж I півріччя 2019 року для навчальних цілей придбано: 7 персональних комп'ютерів, 10 ноутбуків, 9 телевізорів, 2 мультимедійні проектори, 3 інтерактивні дошки, 2 принтери, стенди, спортінвентар; обладнання (швейна машина, 4 електроплити, мийки, парогенератор), інвентар, витратні матеріали для навчально-виробничих майстерень; робочий інструмент, засоби індивідуального захисту для учнів, запчастини для сільськогосподарської техніки й автотранспортних засобів, оприскувач рослин, розкидач мінеральних добрив.</p> <p>У 2018/19 н.р. за блочно-модульним принципом організовано навчання із 29 робітничих професій. 03.04.2019 на базі Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернігівській області для керівного складу закладів профтехосвіти проведено вебінар з теми «Методика розробки освітньої програми та робочого навчального плану для підготовки кваліфікованих робітників у рамках реалізації освітніх стандартів (СП (ПТ)О) з конкретних професій».</p> <p>Упровадження в освітній процес інноваційних виробничих технологій відбувається шляхом співпраці з підприємствами – замовниками кадрів, підприємствами – виробниками сучасного обладнання, матеріалів, інструменту й торгівельними фірмами, що їх реалізують; вивчення галузевого інформаційного контенту, відвідування відповідних виставок усеукраїнського рівня.</p> <p>З урахуванням нововведень вносяться зміни до змісту робочих професійних програм з</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		конкретних професій. Наразі закладами професійної освіти для майбутніх першокурсників формуються нові робочі освітні програми й навчальні плани на основі стандартів, затверджених у 2019 році.
17.	Посилення профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді.	<p>У закладах професійної (професійно-технічної) освіти області з лютого до травня 2019 року проведено Дні відкритих дверей для шкільної молоді, де презентовано робітничі професії, навчально-матеріальну базу, умови вступу, проведено майстер-класи.</p> <p>З метою сприяння учнівській молоді в усвідомленому виборі професійного майбутнього агітбригадами Куликівського, Дігтярівського, Сокиринського, Ічнянського, Ніжинського професійних агролицеїв, Сновського ВПУ лісового господарства проведено професійну орієнтацію серед старшокласників в закладах загальної середньої освіти районів та ОТГ регіону.</p> <p>У рамках флешмобу «Навчайся та працюй в Україні», що проводився з метою популяризації робітничих професій та закладів професійної (професійно-технічної) освіти на сітілайтах центральних вулиць м. Чернігова розміщувалась зовнішня соціальна реклама.</p> <p>21 березня 2019 року відбулася перша профорієнтаційна виставка-форум «Я – PROFI», учасниками якої стали близько 1200 школярів 8-11 класів ОТГ, районів, міста обласного центру. Учнівська молодь, їх батьки та вчителі ознайомились із діяльністю закладів професійної (професійно-технічної) освіти області, можливістю здобуття робітничих професій, їх особливостями, у тому числі для започаткування в майбутньому власного бізнесу. Водночас учні закладів загальної середньої освіти, з допомогою фахівців міського та обласного центрів зайнятості, мали можливість дізнатися про актуальні вакансії на регіональному ринку праці.</p>
Завдання 4. Підвищення якості і конкурентоспроможності вищої освіти		
18.	Створення умов для підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням вимог регіонального ринку праці.	<p>На шляху підвищення якості підготовки фахівців відбувається поступова оптимізація мережі закладів освіти області. На вимогу часу зазнає коректив спектр напрямів підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти області.</p> <p>Згідно із чинним законодавством України у 2019 році видатки на оплату послуг з підготовки фахівців у чотирьох закладах фахової передвищої освіти області, що мають статус окремих юридичних осіб, здійснюються з обласного бюджету.</p> <p>У закладах вищої освіти області відкрито нові спеціальності та спеціалізації: 025 Музичне мистецтво, 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.</p>
19.	Сприяння створенню умов для розвитку здібностей студентів у процесі навчання та участі в науковій роботі. Впровадження особистісно-зорієнтованих технологій навчання та	Координацію і організацію науково-дослідної роботи студентів здійснюють такі підрозділи: Рада молодих вчених, Наукове товариство студентів та аспірантів, до складу яких входять студенти, магістранти, аспіранти та молоді викладачі. На базі закладів вищої освіти області працюють творчі науково-дослідницькі групи та гуртки. Для студентів та молодих вчених проводяться «Літні польові школи» на базі екологічних та археологічних експедицій.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	індивідуалізації навчального процесу.	Студенти беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, а також у Всеукраїнських студентських олімпіадах. Молоді вчені постійно публікують власні наукові статті. На базі університетів області організовуються студентські наукові конференції. Двоє науковців Чернігівського національного технологічного університету та Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка отримують стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених у 2019 році.

5.6. Культура і туризм

Завдання 1. Розвиток культури і мистецтв

1.	Проведення на належному організаційному та творчому рівні культурно-мистецьких заходів з нагоди державних свят, пам'ятних дат, ювілеїв, фестивалів та конкурсів.	Підготовка та проведення заходів до Різдвяно-Новорічних свят; культурно-просвітницькі заходи; захід товариства «Чернігівське земляцтво» з нагоди 23-ї річниці створення; благодійний концерт на підтримку 10-ї гірсько-піхотної бригади ЗСУ; заходи з нагоди Дня Соборності України; відкриття меморіальної дошки, присвяченої борцям за незалежність України, у рамках відзначення 100-річчя проголошення Акту злуки УНР і ЗУНР; Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту «Праведники світу»; відбірковий етап та гала-концерт Чернігівського обласного конкурсу дитячої творчості «Яскраві діти України»; заходи до 101-ї річниці бою під Крутами; презентація книги українського письменника та журналіста Федора Дудка «Отаман Крук», у рамках відзначення 100-річчя проголошення Акту злуки УНР і ЗУНР; засідання музейних працівників галузі за участю МКУ; Всеукраїнська науково-теоретична конференція «Постать Л.Ревуцького в історико-культурному контексті часу»; обласний конкурс виконавців на музичних інструментах «Первоцвіт серед учнів молодших класів»; урочисті збори та концерт для воїнів-інтернаціоналістів, ветеранів II Світової війни та ЗСУ, воїнів чернігівського гарнізону, учасників АТО/ООС; заходи з відзначення Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав та 30-ї річниці виведення військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан; обласний методичний семінар-тренінг для працівників відділів культури та ОТГ «Додаткові фінансові можливості для діяльності закладів культури районів та ОТГ»; урочисте покладання квітів з нагоди вшанування Дня пам'яті загиблих Героїв Небесної Сотні; урочисте відкриття меморіальної дошки Аверкію Матвійовичу Гончаренку, учаснику українських визвольних змагань 1917-1921 р., командиру Українського війська під час успішного оборонного бою під Крутами; культурно-патріотичні заходи «День пам'яті Героїв Дебальцевого»; заходи до 76-х роковин Корюківської трагедії; персональна виставка живопису Олега Дробочького за мотивами фотографій Сергія Лойка «Аеропорт» з нагоди вшанування захисників Донецького аеропорту; відкриття меморіальної дошки Григорію Радченку, підполковнику армії УНР; урочистості біля пам'ятника Т.Г. Шевченку з нагоди 205-
----	--	--

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>ї річниці від Дня народження Великого Кобзаря; Всеукраїнський поетичний фестиваль «Дотиком душі»; 350-річчя з дня започаткування гетьманської столиці у місті Батурин; ХІХ міжнародний фестиваль класичної музики «Сіверські музичні вечори»; обласний фестиваль-конкурс «Надія 2019»; обласний конкурс виконавців на духових інструментах ім. Т. Докшицера; ХVІІ обласний конкурс-виставка образотворчого мистецтва «Тварини і птахи в природі і житті людини»; заходи з нагоди 380-річчя з дня народження Івана Мазепи; заходи до Міжнародного Дня театру; обласна теоретична олімпіада в рамках обласних конкурсів серед учнів мистецьких шкіл; обласне свято-конкурс «Діти, що читають – майбутнє України»; захід з нагоди 125-ї річниці від дня народження О. Довженка; день пам'яті письменника М.Коцюбинського; обласний мистецький конкурс «Сівер-АРТ»; обласний конкурс дитячих духових оркестрів; обласне свято-церемонія нагородження кращих читачів «Бібліо-оскар»; ІІІ обласний фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва «Терпсихора об'єднує таланти»; обласний дитячий фестиваль-конкурс декоративно-прикладного мистецтва «Мистецький погляд»; участь ансамблю барабанщиків і оркестру Головного Управління Національної Поліції України в Донецькій області в культурно-мистецьких заходах в рамках творчих обмінів між Чернігівською та Донецькою областями; організація роботи Генеральної Асамблеї Європейського Бюро Міжнародної Ради Жінок України; літературно-мистецьке свято «Нетлінне слово»; екологічний фестиваль «Життя в стилі Еко»; міжнародний фестиваль «Дворового романсу»; 200 річчя з Дня народження Пантелеймона Куліша; обласне свято дитячої творчості «Сонечко» до 130-річчя від дня народження Л.Ревуцького; ІХ обласний фольклорний фестиваль-конкурс ім. В. Полевика; обласний захід «Єдина родина Чернігівщини»; ІІ Батурин Фест «Шабля»;</p>
2.	<p>Постановка нових вистав та концертних програм, активізація гастрольно-концертної діяльності.</p>	<p>За 6 місяців 2019 року репертуар театралізованих підприємств поповнився 44 новими концертними та театралізованими концертними програмами, 11 виставами, серед яких: концертна програма до Міжнародного жіночого дня «Вільний мікрофон», концерт камерного джазу «JAZZ КУЛІСА», концертна програма академічного камерного хору ім. Д.Бортнянського, концерт академічного народного хору «Запрошуємо до весни», сольна концертна програма Марини Маккей, концерт капели бандуристів ім. О.Вересая «Весняні фантазії», концерт до Дня матері «Колискова для мами», концерт ансамблю «Сіверські клейноди» до Дня Європи в Україні; концертна програма для дітей «Назад у літо», (Філармонійний центр); вистава «Солом'яний бичок» (Ляльковий театр); вистави «Наталка Полтавка», «Вільні метелики» капітальне поновлення/, концертна програма оркестру «Сімфоніксінема», концерт Д.Лобур «Пісня – мої крила», театралізовані концертні програми до Новорічних свят, Міжнародного Дня Театру, Міжнародного жіночого дня, до закриття 93-го театального сезону (Облмуздрамтеатр); вистави: «Що треба для щастя», «Як козам роги</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		виправляють», «Свято цирку на галявині», «Мудрий заяць»(Ніжинський театр); вистави: «Поговорімо як художник з художником», «За двома зайцями» /капітальне поновлення/, «Залишитись з носом», «Генадій Касьянов. Лінія життя», театралізовані концертні програми «Кохання», «Ретро-кафе» (Молодіжний театр).
3.	Реалізація обласної цільової довгострокової програми «Мистецька освіта Чернігівщини на 2011-2025рр.», проведення обласних конкурсів і фестивалів серед учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.	На виконання обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» витрачено - 10929,75 тис. грн. (касові видатки). Протягом звітнього періоду проведено 17 обласних та всеукраїнських конкурсів, в яких взяли участь – 410 дитячих колективів та 1222 учнів ПСМНЗ. На проведення відповідних заходів використано коштів з обласного бюджету на загальну суму – 108,2 тис. грн. Крім того, проведено 3 засідання обласної Ради директорів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.
4.	Підвищення кваліфікації працівників культури і мистецтв в Чернігівському інституті мистецтв та менеджменту культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Проведення семінарських занять для працівників культури.	За I півріччя 1019 року підвищили кваліфікацію 19 працівників культурно-мистецької сфери. КЗ «Обласний центр народної творчості» ЧОР проведено 4 семінари: семінар-практикум з гончарства та кераміки «Народна іграшка» ; семінар-тренінг «Додаткові фінансові можливості для діяльності закладів культури та ОТГ, методичні рекомендації до написання грантів»; семінар-виставка з дерево різьблення «Художнє різьблення Чернігівщини. Розмаїття дерев'яної іграшки»; семінар-виставка з писанки та ляльки-мотанки «Великодній кошик. Обереги».
5.	Підтримка розвитку культурно-мистецьких закладів.	Протягом I півріччя 2019 року проводились поточні ремонти в закладах культури Бахмацького, Бобровицького, Борзнянського, Менського, Прилуцького районів, Варвинської ОТГ, Менської ОТГ, Мринської ОТГ, Гончарівської ОТГ, Лосинівської ОТГ та капітальні ремонти закладів культури Бахмацького та Прилуцького районів , міст Чернігова, Ніжина, Прилук, Новгород-Сіверського. Проведено ремонти в закладах культури обласного підпорядкування - у Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В.Г.Короленка - капітальний ремонт цокольного поверху; поточний ремонт покрівлі Чернігівської обласної бібліотеки для дітей; у Новгород-Сіверському історико - культурному музеї - заповіднику «Слово о полку Ігоревім» проведено поточні ремонти фасаду та цоколю; зроблено поточний ремонт Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм; капітальний ремонт центральної доріжки із мощенням ФЕМ, поточний ремонт вольєрів водоплавної птиці та тигрів, 2 поточних ремонти огорожі вольєру чорних лебедів та огорожі території Менського зоопарку загальнодержавного значення. На виконання програми енергозбереження у районному будинку культури Бобровицького району проведена заміна дверей, у Іванівському будинку культури Борзнянського району зроблено поточний ремонт з обідки сайдінгом та частково замінено електрообладнання; в

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Ічнянському районному будинку культури проведена заміна дверей; у Березнянському міському будинку культури - реконструкція газової котельні; у Прилуцькому районі: в Боршнянському будинку культури встановлено електрообігрівачі ИЧУ-2400, ИЧП-2000; проведено заміну вікон, у РБК проведено ремонт даху та зроблено капітальний ремонт котельні, у Краслянській бібліотеці – філії замінено вузли та відремонтовано систему газопостачання; у Варвинській ОТГ: поточний ремонт приміщень та покрівлі проведено у Варвинському БК, Варвинській дитячій музичній школі; у Гончарівській ОТГ в школі мистецтв проведено заміну віконних блоків, у Шняківському сільському клубі проведено поточний ремонт опалювальної системи; у м. Чернігові проведено поточний ремонт системи опалення ЦБС; у м. Ніжині в дитячій художній школі та ЦБС проведена заміна вікон; по Сновській міській раді: у будинку культури проведено капітальний ремонт по заміні вікон та дверей; в Петрівському сільському будинку культури проведено капітальний ремонт по заміні внутрішніх електромереж; у Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В.Г.Короленка проведено поточний ремонт системи опалення.</p> <p>На придбання музичних інструментів використано 368,53 тис. грн., на придбання музичних центрів та апаратури 1420,88 тис. грн., меблів та спортивного інвентарю - 795,86 тис.гр., комп'ютерів та оргтехніки - 935,14 тис. грн., сценічних костюмів та взуття - 1042,50 тис.грн, побутової техніки та електроосвітлюючих приладів - 66,50 тис. грн., одягу сцени - 126,40 тис грн. В Менський зоопарк загальнодержавного значення прибрано: тигр уссурійський – 105,00 тис. грн., страус африканський – 15,00 тис.грн., бізон американський (2од.) – 50,00 тис. гривень.</p>
<i>Завдання 2. Популяризація туристично-рекреаційного потенціалу Чернігівщини</i>		
6.	Організація та проведення рекламно-інформаційних турів для представників туристичної галузі та ЗМІ.	У I півріччі 2019 року проведено 3 рекламно-інформаційні тури по Чернігівській області для туристичних операторів та засобів масової інформації України.
7.	Виготовлення інформаційно-довідкової продукції про туристичний потенціал Чернігівщини.	З метою популяризації туристичного потенціалу області виготовлено 7 різновидів інформаційно-довідкової продукції загальним тиражем 8 тисяч одиниць, яка розповсюджується в обласному туристично-інформаційному центрі, у готелях та туристичних об'єктах області, під час виставок та інших презентаційних заходах.
8.	Участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних презентаціях та виставково-ярмаркових заходах.	Взято участь у міжнародних туристичних виставках у містах Лодзь (Республіка Польща), Київ, Мінськ та Гомель (Республіка Білорусь), всеукраїнських виставках у Кропивницькому, Полтаві, Запоріжжі та міжнародному туристичному форумі у м. Одеса.
<i>Завдання 3. Розвиток сільського та фестивального (подієвого) видів туризму</i>		
9.	Проведення семінарів-практикумів у	У лютому проведено тренінг-семінар «Розвиток сільського та екологічного туризму як

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	сфері сільського зеленого та інших видів туризму.	важливий фактор соціально-економічного розвитку сільської місцевості». Також організовано 3 навчальні семінари для представників туристичної сфери області.
10.	Забезпечення туристичної складової під час проведення культурно-мистецьких заходів в області.	Туристичний потенціал області був представлений в рамках заходів з нагоди утворення товариства «Чернігівське земляцтво», річниці бою під Крутами та 350-річчя утворення в Батурині гетьманської столиці.
Завдання 4. Збереження та облік пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва		
11.	Проведення паспортизації об'єктів містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області.	Управлінням містобудування та архітектури облдержадміністрації направлено листи користувачам і власникам пам'яток щодо необхідності проведення паспортизації об'єктів культурної спадщини містобудування та архітектури, розташованих на території Чернігівської області.
5.7. Фізична культура і спорт		
Завдання 1. Зміцнення здоров'я населення засобами фізичної культури і спорту		
1.	Виконання заходів з реалізації в області Національної стратегії з оздоровчої рухової активності «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». Проведення в населених пунктах області спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів серед усіх верств населення.	Виконано основні заходи за напрямками обласної Програми розвитку фізичної культури і спорту в Чернігівській області на період до 2020 року. Фізкультурно-спортивними товариствами, центрами «Спорт для всіх» спільно з обласним відділенням НОК України проведені фізкультурно-оздоровчі і спортивні заходи: змагання «Веселі старти», «Мама, тато, я – спортивна сім'я», Олімпійський день, Олімпійське лелечення, тощо. Для інвалідів, учасників АТО та інших вразливих категорій громадян Центром «Інваспорт» проведено спортивні заходи, спрямовані на реабілітацію спортсменів з інвалідністю. Продовжено реалізацію проектів фізкультурно-спортивного спрямування за участі Громадських організацій, для реалізації яких надана фінансова підтримка з обласного бюджету. Для дольової участі в реалізації проектів на 2019 рік виділено 200,0 тис. грн, з яких у I півріччі п.р. освоєно 85,9 тис. грн. З метою пропаганди здорового способу життя, зміцнення здоров'я депутатів усіх рівнів та державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування проведено I і II етапи обласних літніх Спартакіад депутатів та державних службовців.
2.	Забезпечення функціонування та удосконалення мережі закладів фізичної культури і спорту	Забезпечено функціонування 48 спортивних шкіл, 2-х ШВСМ, обласних центрів «Інваспорт» та «Спорт для всіх», 2-х баз олімпійської підготовки, 69 громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування.
Завдання 2. Покращення матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту		
3.	Будівництво, капітальна реконструкція і ремонт капітальних спортивних споруд	За рахунок коштів ДФРР розпочато роботи з реконструкції зали для фізкультурно-оздоровчих занять в існуючій будівлі Семенівського міського палацу культури та продовжено роботи з

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	та оснащення їх сучасним інвентарем і обладнанням.	реконструкції стадіону СДЮШОР з футболу «Юність» у м. Чернігові.
4.	Реалізація Програми будівництва міні-футбольних полів зі штучним покриттям для масового використання.	Завершено будівництво і здано в експлуатацію 6 міні-футбольних подів зі штучним покриттям із передбачених Програмою 11-ти на 2019 рік (три в м.Чернігові, один в м. Прилків, один в м. Ніжині і один в смт Носівка).
Завдання 3. Виконання планів підготовки провідних спортсменів Чернігівщини до літніх 2020 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Токіо (Японія), чемпіонатів світу та Європи		
5.	Забезпечення фінансування участі провідних спортсменів області у відбіркових і контрольних змаганнях, передбачених індивідуальними планами підготовки до літніх 2020 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м.Токіо (Японія).	Забезпечено фінансування участі провідних спортсменів області, кандидатів на участь в літніх 2020 року Олімпійських іграх у відбіркових і контрольних змаганнях на загальну суму 59,4 тис. грн.
6.	Придбання провідним спортсменам необхідних предметів екіпіровки, інвентарю та обладнання, медичних, відновлювальних і вітамінних препаратів та технічних засобів відповідно до потреби.	Придбано інвентарю і обладнання провідним спортсменам області, кандидатам на участь в літніх 2020 року Олімпійських та Паралімпійських іграх на загальну суму 70,1 тис.грн. (набої і установка для стрільби «Скат»).
7.	Розв'язання соціально-побутових проблем і створення максимально сприятливих умов для тренувань провідним спортсменам, кандидатам на участь в літніх 2020 року Олімпійських і Паралімпійських іграх у м.Токіо (Японія).	На стадії вирішення питання щодо розв'язання соціально-побутових проблем для кандидата на участь в літніх 2020 року Олімпійських у м. Токіо (Японія) Валентини Кисіль. (важка атлетика), через Программу молодіжного кредитування.
5.8. Розвиток інформаційного простору		
Завдання 1. Зміцнення інформаційної галузі Чернігівщини		
1.	Проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня журналістів.	Представники засобів масової інформації (в першу чергу, молоді журналісти) за потребою отримували консультації спеціалістів Департаменту з питань висвітлення ходу реформ в області, реалізації інфраструктурних проектів тощо.
2.	Проведення форуму працівників ЗМІ з	7 червня проведено відкритий форум медійників Чернігівщини з нагоди Дня журналіста.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	нагоди Дня журналіста.	Заходом охоплено 50 учасників. У рамках форуму відбулося спілкування працівників ЗМІ з головою облдержадміністрації, нагородження переможців конкурсу журналістських робіт «МедіаЧе», благодійний аукціон фотопортретів журналістів.
3.	Надання фінансової підтримки друкованим виданням «Сіверянський літопис», «Літературний Чернігів», «Живи з надією».	За кошти обласного бюджету надано фінансову підтримку: науковому журналу «Сіверянський літопис» – 45 тис. грн (забезпечено випуск 2 номерів накладом 600 примірників); літературному журналу «Літературний Чернігів» – 30 тис. грн (2 номерів накладом 600 примірників); газеті для людей з інвалідністю «Живи з надією» – 36 тис. грн (12 номерів загальним накладом 23,26 тис. примірників).
Завдання 2. Забезпечення відкритості у діяльності органів влади, створення умов для реалізації на території області державної інформаційної політики та забезпечення інформаційних потреб населення		
4.	Проведення засідань тематичних пресбрифінгів в ОДА.	Проведено 22 пресбрифінги з найбільш актуальних питань суспільно-політичного та економічного життя області. Зокрема, розглядалися питання перерахунку пенсій, надання населенню житлових субсидій, працевлаштування безробітних, захисту прав споживачів, забезпечення житлом осіб з числа дітей-сиріт, розвитку фізичної культури і спорту в області, виїзду з дитиною за кордон, профілактики домашнього насильства, проведення зовнішнього незалежного оцінювання, попередження пожеж в екосистемах області тощо. Медіазаходи супроводжувалися презентаціями, матеріали за їх результатами розміщувалися на офіційному вебсайті ОДА, а також розповсюджувалися серед ЗМІ області.
5.	Організація висвітлення діяльності облдержадміністрації у засобах масової інформації області.	Забезпечено висвітлення діяльності облдержадміністрації та її структурних підрозділів на офіційному вебсайті ОДА, а також сторінці Чернігівської ОДА в мережі Facebook (з коментарями керівництва ОДА та експертів, інфографіками, фото- та відеоматеріалами). Крім того, здійснювалася розсилка новин на місцеві ЗМІ: телерадіокампанії області, друковані ЗМІ, Інтернет-ресурси. У рамках угод з висвітлення діяльності забезпечено виготовлення і трансляцію 83 телесюжетів загальним хронометражем 559 хв 04 с в ефірі ТОВ «ТРО «Ліга» та КП «ТК Прилуки» Прилуцької міської ради; створення і ротацію 7 радіороликів 7 загальнонаціональних радіостанцій на території м. Чернігів і прилеглих районів (загальний хронометраж в ефірі – 283 хв 48 с); розміщено 130 публікацій у місцевих друкованих ЗМІ загальною площею 41,8 тис. см ² , у тому числі оприлюднено регуляторні акти, прийняті облдержадміністрацією.
6.	Координація діяльності інформаційних служб РДА, МВК, ОТГ, територіальних підрозділів ЦОВВ. Проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня осіб,	Постійно, в оперативному режимі, забезпечено координацію діяльності інформаційних служб РДА, МВК, ОТГ, територіальних підрозділів ЦОВВ. За потреби надавалися консультації задля забезпечення більш ефективної реалізації державної інформаційної політики, взаємодії зі ЗМІ, підготовки інформаційних матеріалів.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	відповідальних за зв'язки з громадськістю.	
7.	Виготовлення та розміщення соціальної реклами.	<p>Забезпечено розміщення білбордів та сітілайтів з нагоди визначних та пам'ятних дат: Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Міжнародного дня прав жінок та миру, 380-ї річниці з дня народження Гетьмана України Івана Мазепи, Міжнародного дня визволення в'язнів фашистських концтаборів, Дня пам'яті та примирення і 74-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Європи, Дня пам'яті жертв політичних репресій, Дня Конституції України, а також у рамках інформаційних кампаній «Я маю право», «Тютюновий дим – невидимий вбивця» та обласного заходу «Єдина родина Чернігівщини» для членів родин воїнів загиблих в АТО / ООС.</p> <p>Забезпечено поширення серед місцевих теле- і радіомовників матеріалів соціальної реклами в рамках інформаційних кампаній «Дим – невидимий вбивця» Міністерства охорони здоров'я України та ГО «Життя», «Я мріяв. А ти – зможеш!» Міністерства у справах ветеранів України, «Герої наших сердець» Міністерства з питань тимчасово окупованих територій України.</p>
8.	Забезпечення сурдоперекладу інформаційних передач Чернігівської ОДТРК.	Забезпечено оплату послуг із сурдоперекладу 1440 хв інформаційних сюжетів філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» (48 випусків).
Завдання 3. Популяризація книжкової продукції Чернігівщини та збагачення її асортименту		
9.	Забезпечення видання суспільно значущих творів місцевих авторів, їх розповсюдження серед бібліотек області та поширення іншими шляхами.	Забезпечено підготовку до друку та випуск збірки матеріалів обласної пошуково-дослідницької експедиції дітей та учнівської молоді «Герої Сіверського краю. Книга пам'яті Чернігівської області» (том 1 (2014–2015 роки)), створеної за ініціативи ГО «Єдина родина Чернігівщини». З 500 віддрукованих примірників 300 передано родинам загиблих оборонців України, 200 – розповсюджено серед бібліотек області.
5.9. Розвиток громадянського суспільства		
Завдання 1. Забезпечення тісної взаємодії між органами виконавчої влади області та інститутам громадянського суспільства		
1.	Підтримка роботи Громадської ради при облдержадміністрації, інших консультативно-дорадчих органів.	<p>Забезпечено роботу Громадської ради при облдержадміністрації.</p> <p>13 лютого відбулось підсумкове засідання Громадської ради попереднього скликання, під час якого заслухано звіт голови Громадської ради про роботу консультативно-дорадчого органу за два роки діяльності. 21 лютого Громадська рада провела засідання за «круглим столом» з обговорення найбільш актуальних проблем реформування медичної галузі області.</p> <p>У січні-лютому формувався новий склад Громадської ради при ОДА. 19 березня відбулися установчі збори. До складу Громадської ради увійшли 136 осіб.</p> <p>Під час двох засідань Громадської ради (24 квітня та 29 травня) обрано голову консультативно-</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>дорадчого органу та його першого заступника, затверджено голів 24 комітетів, а також регламентні документи.</p> <p>20 червня президією Громадської ради підтримано пропозицію громадської організації «Чернігівський центр соціальної адаптації бездомних та безпритульних» про створення на базі колишнього комунального закладу «Левоньківська психіатрична лікарня» Регіонального центру соціальної адаптації бездомних та безпритульних.</p> <p>21 червня три комітети Громадської ради провели засідання за «круглим столом» на тему «Обговорення шляхів вирішення питання щодо проведення громадської експертизи в територіальних органах та установах Держпродспоживслужби України», 25 червня за ініціативи комітету з питань сім'ї та захисту прав дітей відбулось засідання за «круглим столом» на тему: «Аналіз організаційних та проблемних питань Ніжинського дитячого будинку-інтернату та шляхи їх вирішення».</p>
Завдання 2. Надання сприяння діяльності інститутами громадянського суспільства області у їх діяльності		
2.	Проведення конкурсу програм (проектів, заходів) для інститутів громадянського суспільства області, сприяння у реалізації громадських проектів.	<p>У I півріччі здійснювалася реалізація 6 проектів ІГС – переможців конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених ІГС, на виконання (реалізацію) яких надана фінансова підтримка з обласного бюджету: «Соціологічне дослідження громадської думки з актуальних соціально-політичних проблем Чернігівської області» (громадська організація «Чернігів Європейський»); «Домашнє насильство: соціологічний аналіз явища в Чернігівській області» (громадська організація «Чернігів Європейський»); «Оцінка ефективності використання коштів субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ за 2016-2018 рр.» (громадська організація «Громадський центр «ЧАС»); «Розширення можливостей жінок у прийнятті рішень – успішна децентралізація влади» (громадська організація «Спілка жінок Чернігівщини»); «Поетична платформа «Світ жіночими очима» (Прилуцька міська організація професійної спілки працівників культури); «Літературні родинні читання «Словограй» (громадська організація «Центр «Апельсин»).</p> <p>На реалізацію проектів у звітному періоді з обласного бюджету використано 63,8 тис. гривень. Крім того, оголошено конкурс проектів для інститутів громадянського суспільства на 2020 рік. Збір конкурсних пропозицій ІГС триватиме до 29 серпня 2019 року.</p>
3.	Сприяння інститутам громадянського суспільства у проведенні громадських моніторингів, здійсненні громадських та антикорупційних експертиз.	Надано сприяння у проведенні Антикорупційною Громадською Спілкою «Совість» громадської експертизи виконання Чернігівською облдержадміністрації покладених на неї завдань і функцій з реалізації Закону України «Про запобігання корупції» (запити від 6 березня та 12 червня).
4.	Сприяння поширенню в області меценатства та волонтерського руху. Проведення щорічного обласного	Упродовж звітнього періоду надано сприяння об'єднанням громадян у проведенні заходів (організація презентацій, семінарів, інших публічних акцій). Інформація про їхню діяльність, проекти соціального спрямування поширювалась у ЗМІ

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Гарновських.	області.
5.	Надання інформаційної підтримки інститутам громадянського суспільства.	Надано підтримку (інформаційну, сприяння в реалізації проектів) інститутам громадянського суспільства: благодійній організації «Чернігівське відділення благодійної організації «Всеукраїнська Мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»; громадській організації «Асоціація регіональних засобів масової інформації»; обласній організації ветеранів України; обласному відділенню Української спілки в'язнів-жертв нацизму (УСВЖН); обласному відділенню УСВА (воїнів-інтернаціоналістів); громадській організації «Єдина родина Чернігівщини»; міській громадській організації «Асоціація безперервної фахової освіти «АТЕНЕУМ».

6. Природокористування, екологічна безпека

6.1. Використання природних ресурсів

Завдання 1. Ефективне використання водних ресурсів

1.	Забезпечення експлуатації міжгосподарських державних меліоративних систем.	У I півріччі 2019 року водогосподарські організації Деснянського басейнового управління водних ресурсів спрямовували свою діяльність на підтримання в робочому стані меліоративних фондів, забезпечення безаварійної роботи каналів, дамб, обслуговування гідротехнічних споруд, насосних станцій, зарегулювання води в каналах, виконання поточного ремонту та ремонтно-доглядових робіт. Надано послуги з регулювання водно-повітряного режиму на площі 35,2 тис. га. Для забезпечення вологою сільськогосподарських угідь в літній період в каналах міжгосподарської мережі проведено зарегулювання води об'ємом 17,9 млн м ³ води, з яких 6,0 млн м ³ на торфових землях.
2.	Забезпечення державного управління водними ресурсами і проведення моніторингу вод.	За I півріччя 2019 року водогосподарськими організаціями Деснянського басейнового управління водних ресурсів забезпечено виконання спостережень за гідрохімічними та радіологічними показниками на 8 водних об'єктах; проведення спостережень масивів поверхневих вод на транскордонних ділянках водотоків на 10 транскордонних водних об'єктах; проведення 1312 вимірювань показників якості поверхневих вод. Аналіз якісного стану поверхневих вод засвідчив, що значних змін у гідрохімічному стані контрольованих поверхневих водних об'єктах порівняно з відповідним періодом попередніх років не відбувалось.

Завдання 2. Ефективне використання лісових ресурсів, поліпшення якісного складу лісів

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.	Проведення заходів з боротьби зі шкідниками лісу, рубок формування і оздоровлення лісів.	Біологічні заходи по боротьбі зі шкідниками лісу проведені на площі 17,7 га, рубки формування і оздоровлення лісів проведено на площі 9,5 тис. га.
4.	Відтворення лісів на землях лісового фонду	Відтворення лісів проведено на площі 3,5 тис. га.
5.	Встановлення лімітів використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань на 2019 рік.	Розпорядженнями голови облдержадміністрації від 25 жовтня 2018 року № 599 встановлено ліміти використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань.

Завдання 3. Раціональне використання земельних ресурсів

6.	Проведення робіт з оновлення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів та розробки нормативної грошової оцінки земельних ділянок за межами населених пунктів.	Протягом січня-червня 2019 року проведено інвентаризацію земель населених пунктів площею 151,0 тис. га (або 50,2% від загальної площі). За межами населених пунктів проведено інвентаризацію земель несільськогосподарського призначення на площі 667,7 тис. га (або 98,3 % від загальної площі). Повторна нормативна грошова оцінка земель затверджена по 151 населеному пункту 19 районів області. Найбільший обсяг робіт був виконаний у Ріпкинському (51 населений пункт), Городнянському (26), Корюківському (28) районах.
----	--	--

6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека

Завдання 1. Зменшення негативного впливу відходів на довкілля, збереження і відтворення природного різноманіття

1.	Утилізація та знешкодження непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин на території області.	Станом на 01.07.2019 на території області у 52 складських приміщеннях зберігається 284,3 тонни непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин, умови зберігання більшості пестицидів не відповідають діючим екологічним і санітарним нормам. Станом на 01.07.2019 кошти на зазначені заходи не виділялись.
2.	Знешкодження рідких токсичних відходів, що розміщені в ставках-накопичувачах.	У I півріччі 2019 року проводилась розробка проектної документації для вирішення питання утилізації відходів зі ставків-накопичувачів рідких промислових відходів (районн Масани м. Чернігова). На даний час генеральним проектувальником проведено інженерно-геологічні вишукування та інженерно-екологічні дослідження. Для виконання робіт обов'язковим є проходження процедури оцінки впливу на довкілля
3.	Впровадження систем роздільного збирання відходів.	У I півріччі 2019 року заходи щодо впровадження систем роздільного збирання відходів за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища не проводились. В області система роздільного збирання твердих побутових відходів з розсортуванням для подальшої переробки корисних компонентів впроваджується в 18-ти районах та містах

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		обласного значення: смт Сосниця, смт Талалаївка, смт Куликівка, смт Козелець, у містах Борзна, Бобровиця, Семенівка, Носівка, Ніжин, Прилуки, Сновськ, а також у низці населених пунктів Менського, Ічнянського, Чернігівського, Корюківського, Прилуцького, Ніжинського та Ріпкинського районів. У цих районах за видами окремих компонентів твердих побутових відходів відсортовують полімери, скло, папір.
Завдання 2. Зменшення обсягів скидів забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти та попередження забруднення підземних водоносних горизонтів		
4.	Будівництво нових чи реконструкція існуючих об'єктів водовідведення та очисних споруд.	За рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2019 році планується виконати природоохоронні заходи на загальну суму 10250,04 тис. грн, а саме: реконструкцію каналізаційних очисних споруд в м. Ічня, смт Короп та Куликівка; реконструкцію каналізаційних мереж в м. Сновськ та каналізаційної насосної станції в смт Куликівка; будівництво системи водовідведення в м. Ніжин; придбання обладнання для заміни зношеного на КНС м. Прилуки. Упродовж I півріччя 2019 року продовжено роботи з реконструкції каналізаційних мереж в м. Сновськ та розпочато будівництво системи водовідведення в м. Ніжин.
5.	Проведення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу недіючих артезіанських свердловин.	У 2019 році тампонаж недіючих артезіанських свердловин за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища не планується.
Завдання 3. Збереження і відтворення біологічного та ландшафтного різноманіття, формування екологічної мережі		
6.	Запровадження системи природоохоронних заходів збереження біо- та ландшафтного різноманіття.	Для попередження незаконного використання земель природно-заповідного фонду, з метою збереження та відтворення природних екологічних систем у 2019 році за кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища планується розробити проекти організації територій, охорони, відтворення та рекреаційного використання об'єктів природно-заповідного фонду на загальну суму 490,0 тис. гривень. Станом на 01.07.2019 заходи не виконувалися.
7.	Розширення площі природно-заповідного фонду.	З метою розширення мережі об'єктів і територій природно-заповідного фонду області в I півріччі 2019 року рішенням Чернігівської обласної ради від 04.04.2019 № 14-17/VII на території Озерянської сільської ради Варвинського району створено ботанічний заказник місцевого значення «Цикля» площею 49,6 га без вилучення земельних ділянок у власників та користувачів за рахунок земель запасу.
Завдання 4. Безпечний стан навколишнього природного середовища. Підвищення рівня суспільної екологічної свідомості		
8.	Удосконалення екологічного моніторингу навколишнього природного середовища шляхом модернізації,	За фінансуванням міжнародного проекту THEOREMS-Dnipro «Транскордонна система гідрометеорологічного та екологічного моніторингу річки Дніпро» введено в дію автоматизовану станцію гідрологічного, метеорологічного та екологічного моніторингу

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	посилення координації діяльності суб'єктів моніторингу та вдосконалення систем управління даними як основи для прийняття управлінських рішень	(АНMES) з бездротовим підключенням до веб-сервера.
9.	Збільшення частки екологічної інформації природоохоронного спрямування, що поширюється через засоби масової інформації	Упродовж I півріччя 2019 року проводилась інформаційно-просвітницька робота природоохоронного спрямування під час тематичних нарад, засідань, круглих столів, громадських слухань тощо за участю громадськості та засобів масової інформації. Для представників регіональних ЗМІ, Інтернет-видань 25.03.2019 відбувся брифінг на тему: «Екологічна складова у сфері господарської діяльності». Проведений щорічний екологічний конкурс «Одна планета – одне майбутнє»; 05.06.2019 відбувся щорічний екологічний фестиваль «Життя в стилі «ЕКО». Обидва заходи широко висвітлювалися в регіональних ЗМІ та на сторінках Інтернет-видань.
10.	Всебічне інформування громадськості про діяльність органів виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища через власний веб-сайт, регіональні ЗМІ	За фінансуванням міжнародного проекту THEOREMS-Dnipro «Транскордонна система гідрометеорологічного та екологічного моніторингу річки Дніпро» введено в дію автоматизовану станцію гідрологічного, метеорологічного та екологічного моніторингу (АНMES) з бездротовим підключенням до веб-сервера.
Завдання 5. Забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.		
11.	Проведення профілактично-роз'яснювальної роботи серед населення з метою попередження виникнення пожеж, надзвичайних ситуацій та подій, випадків загибелі та травмування людей на них.	В адміністрації різних рівнів, на розгляд їх постійнодіючих комісій, до органів місцевого самоврядування, відомчих, релігійних та громадських організацій 583 рази направлено інформацію щодо організації та проведення на місцях профілактично-роз'яснювальної роботи серед населення. Також в указані вище установи, організації та заклади направлено 147 інформацій з прикладами пожеж, надзвичайних подій, випадків загибелі і травмування людей на них для використання під час проведення профілактичних бесід, інструктажів громадян. За результатами цього, органами виконавчої влади на місцях, прийнято або затверджено 149 розпоряджень, рішень та планів. Питання попередження виникнення пожеж, надзвичайних ситуацій і подій, випадків загибелі та травмування людей на них висвітлювалися у засобах масової інформації. У загальнонаціональних друкованих та електронних виданнях висвітлено 125 матеріалів, у регіональних - 543, у районних - 2833. Проведено етапи Всеукраїнського конкурсу "Безпека в житті - життя в безпеці", обласний та районні етапи Всеукраїнського фестивалю Дружин юних пожежних. У період з 15 по 19 квітня 2019 року у закладах дошкільної, загальної середньої та професійної освіти області проведено "Тиждень знань з основ безпеки життєдіяльності". Для використання вчителями та вихователями розроблені методичні матеріали "Звернення до батьків". З метою

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>профілактики дитячого травматизму, начальницький склад підпорядкованих підрозділів Управління 766 разів виступав серед дітей та учнівської молоді, організовано виїзди пожежно-рятувальної техніки у освітні заклади, а також діти 557 разів відвідували пожежно-технічну виставку Управління та пожежно-рятувальні підрозділи.</p> <p>З початку року 826 разів проведено відпрацювання населених пунктів, в ході чого проінструктовано 128,2 тис. непрацюючих осіб (безробітні, пенсіонери, багатодітні та неблагополучні родини, особи, які зловживають алкоголем). Також проведено 3298 виступів у трудових колективах.</p>
12.	Планування і реалізація заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій	<p>21-22 лютого в ході командно-штабного навчання відпрацьовані дії органів управління, сил та засобів ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Коропського району (ОТГ) у період загрози та виникнення весняної повені;</p> <p>14 березня проведено штабне тренування з органами управління та силами ланок функціональних та територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Чернігівської області щодо виконання завдань під час пропуску весняного льодоходу та повені;</p> <p>11-12 квітня в ході командно-штабного навчання відпрацьовані дії органів управління, сил та засобів ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Семенівського району (ОТГ) у період загрози та виникнення пожеж у лісових масивах та на торфовищах;</p> <p>23-24 травня в ході командно-штабного навчання відпрацьовані дії органів управління, сил та засобів ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту м. Ніжина у період загрози та виникнення пожежі на ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»;</p> <p>5 червня проведене штабне тренування з органами управління та силами цивільного захисту ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту щодо переведення територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту з режиму функціонування в мирний час на режим функціонування в особливий період;</p> <p>12 червня в ході командно-штабного навчання відпрацьовані дії органів управління, сил та засобів ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Бобровицького району (ОТГ) під час загрози виникнення надзвичайної ситуації на залізничному транспорті.</p> <p>У січні-лютому здійснювалися організаційні заходи щодо забезпечення сталого функціонування систем житлово-комунального господарства та об'єктів енергетичного комплексу в зимових умовах та недопущення порушення нормальних умов життєдіяльності населення області.</p> <p>Було детально проаналізовано всі надзвичайні ситуації і небезпечні події та дії органів управління і сил під час пропуску весняної повені та льодоходу у минулі роки і на цій основі розроблений та 21 грудня 2018 року на засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій затверджений план дій обласних управлінь, організацій і підприємств, районних державних</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>адміністрацій і виконкомів міських рад, органів місцевого самоврядування щодо підготовки до пропуску льодоходу, повені та дощових паводків у весняний період 2019 року на території області.</p> <p>Протягом березня-квітня проводився моніторинг повеневої обстановки в області.</p> <p>28 березня на засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій затверджений комплексний план заходів обласних управлінь, організацій і підприємств, місцевих органів виконавчої влади щодо протидії масовим пожежам лісів, торфовищ і сільгоспугідь у весняно-літній період 2019 року.</p> <p>19-21 лютого у Коропському районі, 09-10 квітня у Семенівському районі, 21-22 травня у м. Ніжині, 11-12 червня у Бобровицькому районі, 25-26 червня у Срібнянському та Талалаївському районах здійснювалися заходи контролю щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної і пожежної безпеки.</p>
13.	Створення регіонального, місцевих і об'єктових резервів матеріально-технічних ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків.	<p>У 2019 році передбачалося створити запаси матеріально-технічних резервів на суму 36 061,23 тис. гривень.</p> <p>Протягом I півріччя 2019 року були створені запаси матеріально-технічних резервів на суму 4052,48 тис. гривень, з них: за рахунок обласного бюджету – 50,0 тис. гривень, за рахунок місцевих бюджетів – 403,8 тис. гривень, за рахунок коштів підприємств – 3598,68 тис. гривень.</p>
14.	Підтримання в постійній готовності обласної системи оповіщення.	<p>В області існує регіональна автоматизована система централізованого оповіщення "Сигнал-ВО". Для підтримання постійної готовності системи оповіщення регулярно проводяться: щоденні, щомісячні, комплексні, вибіркові та позапланові перевірки технічного стану засобів оповіщення і зв'язку цивільного захисту міст та районів області.</p> <p>Протягом I півріччя 2019 року проведено 181 щоденну, 6 щомісячних, 2 вибіркові технічні перевірки системи оповіщення, 14 учбово-тренувальних сигналів по системі "Габардин", передані 2 контрольних сигнали Чернігівської обласної державної адміністрації для керівного складу міст та районів області, 1 учбовий сигнал на райони та міста обласного підпорядкування по штабному тренуванню з організації управління ЦЗ територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ Чернігівської області щодо переведення з режиму функціонування в мирний час на режим функціонування в особливий період, передано, 26 штормових попереджень в райони.</p> <p>Регіональна автоматизована система централізованого оповіщення знаходиться в справному стані і готова виконувати функції за призначенням. Апаратура регіональної системи оповіщення протягом I півріччя 2019 року працювала надійно, без відказів.</p>
15.	Підтримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд.	<p>За останні роки накопичення фонду захисних споруд не проводилося, погіршується технічний стан наявних засобів колективного захисту, знижується їх готовність до прийому осіб, що укриваються.</p> <p>Фонд захисних споруд цивільного захисту Чернігівської області налічує 598 об'єктів, серед</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>яких 153 сховища та 445 протирадіаційних укриттів.</p> <p>Протягом I півріччя року проведено огляд 300 захисних споруд цивільного захисту (50,2% від загальної кількості). За результатами комплексних перевірок "готові" до використання за призначенням 40 споруд (13,4 % від кількості перевірених споруд), "обмежено готові" – 211 споруд (70,3% від кількості перевірених споруд), "не готові" – 49 споруд (16,3% від кількості перевірених споруд).</p> <p>Станом на 1 липня 2019 року проведено технічну інвентаризацію 491 захисної споруди цивільного захисту (82,1 % від загальної кількості споруд).</p>
7. Формування спроможних територіальних громад області		
<i>Завдання 1. Сприяння добровільному об'єднанню та приєднанню територіальних громад</i>		
1.	Розгляд проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання територіальних громад, добровільне приєднання до об'єднаних територіальних громад, міст обласного значення, підготовка висновків про відповідність рішень Конституції та законам України.	Протягом I півріччя п.р. надано 6 висновків облдержадміністрації щодо відповідності Конституції та Законам України проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання територіальних громад. Відповідні висновки затверджено розпорядженнями, видано у встановлений законодавством строк та оприлюднено на офіційному сайті облдержадміністрації.
2.	Надання консультативної допомоги органам місцевого самоврядування щодо процесу добровільного об'єднання та добровільного приєднання територіальних громад.	Постійно надається методична та консультативна допомога з питань добровільного об'єднання та приєднання до вже об'єднаних територіальних громад.
3.	Постійне висвітлення в мережі Інтернет інформації з питань добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад.	Новини з питань децентралізації, реформування місцевого самоврядування, добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад постійно розміщуються на сайті облдержадміністрації та сайті ОТГ.sp.ua, На сайті Департаменту економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації розміщено методичку формування спроможних територіальних громад, форму проектної заявки на проект, який може реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад, а також розміщено методичні рекомендації щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади. Інформація стосовно децентралізації оприлюднюється на веб-сайті облдержадміністрації

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>систематично. Так, 8 січня розміщено матеріал «Хто потрапив у черговий випуск «Книги успіхів громад», 11 січня – «Плани ОТГ на 2019 рік та перші здобутки»; 21 січня – «5 ОТГ Чернігівщини візьмуть участь в ініціативі «Вдосконалення системи цивільного захисту в об'єднаних громадах»; Розвиток бізнесу та залучення інвестицій — умова розвитку ОТГ»; 4 лютого – «Перевага децентралізації: Городнянська ОТГ за рік збільшила доходи на 11 мільйонів»; 5 лютого – «Землі Іванівської ОТГ повернули законним власникам»; «Громади Чернігівщини активно працюють над розробкою планів перспективного розвитку»; 6 лютого – «Список ОТГ області поповнився Вихвостівською об'єднаною територіальною громадою»; 11 лютого – «Новини з ОТГ: короткий дайджест»; 14 лютого – «Розвиток спроможності ОТГ області – результат спільної діяльності усіх учасників реформування»; 27 лютого – «ОТГ області збільшили власні доходи на одного жителя в середньому на 36,7%»; «Як громадам залучити додаткові кошти на розвиток»; 4 березня – «Ще 6 громад Чернігівської області можуть отримати допомогу у створенні ЦНАПу»; 13 березня – «Три ОТГ з Чернігівщини підписали Меморандум про початок співпраці з Програмою «U-LEAD з Європою»; 15 березня – «Якість життя – у п'ятірці пріоритетів Плану перспективного розвитку», 22 березня – «На Чернігівщині запрацювала Рада голів ОТГ»; 25 березня – «Для людей з особливими потребами в Носівській ОТГ працюватиме соціальне таксі», 4 квітня – «На Чернігівщині створюється ще одна ОТГ»; 5 квітня – «Найцікавіше з ОТГ області: короткий дайджест», 8 квітня – «В області триває робота зі створення ЦНАПів в ОТГ»; 11 квітня – «Чернігівщина – серед лідерів з децентралізації»; 12 квітня – «Менщина демонструє переваги децентралізації»; 23 квітня – «30 червня відбудуться перші вибори у 6 ОТГ Чернігівщини»; 6 травня – «Новини з ОТГ: короткий дайджест»; 10 травня – «У Чернігівській області створюються ще дві ОТГ»; 13 травня – «У Чернігівській області розпочався виборчий процес в ОТГ»; «Чернігівська область – друга в рейтингу областей з децентралізації»; 15 травня – «Документи для отримання субвенції громади мають подати в ОДА до 10 червня»; 23 травня – «Спілка жінок Чернігівщини вчить громади області, як забезпечувати рівні можливості жінок і чоловіків»; 24 травня – «Громади Чернігівщини зміцнюють зв'язки з польськими гмінами»; 28 травня – «У Кіптівській ОТГ відбувся тренінг з питань гендерної рівності»; 31 травня – «Що нового відбувається у громадах області», «Про гендерну рівність – на тренінгу в Козелецькій ОТГ»; 11 червня – «Чернігівська область тримає лідерство з децентралізації», «На Чернігівщині створюються ще дві ОТГ», «Новини з ОТГ»; 19 червня – «У фокусі уваги – вирішення гендерних питань у громадах», 20 червня – «Як розвивається Носівська ОТГ, вивчав глава Уряду».</p>
4.	<p>Організація та проведення для представників об'єднаних територіальних громад області навчальних заходів, що</p>	<p>16 січня проведено тренінг з просторового планування «Управління земельними ресурсами»; 17 січня - семінар «Організація роботи ради та виконкому ОТГ»; 21-25 січня - воркшоп з інтегрованого просторового планування для ОТГ. Змінювати міста та села, робити їх зручними</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	сприятимуть вирішенню проблемних питань місцевого значення.	та комфортними для проживання, туризму, розвитку економіки та бізнесу, планувати ландшафт та архітектуру, розуміти як ефективно вкладати гроші у інфраструктуру – цьому вчилися учасники Програми «Інтегроване просторове планування для об'єднаних територіальних громад»; 12 лютого - тренінг «Шляхи удосконалення надання освітніх послуг в ОТГ»; 26 лютого - тренінг «Комунальні підприємства – інструмент втілення стратегії розвитку громади»; 27 лютого - семінар «Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва на теренах громади: наявні можливості» ; 27-28 березня - семінар "Просторове планування та управління земельними ресурсами в ОТГ; 29 березня - семінар, під час якого мова йшла про сільський розвиток в умовах дії Угоди про асоціацію України з ЄС та його вплив на об'єднані територіальні громади Чернігівщини; 12 квітня - тренінг «Storytelling: історія успіху громади як частина комунікаційного плану та стратегії розвитку»; 13-14 червня - тренінг «Розвиток сільського туризму у громаді: фестивальний, гастрономічний та музейний»; 20 червня - семінар «Перші кроки ОТГ після виборів».